

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ) ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (ΔΕΕ) ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗ**

A/A	ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ και ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ
1	07-04-2016	C-294/14	ADM Hamburg AG κατά Hauptzollamt Hamburg-Stadt: Λέξεις κλειδιά: Αίτηση του Finanzgericht Hamburg για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως - Προδικαστική παραπομπή — Τελωνειακή ένωση και κοινό δασμολόγιο — Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας — Δασμολογικές προτιμήσεις — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93 — Άρθρο 74, παράγραφος 1 — Προϊόντα καταγωγής δικαιούχου χώρας — Μεταφορές — Ποσότητα αποτελούμενη από μείγμα ακατέργαστου φοινικέλαιου καταγωγής διαφόρων χωρών που τυγχάνουν της ίδιας προτιμησησικής μεταχείρισης. Περιγραφή: Απόδειξη προτιμησησικής καταγωγής σε παρτίδες ακατέργαστου φοινικέλαιου όπου προσκομίζονται έγκυρα πιστοποιητικά καταγωγής ακόμα και όταν τα εμπορεύματα αυτά έχουν αναμειχθεί στη δεξαμενή πλοίου κατά τη μεταφορά τους προς την Ένωση, υπό συνθήκες κατά τις οποίες αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχουν εισχωρήσει στη δεξαμενή του πλοίου άλλα προϊόντα, ιδίως προϊόντα μη υπαγόμενα σε προτιμησησικό καθεστώς.
2	23-10-2014	C-437/13	Unitrading Ltd κατά Staatssecretaris van Financiën: Λέξεις κλειδιά: Αίτηση του Hoge Raad der Nederlanden για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως - Προδικαστική παραπομπή — Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας — Είσπραξη των εισαγωγικών δασμών — Καταγωγή των εμπορευμάτων — Αποδεικτικά μέσα — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Άρθρο 47 — Δικαιώματα άμυνας — Δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας — Δικονομική αυτονομία των κρατών μελών. Περιγραφή: Θεμελίωση της αποδείξεως της καταγωγής εισαχθέντων εμπορευμάτων, επί των πορισμάτων αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τρίτο, ως προς τα οποία είναι δύσκολο ή αδύνατον να εξακριβωθεί ή να διαψευσθεί η ορθότητα των χρησιμοποιηθέντων πορισμάτων.
3	06-02-2014	C-613/12	Helm Düngemittel GmbH κατά Hauptzollamt Krefeld: Λέξεις κλειδιά: Αίτηση του Finanzgericht Düsseldorf για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως Τελωνειακή ένωση και κοινό δασμολόγιο — Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως με την Αίγυπτο — Άρθρο 20 του πρωτοκόλλου 4 — Πιστοποιητικό καταγωγής — Πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 — Πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 κατ' αντικατάσταση το οποίο εκδόθηκε από τελωνειακή αρχή όταν το εμπόρευμα δεν βρισκόταν πλέον υπό τον έλεγχο της — Άρνηση εφαρμογής του προτιμησησικού καθεστώτος. Περιγραφή: Απόδειξη καταγωγής εμπορεύματος, όταν για το εμπόρευμα εκδόθηκε, ως προς ένα μέρος του φορτίου, πιστοποιητικό κυκλοφορίας αντικατάστασης όπου κατά τον χρόνο εκδόσεως του πιστοποιητικού κυκλοφορίας αντικατάστασης, το εμπόρευμα δεν βρισκόταν υπό τον έλεγχο της εκδούσας τελωνειακής αρχής (δηλαδή δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της διάταξης του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου 4 στη Συμφωνία ΕΕ-Αιγύπτου).
4	24-10-2013	C-175/12	Sandler AG κατά Hauptzollamt Regensburg: Λέξεις κλειδιά: Αίτηση του Finanzgericht München για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως- Τελωνειακή ένωση και κοινό δασμολόγιο — Προτιμησησικό καθεστώς για την εισαγωγή προϊόντων καταγωγής κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) — Άρθρα 16 και 32 του πρωτοκόλλου 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας του Κοτονού — Εισαγωγή συνθετικών ινών από τη Νιγηρία στην

			Ευρωπαϊκή Ένωση — Παρατυπίες όσον αφορά συνταχθέν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους εξαγωγής πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 — Σφραγίδα μη σύμφωνη προς το γνωστοποιηθέν στην Επιτροπή υπόδειγμα — Πιστοποιητικά εκδοθέντα εκ των υστέρων και πιστοποιητικά προς αντικατάσταση άλλων — Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας — Άρθρα 220 και 236 — Δυνατότητα εφαρμογής a posteriori προτιμησιακού δασμού που δεν ίσχυε πλέον την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος επιστροφής — Προϋποθέσεις. Περιγραφή: Εισαγωγή συνθετικών ινών από τη Νιγηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση με δυνατότητα εφαρμογής a posteriori προτιμησιακού δασμού που δεν ίσχυε πλέον την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως επιστροφής. Το εμπόρευμα εισήχθη σε χρόνο κατά τον οποίο ο εν λόγω προτιμησιακός δασμός ίσχυε ακόμα, αλλά η εφαρμογή του δεν έγινε δεκτή λόγω σφραγίδας στο πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 μη σύμφωνης προς το υπόδειγμα που είχε γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή.
5	08-11-2012	C-438/11	Lagura Vermögensverwaltung GmbH κατά Hauptzollamt Hamburg-Hafen Λέξεις κλειδιά: Αίτηση του Finanzgericht Hamburg για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως - Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας — Άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β' — Εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών — Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη — Αδυναμία ελέγχου της ακρίβειας ενός πιστοποιητικού καταγωγής — Έννοια του «πιστοποιητικού που εκδόθηκε βάσει ανακριβούς εκθέσεως των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα» — Βάρος αποδείξεως — Σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων. Περιγραφή: Εξαγωγή εμπορευμάτων από τρίτο κράτος προς την Ευρωπαϊκή Ένωση με εκ των υστέρων έλεγχο της καταγωγής. Υπήρξε αδυναμία ελέγχου αναδρομικώς της ακρίβειας του περιεχομένου ενός πιστοποιητικού καταγωγής εκδοθέντος από τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω τρίτου κράτους και τέθηκε το ζήτημα της προστασίας της ενδεχόμενης δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του εισαγωγέα.
6	15-12-2011	C-409/10	Hauptzollamt Hamburg-Hafen κατά Afasia Knits Deutschland GmbH. Λέξεις κλειδιά: Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως: Bundesfinanzhof - Γερμανία. Κοινή εμπορική πολιτική - Προτιμησιακές ρυθμίσεις για την εισαγωγή προϊόντων καταγωγής κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) - Διαπίστωση παρατυπιών κατά τη διάρκεια έρευνας που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής - Εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών. Περιγραφή: Κοινή εμπορική πολιτική. Προτιμησιακές ρυθμίσεις για την εισαγωγή προϊόντων καταγωγής κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) όπου έγινε διαπίστωση παρατυπιών κατά τη διάρκεια έρευνας που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής. Εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών.
7	01-07-2010	C-442/08	Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Λέξεις κλειδιά: Παράβαση κράτους μέλους - Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας - Έλεγχος εκ των υστέρων - Μη τήρηση των κανόνων περί καταγωγής - Απόφαση των αρχών του κράτους εξαγωγής - Ένδικη προσφυγή - Καθήκον ελέγχου της Επιτροπής - Δασμοί - Είσπραξη εκ των υστέρων - Ίδιοι πόροι - Απόδοση - Τόκοι υπερημερίας. Περιγραφή: Εκπρόθεσμη πληρωμή των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων σε περίπτωση εισπράξεως εκ των υστέρων των δασμών εισαγωγής και μη εξόφληση των τόκων υπερημερίας. Υποχρέωση του κράτους μέλους εισαγωγής να προβεί αμελλητί στη είσπραξη των δασμών εισαγωγής που αφορούν τα εμπορεύματα των οποίων το πιστοποιητικό καταγωγής κηρύχθηκε άκυρο από τις αρχές του κράτους εξαγωγής. Υποχρέωση του κράτους μέλους εισαγωγής να καταβάλει τους οφειλόμενους τόκους υπερημερίας σε περίπτωση εκπρόθεσμης

			καταγραφής των ιδίων πόρων που έχουν σχέση με τις τελωνειακές αξιώσεις που παραγράφηκαν λόγω της αδράνειας των εν λόγω αρχών κατά τη διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών που κινήθηκαν εντός του κράτους εξαγωγής με σκοπό να ακυρωθούν οι αποφάσεις με τις οποίες κηρύχθηκαν άκυρα τα πιστοποιητικά καταγωγής.
8	25-02-2010	C-386/08	Firma Brita GmbH κατά Hauptzollamt Hamburg-Hafen. Λέξεις κλειδιά: Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως: Finanzgericht Hamburg - Γερμανία. - Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ - Εδαφικό πεδίο εφαρμογής - Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ - Άρνηση εφαρμογής του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος που αναγνωρίζεται υπέρ των προϊόντων καταγωγής Ισραήλ και των προϊόντων καταγωγής Δυτικής Όχθης - Αμφιβολίες ως προς την καταγωγή των προϊόντων - Εγκεκριμένος εξαγωγέας - Εκ των υστέρων έλεγχος των δηλώσεων τιμολογίου από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής - Σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών - Αρχή ότι οι συνθήκες δεσμεύουν μόνον τα συμβαλλόμενα μέρη. Περιγραφή: Άρνηση εφαρμογής του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος που προβλέπεται για καταγόμενα από το Ισραήλ προϊόντα επί προϊόντων καταγομένων από περιοχή της Δυτικής Όχθης στην οποία έχουν εγκατασταθεί Ισραηλινοί έποικοι - Εξουσία των αρχών του κράτους εισαγωγής να ελέγξουν εκ των υστέρων τα πιστοποιητικά εισαγωγής ελλείψει αμφιβολιών ως προς την καταγωγή των προϊόντων άλλων πλην εκείνων που προκύπτουν από τη διαφορετική ερμηνεία που δίδουν τα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ισραήλ μέρη στον όρο "έδαφος του κράτους του Ισραήλ" και ελλείψει προσφυγής προηγουμένως στη διαδικασία επιλύσεως διαφορών που προβλέπει το άρθρο 33 του πρωτοκόλλου αριθ. 4 της εν λόγω συμφωνίας όσον αφορά την ερμηνεία του όρου αυτού.
9	09-03-2006	C-293/04	Beemsterboer Coldstore Services BV κατά Inspecteur der Belastingdienst - Douanedistrict Arnhem. Λέξεις κλειδιά: Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως: Gerechtshof te Amsterdam - Κάτω Χώρες. Είσπραξη εκ των υστέρων των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών - Άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 - Διαχρονική εφαρμογή - Σύστημα διοικητικής συνεργασίας με τις αρχές τρίτης χώρας - Έννοια του "ανακριβούς πιστοποιητικού" - Βάρος απόδειξης. Περιγραφή: Είσπραξη εκ των υστέρων δασμών που προέρχονται από τελωνειακή οφειλή που γεννήθηκε πριν από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού (ΕΚ) 2700/2000 και βαρύνουν εισαγωγέα ο οποίος υπέβαλε πιστοποιητικά καταγωγής EUR.1 στα οποία ως χώρα καταγωγής των εμπορευμάτων αναφέρεται μια χώρα που δεν μπόρεσε να αποδειχθεί στο πλαίσιο ελέγχου που έγινε εκ των υστέρων.
10	09-02-2006	Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-23/14- C-25/04	Σφακιανάκης ΑΕΒΕ κατά Ελληνικού Δημοσίου. Λέξεις κλειδιά: Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως: Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών - Ελλάς. Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας - Υποχρέωση αμοιβαίας συνδρομής των τελωνειακών αρχών - Εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών κατόπιν της ανακλήσεως, στο κράτος εξαγωγής, των πιστοποιητικών κυκλοφορίας των εισαγομένων προϊόντων. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-23/04 έως C-25/04. Περιγραφή: Εισαγωγή εμπορευμάτων κατ' εφαρμογήν του προτιμησιακού τελωνειακού καθεστώτος και εκ των υστέρων έλεγχος της καταγωγής των εμπορευμάτων, ο οποίος θέτει υπό αμφισβήτηση την ουγγρική καταγωγή τους. Προσφυγή κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου και είσπραξη των δασμών από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής. Ακύρωση, από το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους εξαγωγής, των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου. Υποχρέωση των τελωνειακών αρχών του κράτους εισαγωγής να λαμβάνουν υπόψη τις αποφάσεις που εκδίδει το δικαστήριο του κράτους εξαγωγής.

**ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ (ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ) ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ (Δ.Ε.Ε) ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗ - ΑΝΑΛΥΣΗ**

1.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-294/14

(απόδειξη προτιμησιακής καταγωγής σε παρτίδες ακατέργαστου φοινικέλαιου όπου προσκομίζονται έγκυρα πιστοποιητικά καταγωγής ακόμα και όταν τα εμπορεύματα αυτά έχουν αναμειχθεί στη δεξαμενή πλοίου κατά τη μεταφορά τους προς την Ένωση, υπό συνθήκες κατά τις οποίες αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχουν εισχωρήσει στη δεξαμενή του πλοίου άλλα προϊόντα, ιδίως προϊόντα μη υπαγόμενα σε προτιμησιακό καθεστώς)

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

- Προσφεύγουσα: ADM Hamburg AG
- Καθού: Hauptzollamt Hamburg-Stadt (κεντρικό τελωνείο της πόλης του Αμβούργου)

ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ:

Πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 74, παράγραφος 1, περίοδος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, [για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1063/2010 της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2010], κατά το οποίο τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα ίδια με εκείνα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται, σε μια περίπτωση όπως η προκείμενη όπου περισσότερες επί μέρους ποσότητες ακατέργαστου φοινικέλαιου από περισσότερες χώρες εξαγωγής που καλύπτονται από το Σύστημα Γενικευμένων Δασμολογικών Προτιμήσεων (ΣΓΠ), από τις οποίες θεωρείται ότι αυτό κατάγεται, εξάγονται με σκοπό την εισαγωγή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς να διαχωρίζονται φυσικά, αλλά, αντιθέτως, κατά την εξαγωγή τους τοποθετούνται στην ίδια δεξαμενή του φορτηγού πλοίου και εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναμειγμένες, ενώ αποκλείεται το ενδεχόμενο να εισχωρήσουν στη δεξαμενή του πλοίου, κατά τη μεταφορά των εν λόγω προϊόντων μέχρι τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, άλλα προϊόντα -ιδίως μη προτιμησιακά;

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

- **Ο κανονισμός 2454/93**

Το άρθρο 72 του κανονισμού 2454/93 προβλέπει τα εξής:

«Τα ακόλουθα προϊόντα θεωρείται ότι είναι καταγωγής δικαιούχου χώρας: α) προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου σε αυτή τη χώρα κατά την έννοια του άρθρου 75 και β) προϊόντα που παράγονται σε αυτή τη χώρα και στα οποία ενσωματώνονται ύλες που δεν έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί σε αυτήν, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω ύλες έχουν υποβληθεί σε επαρκή επεξεργασία ή μεταποίηση κατά την έννοια του άρθρου 76.»

Το άρθρο 74, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«1. Τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα ίδια με εκείνα που εξαγονται από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται. Δεν έχουν υποστεί αλλοίωση ή μετατροπή με οποιοδήποτε τρόπο, ούτε έχουν υποβληθεί σε άλλες εργασίες εκτός από τις απαραίτητες για να διατηρηθούν σε καλή κατάσταση, πριν από τη διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία. Η αποθήκευση προϊόντων ή αποστολών και η κατάτμηση αποστολών επιτρέπονται εφόσον πραγματοποιούνται υπό την ευθύνη του εξαγωγέα ή μεταγενέστερου κατόχου των εμπορευμάτων και τα προϊόντα παραμένουν υπό τελωνειακή επιτήρηση στη χώρα ή στις χώρες διαμετακόμισης.

2. Θεωρείται ότι τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 1, εκτός εάν οι τελωνειακές αρχές έχουν λόγο να πιστεύουν το αντίθετο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι τελωνειακές αρχές μπορούν να ζητούν από τον διασαφιστή να αποδείξει τη συμμόρφωση· για την απόδειξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε μέσο, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων μεταφοράς, όπως φορτωτικές ή πραγματικά ή απτά αποδεικτικά στοιχεία που βασίζονται στη σήμανση ή την αρίθμηση συσκευασιών, ή κάθε αποδεικτικό στοιχείο που συνδέεται με τα ίδια τα εμπορεύματα.»

Το άρθρο 97ιβ, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:

«1. Τα πιστοποιητικά καταγωγής Τύπου Α, **εκδίδονται** με γραπτή αίτηση του εξαγωγέα ή του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του, συνοδευόμενη από κάθε άλλο κατάλληλο δικαιολογητικό που αποδεικνύει ότι τα προς εξαγωγή προϊόντα πληρούν τις προϋποθέσεις για την έκδοση πιστοποιητικού καταγωγής Τύπου Α.

2. Το πιστοποιητικό **χορηγείται** στον εξαγωγέα αμέσως μόλις πραγματοποιηθεί ή διασφαλιστεί η εξαγωγή. Εντούτοις, είναι δυνατόν να εκδοθεί κατ' εξαίρεση πιστοποιητικό καταγωγής Τύπου Α μετά την εξαγωγή των προϊόντων τα οποία αφορά, εάν: α) δεν εκδόθηκε κατά τον χρόνο εξαγωγής, λόγω σφαλμάτων ή ακούσιων παραλείψεων ή ειδικών περιστάσεων, ή β) αποδεικνύεται κατά τρόπο που κρίνεται ικανοποιητικός από τις αρμόδιες κυβερνητικές αρχές ότι το πιστοποιητικό καταγωγής Τύπου Α εκδόθηκε αλλά δεν έγινε δεκτό κατά την εισαγωγή για τεχνικούς λόγους.»

Το άρθρο 97ιδ, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Τα πιστοποιητικά καταγωγής Τύπου Α ή οι δηλώσεις τιμολογίου **υποβάλλονται** στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών εισαγωγής, σύμφωνα με τις διαδικασίες της τελωνειακής διασάφησης».

- **Ο κανονισμός (ΕΚ) 732/2008**

Οι αιτιολογικές σκέψεις 6 και 9 του κανονισμού (ΕΚ) 732/2008 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2008, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2009 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 και για τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 552/97, (ΕΚ) 1933/2006 και των κανονισμών της Επιτροπής (ΕΚ) 1100/2006 και (ΕΚ) 964/2007 (ΕΕ L 211, σ. 1), έχουν ως εξής:

« (6): Το γενικό καθεστώς θα πρέπει **να χορηγείται σε όλες τις δικαιούχους χώρες**, εκτός εάν έχουν χαρακτηριστεί από την Παγκόσμια Τράπεζα ως χώρες υψηλού εισοδήματος και δεν έχουν επαρκώς διαφοροποιημένο φάσμα εξαγωγών.

(9): **Σκοπός των προτιμήσεων** αυτών θα πρέπει να είναι η μεγαλύτερη προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και, ως εκ τούτου, η θετική ανταπόκριση στο αίτημα για αειφόρο ανάπτυξη. Συνεπώς, στο πλαίσιο του προκειμένου καθεστώτος θα πρέπει να ανασταλούν οι κατ' αξία δασμοί για τις δικαιούχους χώρες, όπως επίσης και οι ειδικοί δασμοί, εκτός εάν συνδυάζονται με δασμούς κατ' αξία».

Το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«1. Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα **κανονισμό δασμολογικές προτιμήσεις εφαρμόζονται** στις εισαγωγές των προϊόντων τα οποία υπόκεινται στα καθεστώτα που παρέχονται στη δικαιούχο χώρα από την οποία κατάγονται.

2. Για τους σκοπούς των καθεστώτων που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, **οι κανόνες καταγωγής** που αφορούν τον ορισμό της έννοιας των προϊόντων καταγωγής, τις διαδικασίες καθώς και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας που σχετίζονται με αυτά **καθορίζονται** με τον κανονισμό [2454/93]».

- **Ο κανονισμός 1063/2010** *(Ο κανονισμός 1063/2010 αναδιατύπωσε τις κρίσιμες για τη διαφορά της κύριας δίκης διατάξεις του κανονισμού 2454/93).*

Οι αιτιολογικές σκέψεις 3 και 16 του κανονισμού 1063/2010 έχουν ως εξής:

«(3): Το πρόγραμμα δράσης της Ντόχα για την ανάπτυξη αναγνώρισε την ανάγκη να διασφαλιστεί η πληρέστερη ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία, κυρίως με την καλύτερη πρόσβαση στις αγορές των αναπτυγμένων χωρών. Για το σκοπό αυτό, **οι κανόνες προτιμησηακής καταγωγής πρέπει να απλουστευθούν και, κατά περίπτωση, να γίνουν ελαστικότεροι**, έτσι ώστε τα προϊόντα καταγωγής δικαιούχων χωρών να μπορούν πράγματι να ωφεληθούν από τις παραχωρούμενες προτιμήσεις.

(16) : Με βάση τους ισχύοντες κανόνες, **πρέπει να αποδεικνύεται η απευθείας μεταφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση**, το οποίο συχνά είναι δύσκολο. Λόγω αυτής της απαίτησης, ορισμένα εμπορεύματα τα οποία συνοδεύονται από έγκυρο αποδεικτικό καταγωγής δεν μπορούν να ωφεληθούν από τις προτιμησηακές ρυθμίσεις. Πρέπει, συνεπώς, να θεσπιστεί ένας νέος, απλούστερος και ελαστικότερος κανόνας που θα αποσκοπεί κυρίως στο να εξασφαλιστεί ότι τα προϊόντα που προσκομίζονται στα τελωνεία με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα ίδια με εκείνα που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα εξαγωγής και δεν υφίστανται καθ' οδόν κανενός είδους αλλοίωση ή μετατροπή.»

ΑΝΑΛΥΣΗ:

Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 74 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993. Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε **σχετικά με τη νομιμότητα πράξης επιβολής εισαγωγικών δασμών** **σχετικών με ποσότητες ακατέργαστου φοινικέλαιου. Πιο συγκεκριμένα:**

Στις 11 Αυγούστου 2011 η ADM Hamburg εισήγαγε στη Γερμανία σειρά παρτίδων ακατέργαστου φοινικέλαιου από την Κολομβία, τον Παναμά, την Κόστα Ρίκα και το Εκουαδόρ, με σκοπό να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση. Οι τέσσερις αυτές χώρες, είναι δικαιούχοι του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων που χορηγεί η Ένωση στο πλαίσιο εφαρμογής του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων δυνάμει του

κανονισμού 732/2008, και είχαν εκδώσει πιστοποιητικά καταγωγής Τύπου Α σχετικά με τις εν λόγω παρτίδες.

Κατά τη μεταφορά του προς την Ένωση, το φοινικέλαιο φορτώθηκε σε διάφορες δεξαμενές φορτηγού πλοίου. Σε μια δεξαμενή, η ADM Hamburg ανέμειξε φοινικέλαιο ληφθέν από τις διαφορετικές παρτίδες που προέρχονταν από καθεμία εκ των τεσσάρων επίμαχων στην κύρια δίκη χωρών δικαιούχων του ΣΓΠ.

Με την άφιξη των εμπορευμάτων στη Γερμανία, η ADM Hamburg προσκόμισε τα πιστοποιητικά καταγωγής Τύπου Α ζητώντας να εφαρμοστεί, για το σύνολο του φορτίου φοινικέλαιου που μετέφερε το πλοίο, προτιμησιακό καθεστώς εισαγωγικών δασμών δυνάμει του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων.

Ωστόσο, το τελωνείο του Αμβούργου, με πράξη καταλογισμού φόρου (που εξέδωσε στις 8 Δεκεμβρίου 2011), επέβαλε εισαγωγικούς δασμούς χωρίς προτιμησιακή μεταχείριση, αποφάσισε δε να επιβάλει εισαγωγικούς δασμούς υπολογιζόμενους βάσει του πλήρους συντελεστή.

Μετά την απόρριψη της διοικητικής της ένστασης, η ADM Hamburg άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της πράξης επιβολής εισαγωγικών δασμών της 8ης Δεκεμβρίου 2011.

Προς στήριξη της προσφυγής, η ADM Hamburg υποστηρίζει μεταξύ άλλων ότι η κοινή αποθήκευση των ελαίων με σκοπό τη μεταφορά τους είναι ουδέτερη από πλευράς καταγωγής, ενώ το τελωνείο εκτιμά ότι η προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση μπορεί να επιφυλαχθεί μόνο στα προϊόντα τα οποία αποδεικνύεται ότι δεν έχουν αλλοιωθεί, πράγμα που δεν ισχύει εν προκειμένω.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το φορολογικό δικαστήριο του Αμβούργου αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο το προαναφερθέν προδικαστικό ερώτημα.

Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93 έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, όπου προσκομίζονται έγκυρα πιστοποιητικά καταγωγής, μπορεί να θεωρηθεί ότι παρτίδες ακατέργαστου φοινικέλαιου έχουν προτιμησιακή καταγωγή, κατά την έννοια του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που θέσπισε ο κανονισμός 732/2008, ακόμα και όταν τα εμπορεύματα αυτά έχουν αναμειχθεί στη δεξαμενή πλοίου κατά τη μεταφορά τους προς την Ένωση, υπό συνθήκες κατά τις οποίες αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχουν εισχωρήσει στη δεξαμενή του πλοίου άλλα προϊόντα, ιδίως προϊόντα μη υπαγόμενα σε προτιμησιακό καθεστώς.

Το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93 απαιτεί, μεταξύ άλλων, αφενός, τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση να είναι τα ίδια με εκείνα που εξήχθησαν από τη δικαιούχο χώρα από την οποία θεωρείται ότι κατάγονται και, αφετέρου, να μην έχουν υποστεί αλλοίωση ή μετατροπή με οποιοδήποτε τρόπο, ούτε να έχουν υποβληθεί σε άλλες εργασίες εκτός από τις απαραίτητες για να διατηρηθούν σε καλή κατάσταση, πριν από τη διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία.

Τα επίμαχα προϊόντα είναι απολύτως εναλλάξιμα και παρουσιάζουν τα ίδια χαρακτηριστικά. Επομένως, η ανάμειξη των προϊόντων αυτών κατά τη μεταφορά τους δεν αλλοιώνει την ουσία τους.

Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι έχει εκδοθεί έγκυρο πιστοποιητικό καταγωγής ως προς καθεμία από τις επίμαχες παρτίδες ακατέργαστου φοινικέλαιου. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω παρτίδες εμπίπτουν στο ίδιο δασμολογικό καθεστώς.

Εκτός αυτού, από τις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχουν εισχωρήσει στην επίμαχη δεξαμενή του φορτηγού πλοίου άλλα προϊόντα υπαγόμενα σε διαφορετικό καθεστώς, με αποτέλεσμα να αναμειχθούν με το μείγμα των ελαίων.

Ωστόσο, προκειμένου να καθοριστεί αν πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, πρέπει να προσδιοριστεί αν η ανάμειξη των προϊόντων που παρουσιάζουν παρόμοια χαρακτηριστικά με αυτά των επίμαχων στην κύρια δίκη παρτίδων ακατέργαστου φοινικέλαιου συνιστά αλλοίωση ή μετατροπή ή άλλη εργασία κατά την έννοια της διάταξης αυτής. Όμως, ο κανονισμός 2454/93 δεν περιλαμβάνει ορισμό των εννοιών αυτών.

Όταν το γράμμα μιας διάταξης του δικαίου της Ένωσης δεν είναι σαφές, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η διάταξη αυτή, καθώς και οι σκοποί που επιδιώκει. Το άρθρο 74 του κανονισμού 2454/93 εντάσσεται στο κεφάλαιο 2 του τίτλου IV του μέρους I του κανονισμού αυτού, το οποίο αφορά την προτιμησησική καταγωγή και αφορά τον ορισμό της έννοιας των «καταγόμενων προϊόντων», δηλαδή των προϊόντων καταγωγής από χώρα δικαιούχο του ΣΓΠ. Ως εκ τούτου, υπό το πρίσμα του γράμματος της διάταξης αυτής και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, πρέπει να γίνει δεκτό ότι σκοπός της διάταξης είναι κυρίως να συμβάλει στο να εξασφαλιστεί ότι τα προϊόντα με διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία είναι προϊόντα καταγόμενα από χώρα δικαιούχο του ΣΓΠ και όχι από τρίτη χώρα.

Υπό τις συνθήκες αυτές, η πραγματοποιούμενη κατά τη μεταφορά ανάμειξη περισσότερων προϊόντων καταγόμενων από χώρα δικαιούχο του ΣΓΠ η οποία δεν αλλοιώνει την ουσία των εν λόγω προϊόντων και δεν δημιουργεί αβεβαιότητα ως προς την καταγωγή τους δεν δύναται να χαρακτηριστεί ως αλλοίωση, μετατροπή ή άλλη εργασία που εμποδίζει την αναγνώριση των επίμαχων προϊόντων ως καταγωγής δικαιούχου χώρας στο πλαίσιο που θεσπίζει, μεταξύ άλλων, το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93.

Επιπλέον, από τις αιτιολογικές σκέψεις 3 και 16 του κανονισμού 1063/2010 προκύπτει ότι η μεταρρύθμιση του γενικευμένου συστήματος προτιμήσεων στην οποία προβαίνει ο εν λόγω κανονισμός έχει σκοπό να απλουστεύσει τους κανόνες προτιμησησικής καταγωγής και, κατά περίπτωση, να τους καταστήσει ελαστικότερους.

Επιπλέον, όπως επισημαίνει και η αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού 732/2008, ο σκοπός προτιμησησικών καθεστώτων (όπως το σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που θέσπισε ο κανονισμός αυτός) είναι η μεγαλύτερη προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και η θετική ανταπόκριση στο αίτημα για αειφόρο ανάπτυξη.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει την αναγνώριση προϊόντων όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη ως καταγωγής δικαιούχου χώρας για τον μοναδικό λόγο ότι αναμειχθηκαν μεταξύ τους, εξυπακουσμένου ότι η εν λόγω ανάμειξη δεν εμπόδισε τις αρμόδιες αρχές να βεβαιωθούν ότι όλα τα εξαχθέντα προϊόντα αποτελούσαν προϊόντα καταγόμενα από χώρα δικαιούχο του ΣΓΠ.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο **αποφαίνεται** σχετικά με το υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα:

Το άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 [της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1063/2010 της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2010], έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, όπου προσκομίζονται **έγκυρα πιστοποιητικά καταγωγής**, μπορεί να θεωρηθεί ότι παρτίδες ακατέργαστου φοινικέλαιου **έχουν προτιμησησική καταγωγή**, κατά την έννοια του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που θέσπισε ο κανονισμός (ΕΚ) 732/2008 [του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2008 για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2009 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 και για τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 552/97, (ΕΚ) 1933/2006 και των κανονισμών της Επιτροπής (ΕΚ) 1100/2006 και (ΕΚ) 964/2007], **ακόμα και όταν τα εμπορεύματα αυτά έχουν αναμειχθεί στη δεξαμενή πλοίου κατά τη μεταφορά τους προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπό συνθήκες κατά τις οποίες αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχουν εισχωρήσει στη δεξαμενή του πλοίου άλλα προϊόντα, ιδίως προϊόντα μη υπαγόμενα σε προτιμησησικό καθεστώς.**

2.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-437/13

(*θεμελίωση της αποδείξεως της καταγωγής εισαχθέντων εμπορευμάτων, επί των πορισμάτων αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τρίτο, ως προς τα οποία είναι δύσκολο ή αδύνατον να εξακριβωθεί ή να διαψευσθεί η ορθότητα των χρησιμοποιηθέντων πορισμάτων*)

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

- *Αναιρεσείουσα*: Unitrading Ltd
- *Αναιρεσίβλητος*: Staatssecretaris van Financiën

(Unitrading Ltd κατά Staatssecretaris van Financiën)

ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

1) Συνεπάγονται τα δικαιώματα που διατυπώνονται στο άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ αριθ. C 364 της 18/12/2000) ότι, αν οι τελωνειακές αρχές, στο πλαίσιο της αποδείξεως της καταγωγής εισαχθέντων εμπορευμάτων, θέλουν να στηριχθούν στα αποτελέσματα έρευνας τρίτου για τα οποία ο εν λόγω τρίτος δεν παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες ούτε στις τελωνειακές αρχές ούτε στον δικαστή και ως εκ τούτου καθίσταται δύσκολο ή αδύνατον να εξακριβωθεί ή να διαψευσθεί η ορθότητα του χρησιμοποιηθέντος συμπεράσματος και δυσχεραίνεται ο δικαστής στην άσκηση του καθήκοντός του να αξιολογήσει τα πορίσματα των αναλύσεων, τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από τον δικαστή; Έχει σημασία για την απάντηση στο ερώτημα αυτό το ότι ο εν λόγω τρίτος στερεί τις τελωνειακές αρχές και τον ενδιαφερόμενο από τις σχετικές πληροφορίες για τον μη περαιτέρω διευκρινιζόμενο λόγο ότι πρόκειται για ευαίσθητες πληροφορίες όσον αφορά την εφαρμογή των νόμων;

2) Συνεπάγονται τα δικαιώματα που διατυπώνονται στο άρθρο 47 του Χάρτη ότι όταν οι τελωνειακές αρχές δεν μπορούν να παράσχουν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη διεξαχθείσα έρευνα στην οποία στηρίζεται η άποψή τους ότι τα εμπορεύματα έχουν συγκεκριμένη καταγωγή –και τα αποτελέσματά της αμφισβητούνται αιτιολογημένα– οι τελωνειακές αρχές, στο μέτρο που εύλογα μπορεί να απαιτηθεί να το πράξουν, πρέπει να συνεργαστούν στο πλαίσιο της αιτήσεως του ενδιαφερόμενου να γίνουν με δικά του έξοδα αναλύσεις ή/και δειγματοληψίες στη χώρα την οποία ο ενδιαφερόμενος δήλωσε ως χώρα καταγωγής;

Έχει σημασία για την απάντηση στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα το ότι μετά τη γνωστοποίηση των οφειλόμενων τελωνειακών δασμών εξακολουθούσαν να είναι διαθέσιμα για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέρη των δειγμάτων των εμπορευμάτων, τα οποία μπορούσαν να τεθούν στη διάθεσή του ενδιαφερόμενου με σκοπό να γίνει έρευνα από άλλο εργαστήριο, έστω και αν το αποτέλεσμα μιας τέτοιας έρευνας δεν αναιρεί το ότι τα αποτελέσματα του εργαστηρίου στο οποίο απευθύνθηκαν οι τελωνειακές αρχές δεν μπορούν να ελεγχθούν, οπότε θα είναι αδύνατον για τον δικαστή –αν το άλλο εργαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι είναι αληθής η καταγωγή που δηλώθηκε από τον ενδιαφερόμενο– να συγκρίνει την αξιοπιστία των πορισμάτων των δύο εργαστηρίων; Αν ναι, πρέπει οι τελωνειακές αρχές να γνωστοποιήσουν στον ενδιαφερόμενο το ότι είναι ακόμη διαθέσιμα

μέρη των δειγμάτων των εμπορευμάτων και ότι δύναται να ζητήσει τα δείγματα αυτά για μια τέτοια έρευνα;

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

- **Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (Επίσημη Εφημερίδα αριθ. C 364 της 18/12/2000).
Άρθρο 47: Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου: Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικαστεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός ευλόγου προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευτεί δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του. Σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, παρέχεται ευεργέτημα πενίας, εφόσον το ευεργέτημα αυτό είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

- **Το άρθρο 243 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου**, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302), ορίζει τα εξής:
«1. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή κατά των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών σχετικά με την εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας οι οποίες το αφορούν άμεσα και ατομικά.
2. Το δικαίωμα προσφυγής μπορεί να ασκηθεί: α) σε πρώτο στάδιο, ενώπιον της τελωνειακής αρχής που ορίζεται για το σκοπό αυτό από τα κράτη μέλη και β) σε δεύτερο στάδιο, ενώπιον μιας ανεξάρτητης αρχής η οποία μπορεί να είναι μία δικαστική αρχή ή ένα ισοδύναμο ειδικευμένο όργανο σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στα κράτη μέλη.»
- **Το άρθρο 245 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου**, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302) ορίζει τα εξής: «Οι διατάξεις για τη θέση σε εφαρμογή της διαδικασίας της προσφυγής θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.»

Καθόσον το άρθρο 245 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι διατάξεις για τη θέση σε εφαρμογή της διαδικασίας ασκήσεως προσφυγής του άρθρου 243 του κώδικα αυτού θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, διαπιστώνεται ότι στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους απόκειται να ρυθμίζει τις δικονομικές προϋποθέσεις των προσφυγών αυτών, αρκεί οι κανόνες αυτοί να μην είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που αφορούν παρόμοια μέσα παροχής ενδίκου προστασίας της εσωτερικής έννομης τάξης (αρχή της ισοδυναμίας) και να μην καθιστούν πρακτικά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που απονέμει η κοινοτική έννομη τάξη (αρχή της αποτελεσματικότητας).

ΑΝΑΛΥΣΗ:

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- Στις 20 Νοεμβρίου 2007, η Unitrading, με έδρα το Rickmansworth (Ηνωμένο Βασίλειο), **υπέβαλε** ενώπιον των ολλανδικών τελωνειακών αρχών **διασάφηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία 86 400 χιλιόγραμμων νωπών βολβών σκόρδου** . Η διασάφηση υποβλήθηκε από την F. V. de Groof 's In- en Uitklaringsbedrijf BV, η οποία ασκεί τη δραστηριότητά της υπό την επωνυμία Comex , ως άμεσος εκπρόσωπος της Unitrading. **Η διασάφηση ανέφερε ως χώρα καταγωγής του εμπορεύματος το Πακιστάν. Συνοδευόταν από πιστοποιητικό καταγωγής** εκδοθέν από το Karachi Chamber of Commerce and Industry στις 5 Νοεμβρίου 2007.

- **Οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές έλαβαν, στις 21 Νοεμβρίου 2007, δείγματα του εμπορεύματος.** Την ίδια ημέρα, οι αρχές αυτές **απαίτησαν τη σύσταση συμπληρωματικής εγγυήσεως, λόγω αμφιβολιών τις οποίες είχαν όσον αφορά τη δηλωθείσα χώρα καταγωγής.** Αφού η Unitrading σύστησε την εγγύηση αυτή, οι εν λόγω αρχές επέτρεψαν, στις 26 Νοεμβρίου 2007, την παράδοση του εμπορεύματος. Ωστόσο, το τελωνειακό εργαστήριο του Άμστερνταμ (Κάτω-Χώρες) έδωσε προς εξέταση, ένα μέρος κάθε δείγματος σε εργαστήριο της υπηρεσίας τελωνείων και προστασίας των συνόρων του αμερικανικού Υπουργείου Εσωτερικής Ασφάλειας (US Department of Homeland Security, Customs and Border Protection). Το αμερικανικό αυτό εργαστήριο, μεταξύ άλλων, ανέφερε, στο από 8 Ιανουαρίου 2008 έγγραφο, ότι **υπήρχε τουλάχιστον 98 % πιθανότητα το επίμαχο προϊόν να είναι κινέζικο σκόρδο.**

-Τη αιτήσει της Comex, έτερο μέρος κάθε δείγματος εστάλη στο αμερικανικό εργαστήριο, το οποίο, μετά από ανάλυση, επιβεβαίωσε τις προηγούμενες διαπιστώσεις του. Αντιθέτως, **οι τελωνειακές αρχές απέρριψαν την πρόταση της Comex να εξεταστεί το εμπόρευμα στο Πακιστάν, με δαπάνες της εταιρίας, για λογαριασμό της οποίας το εμπόρευμα είχε εισαχθεί στις Κάτω Χώρες.**

-Το τελωνειακό εργαστήριο του Άμστερνταμ **κοινοποίησε τα αποτελέσματα των νέων αναλύσεων στις οικείες ολλανδικές τελωνειακές υπηρεσίες.** Πληροφόρησε επίσης τις υπηρεσίες αυτές ότι το υπόλοιπο των εξετασθέντων δειγμάτων δεν θα αποθηκευθεί στο εργαστήριο αλλά τα δείγματα αντιπαραβολής θα είναι διαθέσιμα στην κεντρική αποθήκη δειγμάτων μέχρι τις 30 Μαΐου 2009, πράγμα για το οποίο η Unitrading ενημερώθηκε στις 11 Ιουνίου 2008. **Στις 2 Δεκεμβρίου 2008, οι τελωνειακές αρχές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το εμπόρευμα ήταν καταγωγής Κίνας.**

-Στις 19 Δεκεμβρίου 2008, εκδόθηκε και κοινοποιήθηκε στη Unitrading **πράξη επιβολής τελωνειακών δασμών.** Λαμβανομένου υπόψη του προβαλλομένου γεγονότος ότι το εμπόρευμα ήταν καταγωγής Κίνας, επιβλήθηκαν πρόσθετοι τελωνειακοί δασμοί ποσού 1 200 ευρώ ανά 1 000 χιλιόγραμμα, ήτοι 98 870,40 ευρώ.

-**Η Unitrading υπέβαλε ένσταση κατά της επίδικης πράξεως επιβολής φόρου, αμφισβητώντας τις διεξαχθείσες από το αμερικανικό εργαστήριο αναλύσεις.** Ερωτηθέν από το τελωνειακό εργαστήριο του Άμστερνταμ, το αμερικανικό εργαστήριο, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 9ης Φεβρουαρίου 2009, ανέφερε ότι τα επιμέρους δείγματα συγκρίθηκαν με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στις τράπεζες δεδομένων του σχετικά με τη δηλωθείσα χώρα καταγωγής, δηλαδή το Πακιστάν, και την τεκμαιρόμενη χώρα καταγωγής, εν

προκειμένων την Κίνα. Περαιτέρω, τον Μάρτιο του 2009, το αμερικανικό εργαστήριο πληροφόρησε το τελωνειακό εργαστήριο του Άμστερνταμ ότι ανιχνεύθηκαν περισσότερα από δεκαπέντε ιχνοστοιχεία στα δείγματα του εμπορεύματος. Πάντως, αρνήθηκε να γνωστοποιήσει πληροφορίες σχετικά με τις συγκριθείσες περιοχές της Κίνας και του Πακιστάν, για τον λόγο ότι πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα η πρόσβαση στα οποία περιορίζεται από τον νόμο.

- Στην από 20 Οκτωβρίου 2009 έκθεσή της, σχετικά με έρευνα που διεξήχθη στην Κίνα για ορισμένες παρτίδες νωπών βολβών σκόρδου που απεστάλησαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, στις Κάτω Χώρες και στο Βέλγιο και για τις οποίες είχε δηλωθεί το Πακιστάν ως χώρα καταγωγής ενώ υπήρχαν υπόνοιες ότι τα εμπορεύματα ήσαν καταγωγής Κίνας, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρχαν σοβαροί λόγοι να θεωρηθεί ότι η χώρα καταγωγής δεν ήταν το Πακιστάν αλλά η Κίνα.

-Αφού επιβεβαιώθηκε η επίδικη πράξη επιβολής φόρου, υπό τις συνθήκες αυτές, από τις τελωνειακές αρχές, η Unitrading προσέφυγε ενώπιον του *Rechtbank te Haarlem* (δικαστηρίου του Haarlem) το οποίο, με απόφαση της 12ης Αυγούστου 2010, κήρυξε αβάσιμη την ασκηθείσα κατά της τελευταίας αυτής απόφασης προσφυγή. Η Unitrading άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Gerechtshof te Amsterdam (εφετείου του Amsterdam), το οποίο, στις 10 Μαΐου 2012, επικύρωσε την πρωτοδίκως εκδοθείσα απόφαση, εκτιμώντας, μεταξύ άλλων, ότι οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές απέδειξαν ότι το εμπόρευμα δεν ήταν καταγωγής Πακιστάν αλλά Κίνας. Το Gerechtshof te Amsterdam διευκρίνισε, επιπλέον, ότι υπήρχαν ακόμη στο Άμστερνταμ, κατά την ημερομηνία της ενώπιόν του επ' ακροατηρίου συζητήσεως, επιμέρους δείγματα του εμπορεύματος τα οποία μπορούσαν να χρησιμεύσουν για τυχόν νέα πραγματογνωμοσύνη. Η Unitrading άσκησε αναίρεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

-Υπό τις συνθήκες αυτές, το Hoge Raad der Nederlanden (Κάτω Χώρες) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα προαναφερθέντα προδικαστικά ερωτήματα.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 47 του Χάρτη έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στη θεμελίωση της αποδείξεως, από τις τελωνειακές αρχές, της καταγωγής των εισαχθέντων εμπορευμάτων επί των αποτελεσμάτων έρευνας τρίτου για τα οποία ο εν λόγω τρίτος δεν παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες ούτε στις τελωνειακές αρχές ούτε στον διασαφιστή και ως εκ τούτου καθίσταται δύσκολο ή αδύνατον να εξακριβωθεί ή να διαψευστεί η ορθότητα του χρησιμοποιηθέντος συμπεράσματος.

Κατά τη Unitrading, το άρθρο 47 του Χάρτη απαιτεί ο ενδιαφερόμενος να είναι σε θέση να γνωρίζει την αιτιολογία επί της οποίας στηρίζεται απόφαση που τον αφορά. Το Δικαστήριο, στην απόφασή του (C-300/11), έχει κρίνει ότι, αν κριθεί αναγκαίο να μη γνωστοποιηθούν στον ενδιαφερόμενο ορισμένα στοιχεία, λόγω, μεταξύ άλλων, επιτακτικών λόγων αναγόμενων στην ασφάλεια του κράτους, το εθνικό δικαστήριο πρέπει να έχει στη διάθεσή του και να εφαρμόσει μεθόδους και δικονομικούς κανόνες που να καθιστούν δυνατό τον συγκερασμό των λόγων αυτών με τα κατοχυρωμένα στο άρθρο 47 του Χάρτη δικαιώματα.

- Κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ελλείψει ρυθμίσεως όσον αφορά την έννοια της αποδείξεως στο επίπεδο της Ένωσης, όλα τα αποδεικτικά μέσα που δέχεται το δικονομικό δίκαιο των

κρατών μελών σε διαδικασίες ανάλογες με εκείνη του άρθρου 243 του τελωνειακού κώδικα είναι καταρχήν παραδεκτά. Στις αρμόδιες τελωνειακές αρχές απόκειται να αποδείξουν ότι η επίτευξη σημαντικών για τα κράτη μέλη σκοπών γενικού συμφέροντος διακυβεύεται από τη λεπτομερή και πλήρη κοινοποίηση των αποδεικτικών στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται η νομιμότητα της απόφασής.

- Συναφώς, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου που κατοχυρώνει το άρθρο 47 του Χάρτη προϋποθέτει, αφενός, ότι ο ενδιαφερόμενος είναι σε θέση να γνωρίζει το αιτιολογικό της διοικητικής απόφασής που τον αφορά (είτε επειδή έχει διαβάσει την ίδια την απόφαση είτε επειδή του έχει γνωστοποιηθεί το αιτιολογικό αυτό κατόπιν αιτήσεώς του, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι πρόσφορο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή). Αφετέρου, ο αρμόδιος δικαστής πρέπει να έχει την εξουσία να ζητεί από την επίδικη αρχή να κοινοποιεί το αιτιολογικό αυτό, με σκοπό την πλήρη και αποτελεσματική δυνατότητα ασκήσεως του ελέγχου νομιμότητας της οικείας εθνικής απόφασής

-Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι, όσον αφορά την ένδικη διαδικασία, οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση των εγγράφων ή των παρατηρήσεων που υποβάλλονται στο δικαστήριο με σκοπό να επηρεάσουν την απόφασή του και να εκφέρουν σχετικώς τη γνώμη τους. Από την απόφαση περί παραπομπής απορρέει ότι η Unitrading γνωρίζει τους λόγους επί των οποίων στηρίζεται η διοικητική απόφαση που την αφορά, έλαβε γνώση όλων των εγγράφων και παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν στο δικαστήριο με σκοπό να επηρεάσουν την απόφασή του και μπορούσε να εκφέρει σχετικώς τη γνώμη της ενώπιον αυτού.

-Υπό τις περιστάσεις αυτές, τα προσκομισθέντα από το αμερικανικό εργαστήριο αποτελέσματα των αναλύσεων αποτελούν απλώς ένα αποδεικτικό στοιχείο το οποίο οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές και τα ολλανδικά δικαστήρια, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα επιχειρήματα που προέβαλε και τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η Unitrading, μόπορεσαν να κρίνουν ότι αρκεί προς απόδειξη της πραγματικής καταγωγής του εμπορεύματος. Ωστόσο, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, ελλείψει ρυθμίσεως όσον αφορά την έννοια της αποδείξεως σε επίπεδο Ένωσης, όλα τα αποδεικτικά μέσα που δέχεται το δικονομικό δίκαιο των κρατών μελών (σε διαδικασίες ανάλογες με εκείνη του άρθρου 243 του τελωνειακού κώδικα) είναι καταρχήν παραδεκτά. -Το παραδεκτό ενός τέτοιου αποδεικτικού στοιχείου, ακόμα και αν το στοιχείο αυτό θεωρηθεί ότι είναι σημαντικό, και μάλιστα καθοριστικής σημασίας, για την επίλυση της οικείας διαφοράς, δεν επηρεάζεται από το γεγονός και μόνον ότι το εν λόγω αποδεικτικό στοιχείο δεν μπορεί πλήρως να εξακριβωθεί, ούτε από τον ενδιαφερόμενο ούτε από το επιληφθέν δικαστήριο, όπως προκύπτει ότι συμβαίνει όσον αφορά τα πορίσματα του αμερικανικού εργαστηρίου στην υπόθεση της κύριας δίκης. Συγκεκριμένα, μολονότι στην περίπτωση αυτή ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να ελέγξει πλήρως την ακρίβεια των εν λόγω πορισμάτων των αναλύσεων, δεν βρίσκεται πάντως σε κατάσταση, στην οποία οι δικαστικές αρχές αρνήθηκαν να κοινοποιήσουν στον ενδιαφερόμενο το ακριβές και πλήρες αιτιολογικό που αποτελεί τη βάση της διοικητικής απόφασής που τον αφορά.

-Δεν προκύπτει επίσης ότι στην υπόθεση της κύριας δίκης εθίγη το δικαίωμα σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, δεδομένου ότι τα επιληφθέντα διαδοχικώς δικαστήρια δεν δεσμεύονται προφανώς, δυνάμει του εθνικού δικονομικού δικαίου, από την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και, μεταξύ άλλων, από την εκτίμηση των αποδεικτικών μέσων στην οποία προέβη η τελωνειακή αρχή.

- Αν το εθνικό δικαστήριο, αφού χρησιμοποιήσει όλα τα δικονομικά μέσα που του παρέχει το εθνικό δίκαιο, κρίνει ότι η πραγματική καταγωγή των οικείων εμπορευμάτων είναι άλλη από εκείνη που δηλώθηκε και, επομένως, δικαιολογείται η επιβολή συμπληρωματικών τελωνειακών δασμών, ή και προστίμου, στον διασαφιστή, το άρθρο 47 του Χάρτη δεν αντιτίθεται στην έκδοση συναφούς αποφάσεως από το εν λόγω δικαστήριο.

- Κατόπιν των ανωτέρω εκτιμήσεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν προσκρούει στο άρθρο 47 του Χάρτη η θεμελίωση της αποδείξεως της καταγωγής εισαχθέντων εμπορευμάτων, την οποία διεξήγαγαν οι τελωνειακές αρχές βάσει του εθνικού δικονομικού δικαίου, επί των πορισμάτων των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τρίτο, ως προς τα οποία ο εν λόγω τρίτος αρνείται να παράσχει συμπληρωματικές πληροφορίες, είτε στις τελωνειακές αρχές είτε στον διασαφιστή, και ως εκ τούτου καθίσταται δύσκολο ή αδύνατον να εξακριβωθεί ή να διαψευσθεί η ορθότητα των χρησιμοποιηθέντων πορισμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι αρχές της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας. Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν τούτο συντρέχει στην υπόθεση της κύριας δίκης.

Επί του δευτέρου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- Με το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν, οι τελωνειακές αρχές πρέπει να δεχθούν την αίτηση του ενδιαφερομένου να γίνουν με δικά του έξοδα αναλύσεις του επίμαχου εμπορεύματος στη χώρα την οποία δήλωσε ως χώρα καταγωγής. Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί αν έχει σημασία ότι εξακολουθούσαν να είναι διαθέσιμα για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέρη των δειγμάτων των εμπορευμάτων, τα οποία μπορούσαν να τεθούν στη διάθεσή του ενδιαφερομένου με σκοπό να γίνει έρευνα από άλλο εργαστήριο, και, σε καταφατική περίπτωση, αν οι τελωνειακές αρχές οφείλουν να ενημερώσουν τον ενδιαφερόμενο ότι υπάρχουν διαθέσιμα επιμέρους δείγματα και ότι μπορεί να ζητήσει να τεθούν στη διάθεσή του για τους εν λόγω ελέγχους.

- Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα, πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, ότι δεν προσκρούει στο άρθρο 47 του Χάρτη η θεμελίωση της αποδείξεως της καταγωγής εισαχθέντων εμπορευμάτων, την οποία διεξήγαγαν οι τελωνειακές αρχές βάσει του εθνικού δικονομικού δικαίου, επί των πορισμάτων των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τρίτο, ως προς τα οποία είναι δύσκολο ή αδύνατον να εξακριβωθεί ή να διαψευσθεί η ορθότητα των χρησιμοποιηθέντων πορισμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι αρχές της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας.

- Αφενός, στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους απόκειται να ρυθμίζει τις δικονομικές προϋποθέσεις των προσφυγών αυτών περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 243 του τελωνειακού κώδικα, και, αφετέρου, οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν και σε ό,τι αφορά, ειδικότερα, τους κανόνες περί αποδείξεως. Οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν πλήρως όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα. Κατά συνέπεια, παρά το ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τις αρχές της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας, πρέπει να εκτιμάται βάσει του εθνικού δικονομικού δικαίου το ζήτημα αν, σε κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης, οι τελωνειακές αρχές πρέπει να δέχονται την αίτηση του ενδιαφερομένου να πραγματοποιήσει αναλύσεις σε τρίτη χώρα, όπως επίσης το ζήτημα αν είναι, συναφώς, χρήσιμο το γεγονός ότι μέρη των δειγμάτων των εμπορευμάτων ήσαν διαθέσιμα για ορισμένο χρονικό διάστημα καθώς και, σε καταφατική περίπτωση, το ζήτημα αν οι τελωνειακές αρχές οφείλουν να πληροφορήσουν συναφώς τον ενδιαφερόμενο.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο **αποφαίνεται:**

1) Το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στη θεμελίωση της αποδείξεως της καταγωγής εισαχθέντων εμπορευμάτων, την οποία διεξήγαγαν οι τελωνειακές αρχές βάσει του εθνικού δικονομικού δικαίου, επί των πορισμάτων των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τρίτο, ως προς τα οποία ο εν λόγω τρίτος αρνείται να παράσχει συμπληρωματικές πληροφορίες, είτε στις τελωνειακές αρχές είτε στον διασαφιστή, και ως εκ τούτου καθίσταται δύσκολο ή αδύνατον να εξακριβωθεί ή να διαψευσθεί η ορθότητα των χρησιμοποιηθέντων πορισμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι αρχές της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας. Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν τούτο συντρέχει στην υπόθεση της κύριας δίκης.

2) Σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, αν υποτεθεί ότι οι τελωνειακές αρχές δεν μπορούν να παράσχουν συμπληρωματικές πληροφορίες όσον αφορά τις οικείες αναλύσεις, πρέπει να εκτιμάται βάσει του εθνικού δικονομικού δικαίου το ζήτημα αν οι τελωνειακές αρχές οφείλουν να κάνουν δεκτή την αίτηση του ενδιαφερομένου να πραγματοποιήσει, με δικά του έξοδα, αναλύσεις στη χώρα την οποία δήλωσε ως χώρα καταγωγής των εμπορευμάτων, όπως επίσης το ζήτημα αν έχει σημασία ότι μέρη των δειγμάτων των εμπορευμάτων είχαν διατηρηθεί επί ορισμένο χρόνο, ο δε ενδιαφερόμενος μπορούσε να τα έχει στη διάθεσή του προκειμένου να τα υποβάλει σε έλεγχο σε άλλο εργαστήριο καθώς και, σε καταφατική περίπτωση, το ζήτημα αν οι τελωνειακές αρχές οφείλουν να ενημερώσουν τον ενδιαφερόμενο ότι διατηρούνται επιμέρους δείγματα και ότι μπορεί να ζητήσει να τεθούν στη διάθεσή του για τους εν λόγω ελέγχους.

3.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-613/12

(απόδειξη καταγωγής εμπορεύματος, όταν για το εμπόρευμα εκδόθηκε, ως προς ένα μέρος του φορτίου, πιστοποιητικό κυκλοφορίας αντικατάστασης όπου κατά τον χρόνο εκδόσεως του πιστοποιητικού κυκλοφορίας αντικατάστασης, το εμπόρευμα δεν βρισκόταν υπό τον έλεγχο της εκδούσας τελωνειακής αρχής (δηλαδή δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της διάταξης του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου 4 στη Συμφωνία ΕΕ-Αιγύπτου)

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

- Προσφεύγουσα: Helm Düngemittel GmbH
- Καθού: Hauptzollamt Krefeld

(Helm Düngemittel GmbH κατά Hauptzollamt Krefeld)

Αιτούν δικαστήριο

Finanzgericht Düsseldorf

ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ:

Μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχει αποδειχθεί η καταγωγή ενός εμπορεύματος, όταν για το εμπόρευμα εκδόθηκε, ως προς ένα μέρος του φορτίου, πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατά το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου 4 για τον ορισμό της έννοιας "καταγόμενα προϊόντα" ή "προϊόντα καταγωγής" και για τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας, όπως ισχύει μετά την έκδοση της αποφάσεως 1/2006 του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ-Αιγύπτου της 17ης Φεβρουαρίου 2006, μολοντί δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτής της διατάξεως, διότι κατά τον χρόνο εκδόσεως του πιστοποιητικού κυκλοφορίας το εμπόρευμα δεν βρισκόταν υπό τον έλεγχο της εκδούσας τελωνειακής αρχής;

Με το προδικαστικό του ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως με την Αίγυπτο έχει την έννοια ότι η **αιγυπτιακή καταγωγή εμπορεύματος**, κατά την έννοια του προτιμησιακού τελωνειακού καθεστώτος που καθιερώνει η εν λόγω Συμφωνία, **μπορεί να αποδειχθεί ακόμη** και όταν το εμπόρευμα έχει καταταχθεί κατά την είσοδό του στο πρώτο κράτος μέλος, με σκοπό την αποστολή ενός μέρους αυτού στο δεύτερο κράτος μέλος, και όταν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση που εξέδωσαν οι τελωνειακές αρχές του πρώτου κράτους μέλους για το μέρος εκείνο του εμπορεύματος που έχει αποσταλεί στο δεύτερο κράτος μέλος **δεν πληροί τις προϋποθέσεις** του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου 4 της προαναφερθείσας Συμφωνίας όσον αφορά την έκδοση τέτοιου είδους πιστοποιητικού (**δηλαδή δεν βρισκόταν υπό τον έλεγχο της εκδούσας τελωνειακής αρχής**).

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

- **Το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου 4 προβλέπει:** «Όταν προϊόντα καταγωγής υφίστανται έλεγχο εκ μέρους τελωνείου της Κοινότητας ή της Αιγύπτου, είναι δυνατή η

αντικατάσταση του πρωτοτύπου του πιστοποιητικού καταγωγής από ένα ή περισσότερα πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1 ή EUR-MED με σκοπό την αποστολή όλων ή ορισμένων από τα προϊόντα αυτά σε άλλα τελωνεία της Κοινότητας ή της Αιγύπτου. Τα πιστοποιητικά αντικατάστασης EUR.1 ή EUR-MED εκδίδονται από το τελωνείο στον έλεγχο του οποίου υποβάλλονται τα προϊόντα.»

- **Η Σύμβαση της Βιέννης**

Κατά το άρθρο 1 της Συμβάσεως της Βιέννης για το δίκαιο των συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εφαρμογή της παρούσης Συμβάσεως», η συγκεκριμένη Σύμβαση εφαρμόζεται επί των συνθηκών μεταξύ κρατών.

Το άρθρο 3 της Συμβάσεως της Βιέννης, ορίζει τα εξής: «Το γεγονός ότι, η παρούσα Σύμβασις δεν εφαρμόζεται επί διεθνών συμφωνιών μεταξύ κρατών και άλλων υποκειμένων του Διεθνούς Δικαίου ή μεταξύ των ως άνω ετέρων υποκειμένων του Διεθνούς Δικαίου, ή επί διεθνών συμφωνιών, συνομολογηθισών εις άγραφον τύπον, δεν επηρεάζει:

β) την εφαρμογήν επ' αυτών οιοδήποτε των κανόνων των θεσπιζομένων εν τη παρούση συμβάσει, εις τους οποίους θα υπήγοντο, κατά το Διεθνές Δίκαιον, ανεξαρτήτως της εν λόγω Συμβάσεως.

Το άρθρο 26 της Συμβάσεως της Βιέννης, έχει ως εξής: «Εκάστη συνθήκη εν ισχύι, δεσμεύει τα εις αυτήν συμβαλλόμενα μέρη και δέον να τηρείται καλή τη πίστει.»

Το άρθρο 31 της Συμβάσεως της Βιέννης, που επιγράφεται «Γενικός κανόνας ερμηνείας», προβλέπει στην παράγραφό του 1: «Η συνθήκη δέον να ερμηνεύηται καλή τη πίστει, συμφώνως προς την συνήθη έννοιαν ήτις δίδεται εις τους όρους της συνθήκης, εν τω συνόλω αυτών και υπό το φως του αντικειμένου και του σκοπού της.»

- **Η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως με την Αίγυπτο**

Η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως με την Αίγυπτο τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 2004.

Κατά το άρθρο 1 της ίδιας Συμφωνίας: «Εγκαθιδρύεται σύνδεση μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Αιγύπτου, αφετέρου».

Οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας είναι οι ακόλουθοι: να καθορίσει τους όρους της προοδευτικής απελευθέρωσης των συναλλαγών στον τομέα των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων.

Το άρθρο 6, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο II της εν λόγω Συμφωνίας, σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, ορίζει τα εξής:

«Η Κοινότητα και η Αίγυπτος δημιουργούν προοδευτικά ζώνη ελευθέρων συναλλαγών εντός μεταβατικής περιόδου που δεν υπερβαίνει τα δώδεκα έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, με τον τρόπο που περιγράφεται στον παρόντα τίτλο και σύμφωνα με τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 και των λοιπών πολυμερών συμφωνιών για τις εμπορευματικές

συναλλαγές, οι οποίες προσαρτώνται στη συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) [...]».

Το άρθρο 8 της ίδιας Συμφωνίας, το οποίο, κατά την επικεφαλίδα του τίτλου II, κεφάλαιο 1, της εν λόγω Συμφωνίας, εφαρμόζεται σε βιομηχανικά προϊόντα, έχει ως εξής: «Τα προϊόντα καταγωγής Αιγύπτου εισάγονται στην Κοινότητα με απαλλαγή από δασμούς και επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος καθώς και από ποσοτικούς περιορισμούς και κάθε άλλο περιορισμό ισοδυνάμου αποτελέσματος.»

Κατά το άρθρο 27 της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας Συνδέσεως με την Αίγυπτο: «Η έννοια “καταγόμενα προϊόντα” ή “προϊόντα καταγωγής” καθώς και οι σχετικές μέθοδοι διοικητικής συνεργασίας καθορίζονται, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου, στο πρωτόκολλο 4.»

Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 4, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο V της Συμφωνίας και επιγράφεται «Πιστοποιητικό καταγωγής»: «Τα προϊόντα καταγωγής Κοινότητας, κατά την εισαγωγή τους στην Αίγυπτο και τα προϊόντα καταγωγής Αιγύπτου, κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα, υπάγονται στη συμφωνία, εφόσον προσκομιστεί: α) πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 [...]».

Κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 4, «[τ]ο πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 ή EUR-MED εκδίδεται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής [...]».

ΑΝΑΛΥΣΗ:

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η Helm Düngemittel αγόρασε μια παρτίδα 9 300 μετρικών τόνων ουρίας στην Αίγυπτο και ναύλωσε **πλοίο για τη μεταφορά ενός μέρους του εμπορεύματος αυτού στο Terneuzen (Κάτω Χώρες) και του υπολοίπου στο Αμβούργο (Γερμανία)**. Στις 2 Φεβρουαρίου 2009, οι αιγυπτιακές τελωνειακές αρχές εξέδωσαν πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 για το σύνολο του εμπορεύματος, στο οποίο οριζόταν η Αίγυπτος ως χώρα καταγωγής.

Στις 11 Φεβρουαρίου 2009 η Helm Düngemittel υπέβαλε το πιστοποιητικό αυτό στις ολλανδικές τελωνειακές αρχές και τους ζήτησε να εκδώσουν πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων **EUR.1 κατ' αντικατάσταση με σκοπό την κατάτμηση του εμπορεύματος και την αποστολή μέρους αυτού στη Γερμανία**.

Στις 12 Φεβρουαρίου 2009 αφίχθη το πλοίο στο λιμάνι του Terneuzen, όπου και εκφορτώθηκε το μέρος του εμπορεύματος που προοριζόταν για τις Κάτω Χώρες. Στις 13 Φεβρουαρίου 2009 το πλοίο απέπλευσε από τις Κάτω Χώρες. Το υπόλοιπο εμπόρευμα εκφορτώθηκε στο Αμβούργο και τέθηκε σε ελεύθερη κυκλοφορία στις 16 Φεβρουαρίου 2009.

Στις 24 Φεβρουαρίου 2009 οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές εξέδωσαν πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση για **το μέρος του εμπορεύματος που απεστάλη από τις Κάτω Χώρες στη Γερμανία**.

Στις 2 Μαρτίου 2009 η Helm Düngemittel κατέθεσε συμπληρωματική τελωνειακή δήλωση για τον Φεβρουάριο του 2009, ως προς το μέρος του εμπορεύματος που είχε τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία στη Γερμανία. Στη δήλωση αυτή επισύναψε το εκδοθέν από τις ολλανδικές τελωνειακές αρχές πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση και ζήτησε την υπαγωγή του εμπορεύματος στο προτιμησιακό τελωνειακό καθεστώς που προβλέπει η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως με την Αίγυπτο για το προαναφερθέν μέρος του εμπορεύματος.

Στις 15 Απριλίου 2009 το Hauptzollamt Krefeld ζήτησε από τις ολλανδικές τελωνειακές αρχές πληροφορίες σχετικά με το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση. Στην απάντησή τους, οι ολλανδικές αρχές επισήμαναν ότι, κατά την έκδοση του συγκεκριμένου πιστοποιητικού, το εν λόγω εμπόρευμα δεν βρισκόταν πλέον στις Κάτω Χώρες και ότι το περί ου ο λόγος πιστοποιητικό είχε, ως εκ τούτου, εκδοθεί κατά παράβαση του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου 4, δεδομένου ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως του επίμαχου πιστοποιητικού, το εμπόρευμα δεν βρισκόταν υπό τον έλεγχό τους.

Με την από 19 Νοεμβρίου 2010 πράξη το Hauptzollamt Krefeld επέβαλε στη Helm Düngemittel εισαγωγικούς δασμούς ύψους 68 382,54 ευρώ, με το αιτιολογικό ότι η προτιμησιακή αιγυπτιακή καταγωγή του μέρους του εμπορεύματος που απεστάλη στη Γερμανία δεν ήταν δυνατό να αποδειχθεί με το πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση.

Στις 24 Φεβρουαρίου 2011, σε απάντηση προς νέο αίτημα των γερμανικών τελωνειακών αρχών, οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές επισήμαναν ότι το περιεχόμενο του πιστοποιητικού κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση ήταν ορθό και ότι ούτε θα το ανακαλούσαν ούτε θα το χαρακτήριζαν ως μη έγκυρο.

Η Helm Düngemittel άσκησε ένσταση κατά της πράξεως επιβολής εισαγωγικών δασμών που εξέδωσε το Hauptzollamt Krefeld, την οποία αυτό απέρριψε με την από 16 Νοεμβρίου 2011 απόφαση.

Η Helm Düngemittel προσέβαλε την εν λόγω απόφαση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ζητώντας την ακύρωση της από 19 Νοεμβρίου 2010 πράξεως επιβολής εισαγωγικών δασμών. Υποστηρίζει ότι το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου 4 καθιερώνει δικαίωμα αποκτήσεως πιστοποιητικού κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση και ότι το δικαίωμα αυτό δεν είναι συνάρτηση της χρονικής περιόδου κατά την οποία το τελωνείο μπορεί να ελέγξει το εμπόρευμα. Επιπλέον, η εκ των υστέρων επιβολή εισαγωγικών δασμών δεν είναι συμβατή με το δικαίωμα σε προτιμησιακή μεταχείριση που προβλέπει η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως με την Αίγυπτο. Ειδικότερα, η εκτίμηση των αρχών της χώρας εξαγωγής έχει καθοριστική σημασία για το ζήτημα αν ένα εμπόρευμα είναι προτιμησιακής καταγωγής. Εν προκειμένω, στο πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση που εξέδωσαν οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές πρέπει να προσδίδεται, όσον αφορά την απόδειξη της καταγωγής, η αξία που θα είχε το εν λόγω πιστοποιητικό αν είχε εκδοθεί από τη χώρα εξαγωγής.

Το Hauptzollamt Krefeld ζήτησε την απόρριψη της προσφυγής. Κατ' αυτό, το πρωτόκολλο 4 δεν προβλέπει την εκ των υστέρων έκδοση πιστοποιητικού κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση. Συνεπώς, από το επίμαχο πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση δεν προκύπτει η καταγωγή του μέρους του εμπορεύματος που εισήχθη στη Γερμανία.

Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν αμφισβητείται ότι το επίμαχο εμπόρευμα είναι προϊόν καταγωγής Αιγύπτου. Αμφίβολο είναι, κατ' αυτό, μόνο το αν με το προσκομισθέν από τη Helm Düngemittel πιστοποιητικό καταγωγής κατ' αντικατάσταση μπορεί να αποδειχθεί η

προτιμησιακή καταγωγή του μέρους του εμπορεύματος που εισήχθη στη Γερμανία, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου 4. Το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι, κατά το άρθρο 20 του προαναφερθέντος πρωτοκόλλου, πιστοποιητικό καταγωγής μπορεί να εκδοθεί μόνο σε περίπτωση που το εμπόρευμα βρίσκεται υπό τον έλεγχο του τελωνείου του κράτους μέλους που εκδίδει το εν λόγω πιστοποιητικό, προκειμένου αυτό να είναι σε θέση να ελέγξει αν το συγκεκριμένο εμπόρευμα είναι πανομοιότυπο με το περιγραφόμενο στο πρωτότυπο του πιστοποιητικού κυκλοφορίας. Δεδομένου ότι το επίμαχο εμπόρευμα είχε τεθεί ήδη σε ελεύθερη κυκλοφορία κατά την έκδοση του πιστοποιητικού κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση, τούτο δεν συνέβη εν προκειμένω. Εντούτοις, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι υπάρχουν εξαιρέσεις από την αρχή ότι η υπαγωγή σε προτιμησιακό καθεστώς προϋποθέτει την προσκόμιση ισχύοντος πιστοποιητικού προτιμησιακού καθεστώτος. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, εν προκειμένω, η άρνηση αποδοχής του πιστοποιητικού κυκλοφορίας ως αποδεικτικού στοιχείου της καταγωγής στηρίζεται σε αμιγώς τυπικό λόγο.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Finanzgericht Düsseldorf (αιτούν δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να **υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:**

«Πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν έχει αποδειχθεί η καταγωγή ενός εμπορεύματος, όταν για το εμπόρευμα εκδόθηκε, ως προς ένα μέρος αυτού, πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατά το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου 4 , μολονότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτής της διατάξεως, διότι κατά τον χρόνο εκδόσεως του πιστοποιητικού κυκλοφορίας το εμπόρευμα δεν βρισκόταν υπό τον έλεγχο της τελωνειακής αρχής που εξέδωσε το εν λόγω πιστοποιητικό;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Με το προδικαστικό του ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως με την Αίγυπτο έχει την έννοια ότι η αιγυπτιακή καταγωγή εμπορεύματος, κατά την έννοια του προτιμησιακού τελωνειακού καθεστώτος που καθιερώνει η εν λόγω Συμφωνία, μπορεί να αποδειχθεί ακόμη και όταν το εμπόρευμα έχει καταταμηθεί κατά την είσοδό του στο πρώτο κράτος μέλος, με σκοπό την αποστολή ενός μέρους αυτού στο δεύτερο κράτος μέλος, και όταν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση που εξέδωσαν οι τελωνειακές αρχές του πρώτου κράτους μέλους για το μέρος εκείνο του εμπορεύματος που έχει αποσταλεί στο δεύτερο κράτος μέλος δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου 4 της προαναφερθείσας Συμφωνίας όσον αφορά την έκδοση τέτοιου είδους πιστοποιητικού.

Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, κατά το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου 4, όταν προϊόντα καταγωγής κράτους μέλους ή της Αιγύπτου «υφίστανται έλεγχο» εκ μέρους τελωνείου κράτους μέλους ή της Αιγύπτου, είναι δυνατή, ιδίως με σκοπό την αποστολή όλων ή ορισμένων από τα προϊόντα αυτά αλλού στην Ένωση, η αντικατάσταση του πρωτοτύπου του πιστοποιητικού καταγωγής από ένα ή περισσότερα πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων κατ' αντικατάσταση, τα οποία εκδίδονται από το τελωνείο «στον έλεγχο του οποίου υποβάλλονται τα προϊόντα».

Από το περιεχόμενο της τελευταίας φράσεως προκύπτει ότι το πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση πρέπει να εκδίδεται από τελωνειακές αρχές ενόσω το εμπόρευμα βρίσκεται υπό τον έλεγχό τους ή, σε περίπτωση πραγματικού ελέγχου του εμπορεύματος από τις εν λόγω αρχές, μετά το πέρας του εν λόγω ελέγχου και δη το ταχύτερο δυνατό.

Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει η κατάτμηση του επίμαχου εμπορεύματος στις Κάτω Χώρες, προκειμένου ένα μέρος αυτού να μεταφερθεί στη Γερμανία. **Το σχετικό με το ως άνω μέρος του εμπορεύματος πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση εκδόθηκε από τις ολλανδικές τελωνειακές αρχές έντεκα ημέρες μετά την απομάκρυνση του συγκεκριμένου μέρους του εμπορεύματος από την ολλανδική επικράτεια.** Εντούτοις, εκ των προαναφερθέντων δεν συνάγεται κατ' ανάγκη το συμπέρασμα ότι η καταγωγή του συγκεκριμένου μέρους του εμπορεύματος δεν είναι δυνατό να αποδειχθεί βάσει του δικαίου της Ένωσης.

Πάντως, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το πιστοποιητικό κυκλοφορίας συνιστά δικαιολογητικό στοιχείο της προτιμΗΣιακής καταγωγής εμπορεύματος και, αν επιτραπεί να μπορούν να χρησιμοποιούνται εκτός των εν λόγω πιστοποιητικών καταγωγής και άλλα αποδεικτικά μέσα, θα θιγόταν η ενιαία και ασφαλής εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών με τρίτα κράτη. Ωστόσο, η απαίτηση περί έγκυρου πιστοποιητικού καταγωγής εκδιδόμενου από την αρμόδια αρχή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλός τύπος, δυνάμενος να μην τηρηθεί σε περίπτωση που ο τόπος καταγωγής προσδιορίζεται με άλλα αποδεικτικά μέσα.

Πάντως, το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι στις αρχές της χώρας εξαγωγής απόκειται να αποδείξουν την καταγωγή εμπορεύματος και ότι οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών πρέπει καταρχήν να αναγνωρίζουν τις εκτιμήσεις στις οποίες προβαίνουν οι τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, ειδικώς όταν το προτιμΗΣιακό καθεστώς έχει θεσπιστεί με διεθνή συμφωνία μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας βάσει αμοιβαίων υποχρεώσεων.

Εντούτοις, σε περίπτωση που το περί ου ο λόγος εμπόρευμα έχει κατατμηθεί κατά την είσοδό του στην Ένωση, με σκοπό την αποστολή μέρους του σε άλλο σημείο εντός της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου 4, απόκειται στον εισαγωγέα στον οποίο χορηγήθηκε πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση, μολοντί δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της προαναφερθείσας διατάξεως, και ο οποίος επικαλείται παρά ταύτα το εκδοθέν από τις αιγυπτιακές τελωνειακές αρχές πιστοποιητικό, να αποδείξει ότι το μέρος του εμπορεύματος που έχει κατατμηθεί ανήκει πράγματι στο εμπόρευμα η προτιμΗΣιακή καταγωγή του οποίου αποδεικνύεται με το εκδοθέν από τις αιγυπτιακές τελωνειακές αρχές πιστοποιητικό κυκλοφορίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο **αποφαινεται**:

Η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2001, και εγκρίθηκε με την απόφαση 2004/635/ΕΚ του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, έχει την έννοια ότι η αιγυπτιακή καταγωγή εμπορεύματος, κατά την έννοια του προτιμΗΣιακού τελωνειακού καθεστώτος της εν λόγω Συμφωνίας, μπορεί να αποδειχθεί ακόμη και όταν το εμπόρευμα έχει κατατμηθεί κατά την είσοδό του στο πρώτο κράτος μέλος, με σκοπό την αποστολή ενός μέρους αυτού στο δεύτερο κράτος μέλος, και όταν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας κατ' αντικατάσταση που εξέδωσαν οι τελωνειακές αρχές του πρώτου κράτους μέλους για το μέρος εκείνο του εμπορεύματος που έχει αποσταλεί στο δεύτερο κράτος μέλος δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του πρωτοκόλλου 4 της ως προαναφερθείσας Συμφωνίας, για τον ορισμό της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα» ή «προϊόντα καταγωγής» και των μεθόδων διοικητικής συνεργασίας, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 1/2006 του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ-Αιγύπτου, της 17ης Φεβρουαρίου 2006, όσον αφορά την έκδοση τέτοιου είδους πιστοποιητικού.

Εντούτοις, προκειμένου να αποδειχθούν τα ανωτέρω, αφενός, η προτιμησιακή καταγωγή του εμπορεύματος που εισήχθη αρχικώς από την Αίγυπτο πρέπει να προκύπτει από πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 εκδοθέν από τις αιγυπτιακές τελωνειακές αρχές, κατ' εφαρμογή του προαναφερθέντος πρωτοκόλλου, και, αφετέρου, ο εισαγωγέας πρέπει να αποδείξει ότι το μέρος του εμπορεύματος που έχει κατατμηθεί στο πρώτο κράτος μέλος και απεστάλη στο δεύτερο κράτος μέλος αποτελεί μέρος του εμπορεύματος που εισήχθη από την Αίγυπτο στο πρώτο κράτος μέλος. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να ελέγξει εάν οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται στη διαφορά της κύριας δίκης.

4.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-175/12

(Τελωνειακή ένωση και κοινό δασμολόγιο — Προτιμησιακό καθεστώς για την εισαγωγή προϊόντων καταγωγής κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) — Άρθρα 16 και 32 του πρωτοκόλλου 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας του Κοτονού — Εισαγωγή συνθετικών ινών από τη Νιγηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Παρατυπίες όσον αφορά συνταχθέν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους εξαγωγής πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 — Σφραγίδα μη σύμφωνη προς το γνωστοποιηθέν στην Επιτροπή υπόδειγμα — Πιστοποιητικά εκδοθέντα εκ των υστέρων και πιστοποιητικά προς αντικατάσταση άλλων — Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας — Άρθρα 220 και 236 — Δυνατότητα εφαρμογής a posteriori προτιμησιακού δασμού που δεν ίσχυε πλέον την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος επιστροφής — Προϋποθέσεις)

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

Sandler AG

κατά

Hauptzollamt Regensburg

Αιτούν δικαστήριο : Finanzgericht München

Αντικείμενο

Η υπόθεση έχει ως αντικείμενο την αίτηση προδικαστικής απόφασης, την οποία υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο Finanzgericht München (Γερμανία), με απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2012, που περιήλθε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στις 13 Απριλίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης **Sandler AG κατά Hauptzollamt Regensburg**.

1) Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία των άρθρων 16 και 32 του πρωτοκόλλου 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 (ΕΕ L 317, σ. 3), και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 2003/159/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002 (ΕΕ 2003, L 65, σ. 27, στο εξής: συμφωνία του Κοτονού), των άρθρων 220 και 236 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1791/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006 (ΕΕ L 363, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), καθώς και του άρθρου 889, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε πλέον πρόσφατα με τον κανονισμό (ΕΚ) 214/2007 της Επιτροπής, της 28ης Φεβρουαρίου 2007 (ΕΕ L 62, σ. 6, στο εξής: κανονισμός 2454/93).

2) Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Sandler AG (στο εξής: Sandler) και του Hauptzollamt Regensburg [κεντρικής τελωνειακής αρχής του Regensburg (Γερμανία), στο εξής: HZA] σχετικά με δύο πράξεις επιβολής εισαγωγικών δασμών, τις οποίες εξέδωσε το HZA κατόπιν εκ των υστέρων ελέγχου λόγω μη συμφωνίας των σφραγίδων που

είχαν τεθεί σε πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 (στο εξής: πιστοποιητικά EUR.1) εκδοθέντα από τις αρμόδιες νιγηριανές αρχές με εκείνες που είχαν γνωστοποιήσει οι αρχές αυτές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Νομικό πλαίσιο

- ***Η συμφωνία του Κοτονού***

Με τη συμφωνία του Κοτονού η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέσχε, χωρίς αμοιβαιότητα, προτιμησησική δασμολογική μεταχείριση στα προϊόντα καταγωγής της ομάδας κρατών Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού (ΑΚΕ) (στο εξής: κράτη ΑΚΕ). Προς τούτο, είχε επιτύχει την αποδοχή παρεκκλίσεως, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2007, από τη ρήτρα του μάλλον ευνοουμένου κράτους την οποία προβλέπει το άρθρο 1, παράγραφος 1, της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 (GATT), που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), η οποία υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994) (ΕΕ L 336, σ. 1). **Το καθεστώς αυτό δεν ισχύει πλέον από την 1η Ιανουαρίου 2008.**

Το άρθρο 36, παράγραφος 3, της συμφωνίας του Κοτονού προέβλεπε ότι οι μη αμοιβαίες εμπορικές προτιμήσεις που ίσχυαν στο πλαίσιο της τέταρτης συμβάσεως μεταξύ των κρατών ΑΚΕ και της Κοινότητας διατηρούνταν κατά τη διάρκεια της προπαρασκευαστικής περιόδου για όλα τα κράτη ΑΚΕ, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονταν στο παράρτημα V της συμφωνίας αυτής. Ορισμένα προϊόντα, περιλαμβανομένων των κλωστοϋφαντουργικών καταγωγής κρατών ΑΚΕ, γίνονταν κατά συνέπεια δεκτά προς εισαγωγή στην Ένωση χωρίς δασμούς και φόρους ισοδυνάμου αποτελέσματος. Το άρθρο 37, παράγραφος 1, της εν λόγω συμφωνίας όριζε ειδικότερα ότι η προπαρασκευαστική περίοδος έληγε στις 31 Δεκεμβρίου 2007 το αργότερο.

Το παράρτημα V της ίδιας συμφωνίας όριζε τις προϋποθέσεις εφαρμογής του εμπορικού καθεστώτος που ίσχυε κατά τη διάρκεια της προπαρασκευαστικής περιόδου. Δυνάμει των διατάξεων του πρωτοκόλλου 1 του εν λόγω παραρτήματος, σχετικά με τον ορισμό της εννοίας των «Προϊόντων καταγωγής» και με τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας (στο εξής: πρωτόκολλο 1), **τα προϊόντα καταγωγής κρατών ΑΚΕ υπάγονταν, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', του πρωτοκόλλου 1, στο παράρτημα V της συμφωνίας του Κοτονού κατά την εισαγωγή τους στην Ένωση κατόπιν επιδείξεως πιστοποιητικού EUR.1** εκδοθέντος από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής κατ'εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 1.

Τα πιστοποιητικά EUR.1 έφεραν σφραγίδα των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής, υποδείγματα των αποτυπωμάτων της οποίας έπρεπε να γνωστοποιηθούν, στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 31, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 1, οπότε η τελευταία τα γνωστοποιούσε στα κράτη μέλη. Η ίδια διάταξη προέβλεπε ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 γίνονταν δεκτά για την εφαρμογή του προτιμησησικού καθεστώτος από την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή ελάμβανε γνώση των αναγκαιών πληροφοριών. Το άρθρο 31, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου 1 όριζε ειδικότερα ότι η Ένωση και τα κράτη ΑΚΕ παρείχαν αμοιβαίως την αρωγή τους μέσω των τελωνειακών αρχών τους για τον έλεγχο γνησιότητας των πιστοποιητικών EUR.1.

Το άρθρο 23 του πρωτοκόλλου 1 προέβλεπε ότι οι αποδείξεις της καταγωγής των προϊόντων έπρεπε να προσκομίζονται στις τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στη χώρα αυτή διαδικασίες.

Το άρθρο 16 του πρωτοκόλλου 1, με τίτλο «Εκ των υστέρων έκδοση πιστοποιητικού κυκλοφορίας EUR.1», είχε ως ακολούθως:

«1. Το πιστοποιητικό EUR.1 είναι δυνατό, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να εκδοθεί και μετά την εξαγωγή των προϊόντων τα οποία αφορά, εάν:

- α) δεν είχε εκδοθεί κατά τη στιγμή της εξαγωγής συνεπεία λαθών, ακουσίων παραλείψεων ή ειδικών περιστάσεων, ή
- β) αποδεικνύεται κατά τρόπο ικανοποιητικό στις τελωνειακές αρχές ότι εκδόθηκε πιστοποιητικό EUR.1, το οποίο δεν έγινε δεκτό κατά την εισαγωγή για τεχνικούς λόγους.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, ο εξαγωγέας στην αίτησή του πρέπει να αναφέρει τον τόπο και την ημερομηνία της εξαγωγής των προϊόντων τα οποία αφορά το πιστοποιητικό EUR.1, καθώς και τους λόγους για τους οποίους υποβάλλει την αίτηση.

3. Οι τελωνειακές αρχές είναι δυνατόν να εκδώσουν εκ των υστέρων πιστοποιητικό EUR.1, μόνον αφού επαληθεύσουν ότι τα στοιχεία που περιέχονται στην αίτηση του εξαγωγέα ανταποκρίνονται σε εκείνα του αντίστοιχου φακέλου.

4. Τα εκδιδόμενα εκ των υστέρων πιστοποιητικά EUR.1 πρέπει να φέρουν μία από τις ακόλουθες μνείες: “NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT”, “DÉLIVRÉ A POSTERIORI”, “RILASCIATO A POSTERIORI”, “AFGEGEVEN A POSTERIORI”, “ISSUED RETROSPECTIVELY”, “UDSTEDT EFTERFØLGENDE”, “ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ”, “EXPEDIDO A POSTERIORI”, “EMITIDO A POSTERIORI”, “ANNETTU JÄLKIKÄTEEN”, “UTFÄRDAT I EFTERHAND”.

5. Η λέξη που αναφέρεται στην παράγραφο 4 εγγράφεται στο πλαίσιο “Παρατηρήσεις” του αντιγράφου του πιστοποιητικού EUR.1.»

Το άρθρο 18 του πρωτοκόλλου 1, με τίτλο «Έκδοση πιστοποιητικού κυκλοφορίας EUR.1 βάσει προηγούμενως εκδοθέντος ή συνταχθέντος πιστοποιητικού καταγωγής», προέβλεπε τα εξής:

«Όταν προϊόντα καταγωγής υφίστανται έλεγχο εκ μέρους τελωνείου κράτους ΑΚΕ ή της Ένωσης, είναι δυνατή η αντικατάσταση του πρωτοτύπου του πιστοποιητικού καταγωγής από ένα ή περισσότερα πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1, με σκοπό την αποστολή όλων ή ορισμένων από τα προϊόντα αυτά αλλού στα κράτη ΑΚΕ ή στην Ένωση. Τα πιστοποιητικά αντικατάστασης των πιστοποιητικών EUR.1 εκδίδονται από το τελωνείο [υπό] τον έλεγχο του οποίου [τίθενται] τα προϊόντα.»

Το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1, το οποίο επιγράφεται «Έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής», όριζε τα εξής:

«1. Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λουπών απαιτήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό EUR.1 και το τιμολόγιο, αν έχει υποβληθεί, τη δήλωση τιμολογίου ή αντίγραφο των εν λόγω εγγράφων στις

τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για έλεγχο, αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο πιστοποιητικό καταγωγής είναι ανακριβείς.

3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο.

4. Αν οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής αποφασίσουν να αναστείλουν την προτιμησιακή μεταχείριση για τα συγκεκριμένα προϊόντα, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ελέγχου, οφείλουν να επιτρέψουν στον εισαγωγέα να παραλάβει τα προϊόντα υπό τον όρο επιβολής κάθε προληπτικού μέτρου το οποίο κρίνεται απαραίτητο.

5. Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού το ταχύτερο δυνατό. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν τα έγγραφα είναι γνήσια και αν τα σχετικά προϊόντα μπορούν πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής κρατών ΑΚΕ και ότι πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου.

6. Εάν, σε περίπτωση εύλογων αμφιβολιών, δεν δοθεί απάντηση εντός δέκα μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου ή εάν η απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της αυθεντικότητας του εν λόγω εγγράφου ή τη[ς] πραγματική[ς] καταγωγή[ς] των προϊόντων, οι αιτούσες τελωνειακές αρχές αρνούνται, εκτός εκτάκτων περιστάσεων, το ευεργέτημα των προτιμήσεων.

7. Όταν από τη διαδικασία ελέγχου ή από οποιαδήποτε άλλη διαθέσιμη πληροφορία προκύπτουν ενδείξεις ότι οι διατάξεις του παρόντος πρωτοκόλλου παραβιάζονται, το κράτος ΑΚΕ με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως της [Ένωσης] διεξάγει τις κατάλληλες έρευνες ή φροντίζει για τη διεξαγωγή τους με τη δέουσα ταχύτητα ώστε τέτοιες παραβιάσεις να προσδιορίζονται και να προλαμβάνονται, δύναται δε να καλεί την [Ένωση] να συμμετέχει στις εν λόγω έρευνες.»

Για να διευκολύνει τα κράτη μέλη εισαγωγής να εφαρμόζουν τις διατάξεις σχετικά με τα προτιμησιακά καθεστώτα εμπορικών συναλλαγών που προβλέπονταν από τη συμφωνία του Κοτονού, η Επιτροπή δημοσίευσε ένα έγγραφο με τίτλο «Επεξηγηματικές σημειώσεις όσον αφορά το πρωτόκολλο 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΚ, σχετικά με τον καθορισμό της έννοιας των καταγομένων προϊόντων ή προϊόντων καταγωγής και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας». Στα σημεία 10, 15 και 17 των σημειώσεων αυτών περιλαμβάνονται συμπληρωματικές εξηγήσεις όσον αφορά τα άρθρα 16 και 32 του πρωτοκόλλου 1, καθώς και παραδείγματα διαφόρων περιπτώσεων, με υπόδειξη της στάσεως που πρέπει να τηρείται στην εκάστοτε περίπτωση.

Το σημείο 10 των σημειώσεων, με τίτλο **«Άρθρο 16 — Τεχνικοί λόγοι»**, ορίζει τα ακόλουθα:

«Πιστοποιητικό EUR.1 μπορεί να απορριφθεί για “τεχνικούς λόγους” επειδή δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις. Πρόκειται για περιπτώσεις στις

οποίες είναι δυνατό να υποβληθεί σε μεταγενέστερο στάδιο ένα πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί εκ των υστέρων. Αυτή η κατηγορία καλύπτει, για παράδειγμα, τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- δεν υπάρχει σφραγίδα και υπογραφή (π.χ. θέση 11 EUR.1),
- το πιστοποιητικό EUR.1 έχει θεωρηθεί με σφραγίδα που δεν έχει ακόμη κοινοποιηθεί,

Στάση που πρέπει να τηρηθεί:

Αφού τεθεί η μνεία “ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ”, και αναφερθούν οι λόγοι, το πιστοποιητικό επιστρέφεται στον εισαγωγέα, ώστε αυτός να είναι σε θέση να υποβάλει αίτηση για έκδοση νέου πιστοποιητικού που εκδίδεται εκ των υστέρων. Η τελωνειακή διοίκηση έχει, ωστόσο, τη δυνατότητα να φυλάξει φωτοαντίγραφο του απορριφθέντος πιστοποιητικού, εν όψει εκ των υστέρων ελέγχου ή εάν έχει εύλογες υποψίες για διάπραξη απάτης.»

Το σημείο 15 των σημειώσεων, με τίτλο «Άρθρο 32 — Απόρριψη του προτιμησιακού καθεστώτος χωρίς επαλήθευση», προβλέπει τα εξής:

«Πρόκειται για περιπτώσεις στις οποίες το πιστοποιητικό καταγωγής δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, μεταξύ άλλων, για τους εξής λόγους:

- τα εμπορεύματα στα οποία αναφέρεται το πιστοποιητικό EUR.1 δεν καλύπτονται από το προτιμησιακό καθεστώς,
- δεν έχει συμπληρωθεί η θέση περιγραφής των εμπορευμάτων (θέση 8 EUR.1) ή αναφέρεται σε εμπορεύματα άλλα από εκείνα που έχουν προσκομιστεί,

Στάση που πρέπει να τηρηθεί:

Το πιστοποιητικό καταγωγής στο οποίο αναγράφεται η μνεία “ΜΗ ΑΠΟΔΕΚΤΟ” φυλάσσεται από την τελωνειακή διοίκηση στην οποία έχει προσκομιστεί ώστε να αποτραπεί κάθε νέα απόπειρα χρησιμοποίησής του. Οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής ενημερώνουν, στην περίπτωση που κρίνεται σκόπιμο, χωρίς καθυστέρηση τις τελωνειακές αρχές της χώρας [εξαγωγής] σχετικά με την απόρριψη.»

Το σημείο 17 των σημειώσεων, με τίτλο «Άρθρο 32 — Βάσιμες αμφιβολίες», έχει ως ακολούθως:

«Οι ακόλουθες περιπτώσεις εμπίπτουν, για παράδειγμα, σ’ αυτή την κατηγορία:

- παράλειψη θέσης υπογραφής ή ημερομηνίας από την αρχή που έχει εκδώσει το πιστοποιητικό EUR.1,
- αναγραφή στα εμπορεύματα, στις συσκευασίες ή σε άλλα συνοδευτικά έγγραφα ενδείξεων καταγωγής διαφορετικής από εκείνη που αναφέρεται στο πιστοποιητικό EUR.1,
- η σφραγίδα που έχει χρησιμοποιηθεί για τη θεώρηση του εγγράφου παρουσιάζει διαφορές σε σχέση με τη σφραγίδα που έχει κοινοποιηθεί.

Στάση που πρέπει να τηρηθεί:

Το έγγραφο αποστέλλεται για εκ των υστέρων έλεγχο στις αρχές που το έχουν εκδώσει, με περιγραφή των λόγων που οδήγησαν στην αίτηση ελέγχου. Μέχρις ότου γίνουν

γνωστά τα αποτελέσματα του ελέγχου, λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα που κρίνονται αναγκαία από τις τελωνειακές αρχές, ώστε να εξασφαλιστεί η είσπραξη των [επιβλητέων] δασμών».

- **Ο τελωνειακός κώδικας**

Ο τελωνειακός κώδικας καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ L 145, σ. 1), ορισμένες διατάξεις του οποίου τέθηκαν σε ισχύ από τις 24 Ιουνίου 2008, ενώ οι λοιπές διατάξεις του άρχισαν να ισχύουν από τις 24 Ιουνίου 2013. **Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, η διαφορά αυτή εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του τελωνειακού κώδικα.**

Το άρθρο 77 του τελωνειακού κώδικα αφορούσε τις περιπτώσεις στις οποίες η τελωνειακή διασάφηση πραγματοποιείτο με τη χρήση μηχανογραφικών συστημάτων και προέβλεπε ότι οι τελωνειακές αρχές μπορούσαν στις περιπτώσεις αυτές να απαλλάσσουν τον ενδιαφερόμενο από την υποχρέωση να υποβάλει τα συνοδευτικά έγγραφα μαζί με τη διασάφηση. Πάντως, στις εν λόγω περιπτώσεις, οι ενδιαφερόμενοι έπρεπε να διατηρούν τα σχετικά έγγραφα ώστε αυτά να βρίσκονται στη διάθεση των τελωνειακών αρχών.

Το άρθρο 78 του τελωνειακού κώδικα παρείχε τη δυνατότητα στις τελωνειακές αρχές να προβαίνουν σε επανεξέταση της διασαφήσεως, καθώς και σε έλεγχο εκ των υστέρων των εγγράφων και των εμπορικών στοιχείων που αφορούν την εισαγωγή, μετά τη χορήγηση της άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων. Όταν από την επανεξέταση της διασαφήσεως ή από τους ελέγχους εκ των υστέρων προέκυπτε ότι οι διατάξεις που διέπουν κάποιο τελωνειακό καθεστώς είχαν εφαρμοστεί βάσει ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων, οι τελωνειακές αρχές ελάμβαναν τα αναγκαία μέτρα προς αποκατάσταση των πραγμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα στοιχεία που είχαν στη διάθεσή τους.

Το άρθρο 236, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα όριζε περαιτέρω, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα, όσον αφορά τη διαδικασία επιστροφής ή διαγραφής δασμών που συνδέονται με τελωνειακή οφειλή λογιζόμενη ως ανύπαρκτη:

«Η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών πραγματοποιείται εφόσον αποδεικνύεται ότι κατά τη στιγμή της πληρωμής τους το ποσό τους δεν οφειλόταν νομίμως ή ότι το ποσό βεβαιώθηκε κατά παράβαση του άρθρου 220, παράγραφος 2.

Δεν χορηγείται επιστροφή ή διαγραφή δασμών, όταν τα γεγονότα που οδήγησαν στην πληρωμή ή τη βεβαίωση ποσού το οποίο δεν οφειλόταν νομίμως προκύπτουν από δόλιο τέχνασμα του ενδιαφερομένου.»

Δυνάμει του άρθρου 247 του τελωνειακού κώδικα, η Επιτροπή ελάμβανε τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του εν λόγω κώδικα.

Όσον αφορά τη διαδικασία επιστροφής ή διαγραφής δασμών, το άρθρο 889, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93 περιελάμβανε ορισμένους κανόνες σχετικούς με την επιβολή a posteriori προτιμησιακού δασμού και όριζε τα εξής:

«Όταν η αίτηση επιστροφής ή διαγραφής βασίζεται στην ύπαρξη, κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασάφησης θέσης των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία, μειωμένου ή μηδενικού εισαγωγικού δασμού, που εφαρμόζεται στο πλαίσιο δασμολογικής ποσόστωσης, δασμολογικής οροφής ή άλλου προτιμησησιακού δασμολογικού καθεστώτος, η επιστροφή ή η διαγραφή επιτρέπεται μόνον εάν, κατά την ημερομηνία υποβολής της συγκεκριμένης αίτησης, συνοδευόμενης από τα αναγκαία έγγραφα:

- αν πρόκειται για δασμολογική ποσόστωση, ο όγκος αυτής δεν έχει εξαντληθεί,
- στις άλλες περιπτώσεις, δεν έχει στο μεταξύ γίνει επαναφορά του κανονικά οφειλόμενου δασμού.

Ωστόσο, η επιστροφή ή η διαγραφή επιτρέπεται, ακόμη και αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο, όταν, λόγω σφάλματος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, ο μειωμένος ή μηδενικός δασμός δεν εφαρμόστηκε σε εμπορεύματα, των οποίων η διασάφηση θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία περιείχε όλα τα στοιχεία και συνοδευόταν από όλα τα αναγκαία έγγραφα για την εφαρμογή του μειωμένου ή μηδενικού δασμού.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

Στο διάστημα μεταξύ 19 Μαΐου 2005 και 11 Ιουλίου 2007 η Sandler έθεσε σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ένωσης, με διασαφήσεις που υπέβαλε ηλεκτρονικώς και κατ'εφαρμογήν του συστήματος ATLAS, διάφορες παρτίδες συνθετικών ινών. Το Hauptzollamt Hamburg-Hafen-Waltershof [η αρμόδια τελωνειακή υπηρεσία του Αμβούργου (Γερμανία)] έθεσε τα εμπορεύματα αυτά σε ελεύθερη κυκλοφορία στηριζόμενη στη δηλωθείσα καταγωγή, ήτοι τη Νιγηρία, παρέχοντας τη δυνατότητα υπαγωγής σε καθεστώς μηδενικού προτιμησησιακού δασμού. Οι τελωνειακές αρχές δεν ζήτησαν την προσκόμιση των πιστοποιητικών EUR.1 που περιλαμβάνονταν στις διασαφήσεις, ούτε προέβησαν σε έλεγχο των πιστοποιητικών αυτών.

Το 2008, κατά τη διάρκεια εκ των υστέρων ελέγχου πιστοποιητικών EUR.1, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 78 του τελωνειακού κώδικα, το HZA διαπίστωσε ότι σε 34 από τα πιστοποιητικά EUR.1 είχε τεθεί στρογγυλή σφραγίδα περιλαμβάνουσα, στο περίγραμμά της, τις ενδείξεις «NIGERIA CUSTOMS SERVICE» και «TIN CAN ISLAND PORT. LAGOS», καθώς και, στο εσωτερικό τμήμα της, μετά την ημερομηνία, τις λέξεις «ASST.COMPTROLLER o/c Export Seat Releasing Officer ». Κατά το HZA, η σφραγίδα αυτή δεν ήταν σύμφωνη προς το γνωστοποιηθέν από τις νιγηριανές αρχές στην Επιτροπή υπόδειγμα κατ'εφαρμογήν του άρθρου 31, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 1, καθόσον το υπόδειγμα αυτό είναι μια ωσειδή σφραγίδα φέρουσα στο περίγραμμά της την ένδειξη «NIGERIA CUSTOMS SERVICE» και «EXPORT SEAT» και, στο εσωτερικό της, μετά την ημερομηνία, τις λέξεις «TINCAN PORT»:

Η σφραγίδα που είχε τεθεί στα πιστοποιητικά EUR.1	Το γνωστοποιηθέν από τις νιγηριανές αρχές υπόδειγμα σφραγίδας
--	--

Κατά τις πληροφορίες που παρέσχε το HZA στο αιτούν δικαστήριο, τα υποδείγματα των σφραγίδων που είχαν γνωστοποιήσει οι νιγηριανές αρχές ίσχυαν από 1ης Ιουλίου 2003 μέχρι τη λήξη του προτιμησιακού καθεστώτος το οποίο προβλέπει το παράρτημα V της συμφωνίας του Κοτονού, ήτοι μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2007, ενώ καμία τροποποίηση των υποδειγμάτων αυτών δεν γνωστοποιήθηκε από τις νιγηριανές αρχές μεταξύ των δύο αυτών ημερομηνιών. Για τον λόγο αυτόν το HZA ενημέρωσε τη Sandler, με έγγραφο της 30ής Απριλίου 2008, ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 δεν μπορούσαν να γίνουν δεκτά και ότι έπρεπε να τεθεί σε αυτά η μνεία «ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ». Επιπλέον, το HZA διευκρίνισε ότι έπρεπε να καταβληθούν δασμοί κατά την εισαγωγή, αλλά, κατόπιν προσκομίσεως νέου πιστοποιητικού EUR.1, θα ήταν δυνατή η επιστροφή των καταβληθέντων δασμών. Με δύο πράξεις καθορισμού εισαγωγικών δασμών της 14ης Μαΐου 2008 και της 3ης Ιουνίου 2008, το HZA διέταξε την καταβολή δασμών συνολικού ποσού 65 612,71 ευρώ, κατόπιν επιβολής δασμού ύψους 4 % που ίσχυε για τα εμπορεύματα τρίτων κρατών.

Στις 10 Σεπτεμβρίου 2008 η Sandler προσκόμισε πιστοποιητικά EUR.1 φέροντα σφραγίδες σύμφωνες προς το γνωστοποιηθέν στην Επιτροπή υπόδειγμα και ζήτησε την επιστροφή των καταβληθέντων δυνάμει των δύο σχετικών πράξεων δασμών. Τα εν λόγω πιστοποιητικά EUR.1 περιελάμβαναν, στη θέση 7 με τίτλο «Παρατηρήσεις», τη μνεία «being issued in replacement of EUR.1 [...]» («χορηγηθέν σε αντικατάσταση EUR.1 [...]»), καθώς και την ημερομηνία και τον αριθμό των πιστοποιητικών EUR.1 που απέρριψε το HZA. Με απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2008 το **HZA αρνήθηκε** την επιστροφή επειδή, δυνάμει του άρθρου 889, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, η αναγνώριση a posteriori προτιμησιακού καθεστώτος δεν ήταν δυνατή παρά μόνον αν ο ζητούμενος προτιμησιακός δασμός εξακολουθούσε να ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως επιστροφής. **Αφού το προτιμησιακό καθεστώς που προέβλεπε η συμφωνία του Κοτονού έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007**, από 1ης Ιανουαρίου 2008 δεν προβλεπόταν πλέον κανένας προτιμησιακός δασμός για τα εισαγόμενα από τη Νιγηρία εμπορεύματα. Η Sandler, επίσης, είχε ζητήσει την επιστροφή δασμών βάσει της αρχής της επικεικίας, δυνάμει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα. Η αίτηση αυτή επίσης απορρίφθηκε από το HZA με απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 2009.

Η Sandler υπέβαλε ένσταση κατά καθεμιάς από τις δύο αυτές αποφάσεις του HZA. Και οι δύο αυτές ενστάσεις, ωστόσο, απορρίφθηκαν. Στη συνέχεια, η εταιρία αυτή άσκησε προσφυγή κατά καθεμιάς από τις δύο αυτές απορριπτικές αποφάσεις ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Το εν λόγω δικαστήριο αποφάσισε τη συνεκδίκηση των προσφυγών αυτών.

Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου η Sandler υποστήριξε ότι ανακρίβεια σε πιστοποιητικό EUR.1 εκδοθέν από τις τελωνειακές αρχές τρίτου κράτους στο πλαίσιο του συστήματος διοικητικής συνεργασίας πρέπει να λογίζεται ως σφάλμα το οποίο δεν μπορεί να αντληφθεί ο επιχειρηματίας. Ο επιχειρηματίας δεν έχει καμία αρμοδιότητα

ελέγχου, καθόσον μάλιστα δεν προβλέπεται η δυνατότητά του να λάβει γνώση του υποδείγματος της προβλεπόμενης σφραγίδας από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής. Η Sandler σημειώνει ακόμη ότι τα αρχικά πιστοποιητικά EUR.1 είχαν συνταχθεί ορθώς όσον αφορά το περιεχόμενό τους και ότι η μόνη παρατυπία συνίστατο στη χρησιμοποίηση εσφαλμένης σφραγίδας. Υποστηρίζει ότι, επομένως, δεν επρόκειτο για ανίσχυρα πιστοποιητικά EUR.1. Θέτοντας εσφαλμένη σφραγίδα, οι νιγηριανές αρχές υπέπεσαν σε τυπικό σφάλμα το οποίο διόρθωσαν, εκδίδοντας εκ των υστέρων νέα πιστοποιητικά EUR.1. Προς στήριξη της απόψεώς της η Sandler διατείνεται ότι, εν προκειμένω, αντί της επικλήσεως της διαδικασίας την οποία προέβλεπε το άρθρο 16 του πρωτοκόλλου 1, έπρεπε να διενεργηθεί έλεγχος εκ των υστέρων των πιστοποιητικών EUR.1 δυνάμει του άρθρου 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου, καθόσον τα αρχικά πιστοποιητικά EUR.1 καταγωγής, εκδοθέντα από τις αρμόδιες αρχές κράτους έχοντος συνάψει τη συμφωνία του Κοτονού, δεν μπορούσαν να ακυρωθούν μονομερώς, χωρίς τη συμμετοχή των αρχών του κράτους αυτού. Σε περίπτωση απορρίψεως πιστοποιητικού EUR.1 στηριζόμενου στο άρθρο 16 του πρωτοκόλλου 1, η προτιμησιακή καταγωγή του εμπορεύματος είναι αναμφισβήτητη, ενώ πρόβλημα υπάρχει μόνο ως προς το νομότυπο της εκδόσεως των πιστοποιητικών EUR.1, για λόγους αφορώντες την εσωτερική λειτουργία της διοικήσεως. Καθόσον το ΗΖΑ δεν ζήτησε τη διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχου, δυνάμει του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου 1, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν υπήρχε καμία αμφιβολία όσον αφορά τη γνησιότητα της βεβαιώσεως του προτιμησιακού καθεστώτος.

Το ΗΖΑ υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι το άρθρο 16 του πρωτοκόλλου 1 είχε εφαρμογή εν προκειμένω διότι τα αρχικά πιστοποιητικά EUR.1 έφεραν σφραγίδα που ήταν σαφώς διαφορετική από τα υποδείγματα που είχαν γνωστοποιήσει οι νιγηριανές αρχές. Τα τεχνικά σφάλματα περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 16 του πρωτοκόλλου 1 αφορούν σοβαρότερες ελλείψεις από εκείνες στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου. Το ΗΖΑ σημειώνει ακόμη ότι, εν προκειμένω, η σφραγίδα που χρησιμοποιήθηκε ήταν εντελώς διαφορετική από τα γνωστοποιηθέντα υποδείγματα και δεν είχε καμία ομοιότητα με αυτά, οπότε δεν επρόκειτο για «διαφορά» υπό την έννοια του σημείου 17 σημειώσεων σε σχέση με γνωστοποιηθέν υπόδειγμα η οποία να δικαιολογεί αμφιβολία για τη γνησιότητα του πιστοποιητικού EUR.1. **Η διαφορά μεταξύ των σφραγίδων που αποτελούν το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης και των υποδειγμάτων που είχαν γνωστοποιήσει οι νιγηριανές αρχές είναι τόσο σημαντική ώστε να μην είναι δυνατή η εφαρμογή του προτιμησιακού δασμού.**

Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, για να αποφανθεί επί της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί, έχει καθοριστική σημασία το ζήτημα αν το ΗΖΑ βασίμως επικαλείται, όσον αφορά την αίτηση επιστροφής δασμών της Sandler, το γεγονός ότι, δυνάμει του άρθρου 889 του κανονισμού 2454/93, επιστροφή δασμών είναι δυνατή μόνον αν ο προτιμησιακός δασμός που ίσχυε τον χρόνο κατά τον οποίο τα εμπορεύματα τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία εξακολουθεί να ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως επιστροφής. Σε περίπτωση που το άρθρο 889 του κανονισμού 2454/93 δεν αποκλείει την επιστροφή δασμών σε μια τέτοια περίπτωση, ανακύπτει το ζήτημα αν οι αρχές κράτους μέλους, χωρίς να ζητήσουν επισήμως τη διεξαγωγή εκ των υστέρων ελέγχου δυνάμει του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου 1, μπορούν να ελέγξουν ή/και να απορρίψουν πιστοποιητικό EUR.1 εκδοθέν από κράτος ΑΚΕ όταν οι τελωνειακές αρχές του κράτους αυτού χρησιμοποίησαν σφραγίδα διαφορετική από τη γνωστοποιηθείσα στην Επιτροπή και, επομένως, να αρνηθούν με δική τους πρωτοβουλία έναντι του εισαγωγέα την επιβολή προτιμησιακού δασμού.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Finanzgericht München (αιτούν Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο της ΕΕ τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 889, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, [του κανονισμού 2454/93] την έννοια ότι ρυθμίζει μόνο την περίπτωση αιτήσεως επιστροφής, στην οποία ένα εμπόρευμα είχε τεθεί μεν καταρχάς σε ελεύθερη κυκλοφορία με επιβολή δασμολογικού συντελεστή προβλεπόμενου για προϊόντα καταγωγής τρίτων κρατών, αλλά αποδείχθηκε εκ των υστέρων ότι, κατά το χρονικό σημείο της αποδοχής της διασαφήσεως στο τελωνείο, ίσχυε μειωμένος ή μηδενικός δασμός (εν προκειμένω προτιμησησιακός δασμός), ο οποίος όμως κατά την υποβολή της αιτήσεως επιστροφής είχε παύσει να ισχύει, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αντιταχθεί στον ενδιαφερόμενο κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως επιστροφής δασμών η λήξη ενός περιορισμένου χρονικά προτιμησησιακού καθεστώτος εφόσον κατά τον εκτελωνισμό επιβλήθηκε ο προτιμησησιακός δασμός και μόνον κατόπιν εκ των υστέρων ελέγχου της διοικήσεως αποφασίστηκε ότι δεν ισχύει ο προτιμησησιακός δασμός και επιβλήθηκε ο προβλεπόμενος για τρίτα κράτη δασμός;

2) Όταν το κράτος εξαγωγής έχει θέσει σε πιστοποιητικό EUR.1 σφραγίδα διαφορετική από αυτήν που έχει κοινοποιηθεί ως υπόδειγμα σφραγίδας στην Επιτροπή, έχουν τα άρθρα 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', ή/και 32, του πρωτοκόλλου 1 την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δύνανται να χαρακτηρίσουν, σε περίπτωση αμφιβολίας, τη διαφορά αυτή τυπικό ελάττωμα υπό την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', του πρωτοκόλλου 1, με συνέπεια να κηρύσσεται άκυρο το πιστοποιητικό [αυτό] χωρίς να απαιτείται παρέμβαση της τελωνειακής αρχής του κράτους εξαγωγής;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα:

α) Εφαρμόζεται το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', του πρωτοκόλλου 1 ακόμη και στην περίπτωση στην οποία το τυπικό ελάττωμα δεν διαπιστώνεται αμέσως κατά την εισαγωγή, αλλά εντοπίζεται για πρώτη φορά κατά τον εκ των υστέρων έλεγχο ο οποίος διενεργείται από την τελωνειακή αρχή;

β) Μπορεί να ερμηνευθεί το άρθρο 16, παράγραφοι 4 και 5, του πρωτοκόλλου 1 υπό την έννοια ότι τυπικό ελάττωμα θεραπεύεται όταν ένα εκ των υστέρων εκδοθέν πιστοποιητικό EUR.1 δεν περιλαμβάνει μεν ρητώς, στη θέση “Παρατηρήσεις”, μία από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 16, παράγραφος 4, του πρωτοκόλλου 1, ενδείξεις, περιέχει όμως σε τελική ανάλυση ένδειξη ότι το πιστοποιητικό EUR.1 έχει εκδοθεί εκ των υστέρων;

4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα:

Στην περίπτωση κατά την οποία τα πιστοποιητικά EUR.1 που έλαβαν αρχικώς υπόψη οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεν μπορούσαν να ακυρωθούν χωρίς την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής, έχει το άρθρο 236, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα την έννοια ότι οι εισαγωγικοί δασμοί δεν οφείλονταν νομίμως και ότι, ως εκ τούτου, είναι αδικαιολόγητη η εκ των υστέρων είσπραξή τους βάσει του άρθρου 220, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα;

- 5) Όταν υποβάλλεται μετέπειτα ένα εκ των υστέρων εκδοθέν πιστοποιητικό EUR.1, κατά το άρθρο 16 του πρωτοκόλλου 1, είναι δυνατή η επιστροφή εκ των υστέρων επιβληθέντος και καταβληθέντος εισαγωγικού δασμού, κατά το άρθρο 889 του κανονισμού [2454/93] μόνο σε περίπτωση που ο προτιμησιακός δασμός εξακολουθούσε να ισχύει κατά το χρονικό σημείο υποβολής της αιτήσεως επιστροφής;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

➤ *Επί του πρώτου ερωτήματος*

Με το πρώτο του ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί κατ' ουσίαν αν το άρθρο 889, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 2454/93 έχει την έννοια ότι εμποδίζει μια αίτηση επιστροφής δασμών όταν ο προτιμησιακός δασμός ζητήθηκε και χορηγήθηκε κατά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, ενώ αργότερα, στο πλαίσιο εκ των υστέρων ελέγχου διενεργηθέντος μετά τη λήξη ισχύος του προτιμησιακού δασμού και την επαναφορά του συνήθους δασμού, οι αρχές του κράτους εισαγωγής προέβησαν στην είσπραξη της διαφοράς σε σχέση με τον δασμό που ισχύει για τα εμπορεύματα καταγωγής τρίτων χωρών. Διαπιστώνεται συναφώς ότι, όπως εξάλλου επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, η εξαίρεση από την εφαρμογή του άρθρου 236 του τελωνειακού κώδικα την οποία προβλέπει το άρθρο 889, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 2454/93 αφορά, σύμφωνα με το γράμμα της τελευταίας αυτής διατάξεως, μόνον τις περιπτώσεις στις οποίες ένα εμπόρευμα τίθεται σε ελεύθερη κυκλοφορία με επιβολή του συνήθως ισχύοντος δασμού, προκύπτει όμως στη συνέχεια ότι ήταν δυνατή η επιβολή μειωμένου δασμού, ή ακόμα και η πλήρης απαλλαγή από δασμούς, για παράδειγμα στο πλαίσιο προτιμησιακού καθεστώτος. Οπότε, σε καταστάσεις όπως αυτή της κύριας δίκης, όταν προτιμησιακός δασμός έχει ζητηθεί και χορηγηθεί κατά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, ενώ αργότερα, στο πλαίσιο εκ των υστέρων ελέγχου διενεργούμενου μετά τη λήξη του προτιμησιακού δασμού και την επαναφορά του συνήθως ισχύοντος δασμού, οι αρχές του κράτους εισαγωγής προέβησαν στην είσπραξη της διαφοράς σε σχέση με τον δασμό που επιβάλλεται στα εμπορεύματα καταγωγής τρίτων χωρών, το άρθρο 889, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 2454/93 δεν εμποδίζει αίτηση επιστροφής της εν λόγω διαφοράς.

Κατά συνέπεια, στο πρώτο υποβαλλόμενο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 889, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 2454/93 έχει την έννοια ότι δεν εμποδίζει μια αίτηση επιστροφής δασμών όταν ο προτιμησιακός δασμός ζητήθηκε και χορηγήθηκε κατά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, ενώ αργότερα, στο πλαίσιο εκ των υστέρων ελέγχου διενεργηθέντος μετά τη λήξη ισχύος του προτιμησιακού δασμού και την επαναφορά του συνήθως ισχύοντος δασμού, οι αρχές του κράτους εισαγωγής προέβησαν στην είσπραξη της διαφοράς σε σχέση με τον δασμό που επιβάλλεται στα εμπορεύματα καταγωγής τρίτων χωρών.

➤ *Επί του δευτέρου ερωτήματος καθώς και επί του πρώτου σκέλους του τρίτου ερωτήματος*

Με το δεύτερο ερώτημά του και με το πρώτο σκέλος του τρίτου ερωτήματός του, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', και 32 του πρωτοκόλλου 1

έχουν την έννοια ότι, όταν προκύπτει κατόπιν εκ των υστέρων ελέγχου ότι έχει τεθεί σε πιστοποιητικό EUR.1 σφραγίδα που δεν αντιστοιχεί προς το υπόδειγμα που έχουν γνωστοποιήσει οι αρχές του κράτους εξαγωγής, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής μπορούν να απορρίψουν το πιστοποιητικό αυτό και να το επιστρέψουν στον εισαγωγέα ώστε να μπορέσει αυτός να ζητήσει να του χορηγηθεί πιστοποιητικό εκ των υστέρων βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', του πρωτοκόλλου 1 αντί να κινήσουν τη διαδικασία του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου αυτού. Δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', του πρωτοκόλλου 1, η προσκόμιση πιστοποιητικού EUR.1 εκδοθέντος από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής ήταν μια προαπαιτούμενη διαδικαστική προϋπόθεση για την υπαγωγή προϊόντων καταγωγής κρατών ΑΚΕ στο καθεστώς που προέβλεπε το παράρτημα της συμφωνίας του Κοτονού. Το άρθρο 31, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 1 προέβλεπε ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 έπρεπε να φέρουν σφραγίδα των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής της οποίας τα υποδείγματα γνωστοποιούνταν στην Επιτροπή, η οποία τα γνωστοποιούσε περαιτέρω στα κράτη μέλη. Κατά το δεύτερο εδάφιο της ίδιας διατάξεως, τα πιστοποιητικά EUR.1 γίνονταν δεκτά για την υπαγωγή σε καθεστώς προτιμησησικής μεταχειρίσεως από την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή ελάμβανε γνώση των αναγκαίων πληροφοριών.

Οι σημειώσεις, οι οποίες, μολοντί δεν είναι δεσμευτικές για τις αρχές των κρατών μελών, αποτελούν χρήσιμο εργαλείο προς εξασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής των διατάξεων του πρωτοκόλλου 1.

Τα σημεία 10 και 17 των σημειώσεων περιλαμβάνουν στοιχεία τα οποία μπορούν να καθοδηγήσουν τη δημόσια αρχή που διαπιστώνει διαφορά μεταξύ των χρησιμοποιούμενων σφραγίδων και του γνωστοποιηθέντος υποδείγματος. Σε περίπτωση που έχει χρησιμοποιηθεί «[νέα] σφραγίδα που δεν έχει ακόμη κοινοποιηθεί», το σημείο 10 των εν λόγω σημειώσεων συνιστά την επιστροφή του πιστοποιητικού στον εισαγωγέα προκειμένου να του παράσχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη χορήγηση πιστοποιητικού εκ των υστέρων δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', του πρωτοκόλλου 1 (με απόρριψη για τεχνικούς λόγους). Αντιθέτως, το σημείο 17 των ίδιων σημειώσεων συνιστά, για την περίπτωση στην οποία η χρησιμοποιηθείσα σφραγίδα «παρουσιάζει διαφορές σε σχέση με τη σφραγίδα που έχει κοινοποιηθεί», την αποστολή του πιστοποιητικού για εκ των υστέρων έλεγχο στις αρχές του κράτους εξαγωγής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου 1 (δειγματοληπτικά ή βάσιμες αμφιβολίες).

Ωστόσο, πρέπει να αναφερθεί ότι το σημείο 10 των σημειώσεων αναφέρεται στη δυνατότητα παράλληλης εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 16, παράγραφος 1, και 32 του πρωτοκόλλου 1 και επιβεβαιώνει, ότι, τα πεδία εφαρμογής των διατάξεων αυτών δεν αποκλείουν το ένα το άλλο. **Το ως άνω σημείο 10 προβλέπει πράγματι ότι η αρχή του κράτους μέλους εισαγωγής που επιστρέφει απορριπτόμενο πιστοποιητικό στον εισαγωγέα προκειμένου να του παράσχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη χορήγηση εκ των υστέρων νέου πιστοποιητικού κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 1 διατηρεί φωτοαντίγραφο του απορριφθέντος πιστοποιητικού, ιδίως, «εν όψει εκ των υστέρων ελέγχου» κατ' εφαρμογήν του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου 1.**

Το σύστημα διοικητικής συνεργασίας το οποίο προβλέπεται από το πρωτόκολλο που περιέχει, σε παράρτημα συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ της Ένωσης και τρίτου κράτους, κανόνες σχετικούς με την καταγωγή των προϊόντων στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών των κρατών μελών εισαγωγής και εκείνων του κράτους

εξαγωγής και ότι η συνεργασία που προβλέπεται από πρωτόκολλο περί της καταγωγής των προϊόντων δεν μπορεί να λειτουργήσει παρά μόνον αν το κράτος εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες νομίμως έχει προβεί συναφώς το κράτος εξαγωγής. Εντούτοις, η προϋπόθεση υπάρξεως αμοιβαίας εμπιστοσύνης δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση λόγω του ότι το πρωτόκολλο 1 παρέχει στις αρχές του κράτους εισαγωγής τη δυνατότητα επιλογής, αναλόγως των περιστάσεων, μεταξύ των διαδικασιών που προβλέπουν τα άρθρα 16 και 32 του πρωτοκόλλου αυτού. Πράγματι, αντιθέτως προς όσα αφήνουν να εννοηθεί η Sandler και η Επιτροπή, καθεμία από τις διαδικασίες αυτές απαιτεί τη συμμετοχή των αρχών του κράτους εξαγωγής, ενώ το μόνο ζήτημα που τίθεται είναι το αν η επαφή με τις αρχές αυτές γίνεται με πρωτοβουλία των αρχών του κράτους εισαγωγής, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου 1, ή με πρωτοβουλία του εισαγωγέα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 1. Και στις δύο περιπτώσεις, τα προϊόντα καταγωγής του οικείου κράτους ΑΚΕ μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς του παραρτήματος V της συμφωνίας του Κοτονού μόνο μετά από παρέμβαση των αρχών του κράτους εξαγωγής. Συγκεκριμένα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16 του πρωτοκόλλου 1, οι αρχές του κράτους εξαγωγής ήταν εκείνες οι οποίες, μετά από έλεγχο των περιλαμβανόμενων στην αίτηση του εξαγωγέα ενδείξεων, μπορούσαν να εκδώσουν πιστοποιητικό EUR.1 εκ των υστέρων. Ομοίως, οι έλεγχοι που προβλέπει το άρθρο 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου διενεργούνταν από τις αρχές του κράτους εξαγωγής προς εξακρίβωση της γνησιότητας των πιστοποιητικών EUR.1 και της καταγωγής των προϊόντων.

Επίσης, απορριπτέα είναι η επιχειρηματολογία της Επιτροπής κατά την οποία οι αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής μπορούν να **απορρίπτουν** πιστοποιητικό EUR.1 μόνον όταν έχουν υποψίες ότι υφίστανται νέες σφραγίδες και πιστεύουν ότι αυτές θα τους γνωστοποιηθούν από το τρίτο κράτος, ενώ, αν δεν πιστεύουν ότι πρόκειται να τους γνωστοποιηθούν νέες σφραγίδες, δεν έχουν άλλη επιλογή από το **να κινήσουν τη διαδικασία εκ των υστέρων ελέγχου** που προβλέπει το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1. Οι αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής θα βρίσκονταν σε αδυναμία να διακρίνουν στην πράξη τις δύο αυτές περιπτώσεις.

Όσον αφορά το ζήτημα αν οι αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής εξακολουθούν να μπορούν να απορρίψουν πιστοποιητικό EUR.1 και να υποχρεώσουν τον εισαγωγέα να συμμορφωθεί προς τη διαδικασία του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', του πρωτοκόλλου 1 σε περίπτωση που η διαφορά μεταξύ των σφραγίδων, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, γίνεται αντιληπτή όχι απευθείας κατά την εισαγωγή, αλλά μόνον κατόπιν εκ των υστέρων ελέγχου, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η χρησιμοποιούμενη στη διάταξη αυτή έννοια της «εισαγωγής» πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως, όπως τόνισε η Επιτροπή, καλύπτουσα, επομένως, καταρχήν, όλο το διάστημα μέχρι την απόσβεση όλων των υποχρεώσεων του εισαγωγέα. Κατά το άρθρο 23 του πρωτοκόλλου 1, τα αποδεικτικά στοιχεία της καταγωγής πρέπει να προσκομίζονται στις τελωνειακές αρχές σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες του κράτους εισαγωγής, πράγμα το οποίο σημαίνει, σε περιπτώσεις όπως αυτή της κύριας δίκης, ιδίως την προσκόμισή τους σύμφωνα με τον τελωνειακό κώδικα.

Το άρθρο 77, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα όριζε ειδικότερα ότι, όταν οι τελωνειακές διατυπώσεις πραγματοποιούνταν με τη χρήση μηχανογραφικών συστημάτων, όπως συνέβη στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι τελωνειακές αρχές μπορούσαν να μη ζητούν την προσκόμιση των πιστοποιητικών EUR.1 μαζί με την τελωνειακή διασάφηση, αλλά να ζητούν απλώς τα εν λόγω έγγραφα να είναι στη διάθεση των εν λόγω αρχών, προκειμένου οι αρχές αυτές να είναι σε θέση να προβούν αργότερα σε ελέγχους. Το άρθρο 16 του τελωνειακού κώδικα προέβλεπε εξάλλου ότι οι

ενδιαφερόμενοι έπρεπε να φυλάσσουν, κατά την περίοδο που καθοριζόταν από τις ισχύουσες διατάξεις και επί τρία τουλάχιστον ημερολογιακά έτη, κάθε σχετικό έγγραφο ή στοιχείο σε οποιαδήποτε μορφή, ενώ το άρθρο 221, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 201, παράγραφος 2, του ίδιου κώδικα, παρείχε τη δυνατότητα γνωστοποίησης δασμών μέχρι και τρία έτη μετά την αποδοχή της διασαφήσεως. Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων αυτών, οι όροι «δεν έγινε δεκτό κατά την εισαγωγή για τεχνικούς λόγους», που περιλαμβάνονται στο άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του πρωτοκόλλου 1, πρέπει να ερμηνεύονται σε συνδυασμό με το άρθρο 23 του πρωτοκόλλου αυτού και με το άρθρο 77, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, υπό την έννοια ότι αναφέρονται στη χρονική στιγμή κατά την οποία η χώρα εισαγωγής ελέγχει όντως για πρώτη φορά, σύμφωνα με τους διαδικαστικούς της κανόνες, τα πιστοποιητικά EUR.1. Επομένως, τούτο μπορεί να ισχύει και όσον αφορά έλεγχο διενεργούμενο εκ των υστέρων.

Κατά συνέπεια, στο δεύτερο ερώτημα και στο πρώτο σκέλος του τρίτου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 16, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, και 32 του πρωτοκόλλου 1 έχουν την έννοια ότι, όταν προκύπτει, κατόπιν εκ των υστέρων ελέγχου, ότι έχει τεθεί σε πιστοποιητικό EUR.1 σφραγίδα η οποία δεν αντιστοιχεί προς το υπόδειγμα που έχουν γνωστοποιήσει οι αρχές του κράτους εξαγωγής, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής μπορούν να απορρίψουν το πιστοποιητικό αυτό και να το επιστρέψουν στον εισαγωγέα προκειμένου να του παράσχουν τη δυνατότητα να ζητήσει τη χορήγηση πιστοποιητικού εκ των υστέρων βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του πρωτοκόλλου 1 **αντί** να κινήσουν τη διαδικασία του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου αυτού.

➤ ***Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου ερωτήματος***

Με το δεύτερο σκέλος του τρίτου ερωτήματός του το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσία να διευκρινιστεί αν το άρθρο 16, παράγραφοι 4 και 5, του πρωτοκόλλου 1 έχει την έννοια ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, πρέπει να λογίζεται ως πιστοποιητικό EUR.1 χορηγηθέν εκ των υστέρων παρέχον τη δυνατότητα υπαγωγής των οικείων εμπορευμάτων στο καθεστώς που θεσπίζεται με το παράρτημα V της συμφωνίας του Κοτονού ένα πιστοποιητικό EUR.1 που δεν φέρει, στη θέση 7 αυτού, με τίτλο «Παρατηρήσεις», την ειδική μνεία που προβλέπει η παράγραφος 4 της διατάξεως αυτής, περιλαμβάνει όμως ένδειξη η οποία μπορεί να ερμηνευθεί, σε τελική ανάλυση, υπό την έννοια ότι το πιστοποιητικό EUR.1 χορηγήθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αυτού. Κατά τα άρθρα 14 και 15, παράγραφος 7, του πρωτοκόλλου 1, το πιστοποιητικό EUR.1 πρέπει να εκδίδεται, καταρχήν, μόλις πράγματι γίνει η εξαγωγή των εμπορευμάτων, προκειμένου να μπορεί να υποβληθεί στις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής. Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 1 αποτελεί εξαίρεση από τον εν λόγω κανόνα, καθόσον επιτρέπει, όπως εξαιρετικώς και κατά ρητή παρέκκλιση από το άρθρο 15, παράγραφος 7, του πρωτοκόλλου αυτού, την έκδοση πιστοποιητικών EUR.1 μετά την εξαγωγή, ιδίως όταν αποδεικνύεται ότι έχει μεν χορηγηθεί πιστοποιητικό EUR.1, αλλά δεν έχει γίνει δεκτό κατά την εισαγωγή για τεχνικούς λόγους. Το άρθρο 16, παράγραφοι 4 και 5, του πρωτοκόλλου 1 επιβάλλει την υποχρέωση να φέρουν τα χορηγούμενα εκ των υστέρων πιστοποιητικά EUR.1, στη θέση «Παρατηρήσεις», μία από τις ειδικές μνείες που παρατίθενται αναλυτικά στην εν λόγω παράγραφο 4, ήτοι τη **μνεία «ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ».**

Αντιθέτως, δεν αμφισβητείται στην υπόθεση της κύριας δίκης ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 που προσκόμισε η Sandler μετά την εκ μέρους του HZA άρνηση αποδοχής

αρχικώς υποβληθέντων πιστοποιητικών EUR.1 μολονότι έφεραν σφραγίδες σύμφωνες προς το γνωστοποιηθέν στην Επιτροπή υπόδειγμα, εντούτοις περιελάμβαναν, στη θέση «Παρατηρήσεις», όχι την ειδική μνεία που προβλέπει το άρθρο 16, παράγραφος 4, του πρωτοκόλλου 1, αλλά τη μνεία «Πιστοποιητικό αντικαταστάσεως», με σημείωση της ημερομηνίας και του αριθμού των απορριφθέντων πιστοποιητικών EUR.1.

Με τη διατύπωση αυτή υπονοείται ότι τα πιστοποιητικά που προσκόμισε η Sandler για δεύτερη φορά είχαν χορηγηθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18 του πρωτοκόλλου 1 όσον αφορά τα πιστοποιητικά αντικαταστάσεως. Ωστόσο, κατά το αιτούν δικαστήριο, η εκδούσα αρχή εξέθεσε ουσιαστικά, παραθέτοντας την ένδειξη αυτή, με επαρκή ακρίβεια, ότι τα μεταγενέστερα πιστοποιητικά EUR.1 αντικαθιστούσαν τις αρχικώς χορηγηθείσες βεβαιώσεις του προτιμησιακού καθεστώτος. Επιπλέον από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο **δεν προκύπτει ότι η Sandler ή οι αρχές του κράτους εξαγωγής είχαν την πρόθεση να επικαλεστούν το άρθρο 18 του πρωτοκόλλου 1 ή ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διατάξεως αυτής.**

Υπό τις περιστάσεις αυτές, πιστοποιητικά EUR.1 όπως τα επίμαχα της κύριας δίκης μπορούσαν καταρχήν να εξομοιωθούν προς πιστοποιητικά EUR.1 χορηγηθέντα εκ των υστέρων, οπότε οι αρχές του κράτους εισαγωγής δεν θα έπρεπε να τα απορρίψουν, αλλά να τα δεχθούν ως τέτοια. **Συγκεκριμένα, οι αρχές του κράτους εισαγωγής, αφού εκτιμήσουν όλες τις περιστάσεις που ασκούν επιρροή συναφώς, υποχρεούνται είτε να δέχονται τα νέα πιστοποιητικά EUR.1 ως διορθώνοντα το τεχνικό σφάλμα της πρώτης σειράς πιστοποιητικών, είτε, αν έχουν βάσιμες αμφιβολίες όσον αφορά τη γνησιότητα των εγγράφων αυτών ή την καταγωγή των προϊόντων, να κινούν τη διαδικασία ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1.**

Επομένως, **στο δεύτερο σκέλος του τρίτου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 16, παράγραφοι 4 και 5, και 32 του πρωτοκόλλου 1 έχουν την έννοια ότι εμποδίζουν τις αρχές ενός κράτους εισαγωγής να απορρίπτουν, ως πιστοποιητικό EUR.1 χορηγηθέν εκ των υστέρων υπό την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αυτού, ένα πιστοποιητικό EUR.1 το οποίο, μολονότι είναι σύμφωνο όσον αφορά όλα τα άλλα στοιχεία του προς τις διατάξεις του πρωτοκόλλου αυτού, δεν φέρει, στη θέση «Παρατηρήσεις», την ειδική μνεία που ορίζει η παράγραφος 4 της διατάξεως αυτής, περιλαμβάνει όμως ένδειξη η οποία μπορεί να ερμηνευθεί, σε τελική ανάλυση, υπό την έννοια ότι το πιστοποιητικό EUR.1 έχει χορηγηθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αυτού. Σε περίπτωση αμφιβολίας όσον αφορά τη γνησιότητα του εγγράφου αυτού ή την καταγωγή των προϊόντων, οι ως άνω αρχές υποχρεούνται να κινούν τη διαδικασία ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου.**

➤ ***Επί του τετάρτου ερωτήματος***

Κατόπιν της απαντήσεως που δόθηκε στο δεύτερο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα.

➤ ***Επί του πέμπτου ερωτήματος***

Κατόπιν της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο πέμπτο ερώτημα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο **αποφαίνεται**:

- 1) Το άρθρο 889, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε πλέον πρόσφατα με τον κανονισμό (ΕΚ) 214/2007 της Επιτροπής, της 28ης Φεβρουαρίου 2007, έχει την έννοια ότι δεν εμποδίζει μια αίτηση επιστροφής δασμών όταν ο προτιμησιακός δασμός ζητήθηκε και χορηγήθηκε κατά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, ενώ αργότερα, στο πλαίσιο εκ των υστέρων ελέγχου διενεργηθέντος μετά τη λήξη ισχύος του προτιμησιακού δασμού και την επαναφορά του συνήθως ισχύοντος δασμού, οι αρχές του κράτους εισαγωγής προέβησαν στην είσπραξη της διαφοράς σε σχέση με τον δασμό που επιβάλλεται στα εμπορεύματα καταγωγής τρίτων χωρών.
- 2) Τα άρθρα 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', και 32 του πρωτοκόλλου 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 2003/159/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, έχουν την έννοια ότι, όταν προκύπτει, κατόπιν εκ των υστέρων ελέγχου, ότι έχει τεθεί σε πιστοποιητικό EUR.1 σφραγίδα η οποία δεν αντιστοιχεί προς το υπόδειγμα που έχουν γνωστοποιήσει οι αρχές του κράτους εξαγωγής, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής μπορούν να απορρίψουν το πιστοποιητικό αυτό και να το επιστρέψουν στον εισαγωγέα προκειμένου να του παράσχουν τη δυνατότητα να ζητήσει τη χορήγηση πιστοποιητικού εκ των υστέρων βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', του πρωτοκόλλου αυτού αντί να κινήσουν τη διαδικασία του άρθρου 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου.
- 3) Τα άρθρα 16, παράγραφοι 4 και 5, και 32 του πρωτοκόλλου αυτού έχουν την έννοια ότι εμποδίζουν τις αρχές ενός κράτους εισαγωγής να απορρίπτουν, ως πιστοποιητικό EUR.1 χορηγηθέν εκ των υστέρων υπό την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αυτού, ένα πιστοποιητικό EUR.1 το οποίο, μολονότι είναι σύμφωνο όσον αφορά όλα τα άλλα στοιχεία του προς τις διατάξεις του ίδιου πρωτοκόλλου, δεν φέρει, στη θέση «Παρατηρήσεις», την ειδική μνεία που ορίζει η παράγραφος 4 της διατάξεως αυτής, περιλαμβάνει όμως ένδειξη η οποία μπορεί να ερμηνευθεί, σε τελική ανάλυση, υπό την έννοια ότι το πιστοποιητικό EUR.1 έχει χορηγηθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αυτού. Σε περίπτωση αμφιβολίας όσον αφορά τη γνησιότητα του εγγράφου αυτού ή την καταγωγή των προϊόντων, οι ως άνω αρχές υποχρεούνται να κινούν τη διαδικασία ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου.

5.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-438/11

(Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας – Άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β' – Εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών – Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη – Αδυναμία ελέγχου της ακρίβειας ενός πιστοποιητικού καταγωγής – Έννοια του "πιστοποιητικού που εκδόθηκε βάσει ανακριβούς εκθέσεως των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα" – Βάρος αποδείξεως – Σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων)

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

- Προσφεύγουσα: Lagura Vermögensverwaltung GmbH
- Καθού: Hauptzollamt Hamburg-Hafen

Αιτούν δικαστήριο

Finanzgericht Hamburg (Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της γερμανικής εταιρίας Lagura Vermögensverwaltung GmbH και του Hauptzollamt Hamburg-Hafen (κεντρικό τελωνείο του λιμένα του Αμβούργου), με αντικείμενο την εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών που επιβλήθηκαν στην εταιρία αυτή λόγω της εισαγωγής υποδημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση).

Προδικαστικό ερώτημα

Στερείται ο φορολογούμενος, υπό τις συνθήκες της υποθέσεως της κύριας δίκης, όπου η αρχή τρίτης χώρας δεν είναι πλέον σε θέση να εξακριβώσει αν το εκδοθέν από αυτήν πιστοποιητικό βασίστηκε σε ακριβή έκθεση των πραγματικών περιστατικών, **τη δυνατότητα να επικαλεστεί την προστασία δικαιολογημένης εμπιστοσύνης** κατά το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', εδάφια 2 και 3 του Καν (ΕΟΚ)2913/92, **αν οι περιστάσεις που καθιστούν αδύνατη την εξακρίβωση της αλήθειας του περιεχομένου του πιστοποιητικού καταγωγής εμπίπτουν στη σφαίρα επιρροής του εξαγωγέα, ή προϋποθέτει η μετάθεση του βάρους της αποδείξεως από την τελωνειακή αρχή στον φορολογούμενο** δυνάμει του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', εδάφιο 3, πρώτο μέρος του Καν (ΕΟΚ)2913/92, **απλώς (πολλώ δε μάλλον) ότι τα αίτια της αδυναμίας εξακριβώσεως βρίσκονται εκτός της σφαίρας επιρροής των αρχών της χώρας εξαγωγής ή οφείλονται σε αμέλεια η οποία πρέπει να καταλογιστεί αποκλειστικά στον εξαγωγέα**;

Νομικό Πλαίσιο

- **Ο τελωνειακός κώδικας**: Ο τελωνειακός κώδικας καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ L 145, σ. 1), του οποίου ορισμένες διατάξεις άρχισαν να εφαρμόζονται από τις 24 Ιουνίου 2008. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, αυτή συνεχίζει να διέπεται από τους κανόνες του τελωνειακού κώδικα.

Το άρθρο 220 του τελωνειακού κώδικα προέβλεπε τα εξής: «1. Όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει βεβαιωθεί ή έχει βεβαιωθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, η βεβαίωση του ποσού των δασμών που έχει ή που απομένει να εισπραχθεί, πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως

οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (βεβαίωση εκ των υστέρων). 2. [...] δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων βεβαίωση όταν: [...] β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ιδίων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση. Όταν το προτιμησιακό καθεστώς ενός εμπορεύματος θεσπίζεται βάσει συστήματος διοικητικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των αρχών τρίτης χώρας, η χορήγηση πιστοποιητικού από τις εν λόγω αρχές, εφόσον αυτό αποδειχθεί ανακριβές, συνιστά σφάλμα το οποίο δεν όφειλε ευλόγως να έχει γίνει αντιληπτό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου. Η έκδοση ανακριβούς πιστοποιητικού, ωστόσο, δεν συνιστά σφάλμα εάν το πιστοποιητικό βασίζεται σε ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, εκτός εάν, ιδίως, είναι προφανές ότι οι αρμόδιες για την έκδοσή του αρχές γνώριζαν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να επωφεληθούν προτιμησιακής μεταχείρισης. Ο υπόχρεος μπορεί να επικαλεστεί την καλή του πίστη εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά την περίοδο των συγκεκριμένων εμπορικών πράξεων, κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησιακή μεταχείριση. [...]»

- **Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93:**

Το άρθρο 94 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1602/2000 της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2000 (ΕΕ L 188, σ. 1), ορίζει: «1) Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής “τύπου Α” πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της Κοινότητας έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος τμήματος. 2) Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές της Κοινότητας οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό καταγωγής “τύπου Α” και το τιμολόγιο, αν έχει υποβληθεί, στις αρμόδιες κυβερνητικές αρχές της δικαιούχου χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για έλεγχο, αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στο πιστοποιητικό καταγωγής είναι ανακριβείς. Αν οι εν λόγω αρχές αποφασίσουν να αναστείλουν τις δασμολογικές προτιμήσεις, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ελέγχου, οφείλουν να επιτρέψουν στον εισαγωγέα να παραλάβει τα προϊόντα υπό τον όρο επιβολής κάθε προληπτικού μέτρου το οποίο κρίνεται απαραίτητο. 3) Σε περίπτωση που ζητείται η διεξαγωγή μεταγενέστερου ελέγχου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1, ο εν λόγω έλεγχος διενεργείται και οι τελωνειακές αρχές της Κοινότητας πρέπει να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να καθιστούν δυνατή τη διαπίστωση ότι το αμφισβητούμενο πιστοποιητικό καταγωγής αφορά τα πράγματι εξαχθέντα προϊόντα και ότι τα προϊόντα αυτά μπορούν να θεωρηθούν προϊόντα καταγωγής μιας δικαιούχου χώρας ή Κοινότητας. [...]»

- **Ο κανονισμός (ΕΚ) 980/2005:**

Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) 980/2005 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2005, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων (ΕΕ L 169, σ. 1), προβλέπει τα εξής: «1) Το σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων της Κοινότητας εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008 δυνάμει του παρόντος κανονισμού. 2) Ο παρών κανονισμός προβλέπει: α) ένα γενικό καθεστώς [...]». Το άρθρο 2 του ως άνω κανονισμού ορίζει ότι «[ο]ι δικαιούχοι χώρες των καθεστώτων που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, απαριθμούνται στο παράρτημα Ι». Η ειδική διοικητική περιφέρεια του Μακάο της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας συγκαταλέγεται μεταξύ των εν λόγω δικαιούχων χωρών και εδαφών, που απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα Ι. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, «[ο]ι κατ' αξία δασμοί του κοινού δασμολογίου μειώνονται κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ ως ευαίσθητα προϊόντα». Τα υποδήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητο προϊόν, συγκαταλέγονται μεταξύ των προϊόντων τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ του ίδιου κανονισμού και απολαμβάνουν, ως εκ τούτου, του προβλεπόμενου από τον εν λόγω κανονισμό προτιμησησικού καθεστώτος. Κατά το παράρτημα Ι του κανονισμού 980/2005, οι δασμολογικές προτιμήσεις καταργήθηκαν όσον αφορά τα υποδήματα προελεύσεως Κίνας.

Ανάλυση

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- Η Lagura εισήγαγε υποδήματα στην Ένωση κατά το έτος 2007. Μεταξύ Φεβρουαρίου και Σεπτεμβρίου του έτους αυτού, η Lagura κατέθεσε πολλές τελωνειακές διασαφήσεις ενόψει της θέσεως των ως άνω εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση. Προς απόδειξη της καταγωγής των ως άνω εμπορευμάτων, επισυνάφθηκαν στις τελωνειακές διασαφήσεις πιστοποιητικά καταγωγής «τύπου Α», στα οποία αναγραφόταν ότι τα ως άνω εμπορεύματα ήσαν προελεύσεως Μακάο και είχαν παραχθεί από τις εταιρίες S. και V., των οποίων η έδρα βρίσκεται στην ίδια αυτή περιφέρεια. Βάσει των εγγράφων αυτών, για την εισαγωγή των υποδημάτων επιβλήθηκε μόνον, σε κάθε μία περίπτωση, δασμός με προτιμησησικό συντελεστή 3,5 % από το Hauptzollamt.

-Το Hauptzollamt, κατόπιν της περιελεύσεως σ' αυτό πληροφοριών ότι για ορισμένα εμπορεύματα καταγωγής Κίνας είχε δηλωθεί αδικαιολόγητα ως χώρα προελεύσεως το Μακάο προκειμένου να αποφευχθεί η καταβολή εισαγωγικού δασμού χωρίς προτιμησησικό συντελεστή, υπέβαλε στις αρμόδιες αρχές του Μακάο αιτήσεις για έλεγχο εκ των υστέρων κατ' άρθρο 94 του κανονισμού 2454/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1602/2000. Στο πλαίσιο των ελέγχων αυτών, οι εν λόγω αρμόδιες αρχές επιβεβαίωσαν ότι είχαν εκδώσει τα πιστοποιητικά καταγωγής για τα επίμαχα εμπορεύματα, αλλά δεν ήσαν σε θέση να εξακριβώσουν την ορθότητα του περιεχομένου των εν λόγω πιστοποιητικών, στο μέτρο που οι εταιρίες που εμφανίζονταν στα εν λόγω πιστοποιητικά ως εξαγωγείς είχαν διακόψει την παραγωγή τους και είχαν, ως εκ τούτου, παύσει να υφίστανται. Ωστόσο, οι αρχές του Μακάο δεν ακύρωσαν τα πιστοποιητικά καταγωγής.

-**Δεδομένου ότι η καταγωγή των εμπορευμάτων δεν επιβεβαιώθηκε κατά τους εκ των υστέρων ελέγχους,** το Hauptzollamt εκτίμησε ότι τα εν λόγω εμπορεύματα ήσαν άγνωστης καταγωγής. Το Hauptzollamt προέβη, ως εκ τούτου, στην έκδοση τριών πράξεων επιβολής δασμών με ημερομηνίες, αντιστοίχως, 21, 22 και 25 Αυγούστου 2008, με τις οποίες επέβαλε, βάσει του άρθρου 220, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, δασμούς ίσους με τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ των δασμών που υπολογίζονται με βάση τον προτιμησησικό

συντελεστή (3,5 %) και των δασμών που υπολογίζονται με βάση τον μη προτιμησιακό συντελεστή (7 %).

- Η Lagura, αφού αμφισβήτησε ανεπιτυχώς τη νομιμότητα της εν λόγω εκ των υστέρων εισπράξεως εισαγωγικών δασμών, άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, στο πλαίσιο της οποίας προέβαλε, ιδίως, την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπως αυτή απορρέει από το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα.

-Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς το ζήτημα ποιος φέρει το βάρος αποδείξεως του ότι το πιστοποιητικό καταγωγής εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει, με την απόφαση της 9ης Μαρτίου 2006, C-293/04, Beemsterboer Coldstore Services (Συλλογή 2006, σ. I-2263), ότι εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών να αποδείξει ότι το πιστοποιητικό, το οποίο εξέδωσαν οι αρχές του τρίτου κράτους, βασίστηκε σε ορθή έκθεση των γεγονότων, παρά τους συνήθεις κανόνες που ρυθμίζουν την κατανομή του βάρους αποδείξεως, κατά τους οποίους οι τελωνειακές αρχές, οι οποίες επικαλούνται το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τρίτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, του τελωνειακού κώδικα, φέρουν το εν λόγω βάρος αποδείξεως. Το αιτούν δικαστήριο, διερωτάται αν ο οφειλέτης δασμών θα πρέπει να φέρει το βάρος αποδείξεως μόνο σε περίπτωση επίμεμπτης συμπεριφοράς του εξαγωγέα.

- Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Finanzgericht Hamburg (αιτούν δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το προαναφερόμενο προδικαστικό ερώτημα.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

-Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν οι αρμόδιες αρχές του τρίτου κράτους τελούν σε αδυναμία να εξακριβώσουν, στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου, αν το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» στηρίζεται σε ορθή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, ο οφειλέτης δασμών φέρει το βάρος αποδείξεως ότι το πιστοποιητικό αυτό εκδόθηκε βάσει ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα μόνον όταν η ως άνω αδυναμία απορρέει από αμέλεια καταλογιστέα αποκλειστικά στον εξαγωγέα ή επίσης όταν η αιτία της ως άνω αδυναμίας, χωρίς να υφίσταται αμέλεια εκ μέρους του, μπορεί να αποδοθεί στον εξαγωγέα ή δεν μπορεί να αποδοθεί στις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής.

-Συναφώς, σκοπός του εκ των υστέρων ελέγχου είναι να εξακριβωθεί κατά πόσον η καταγωγή που αναγράφεται στο πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» ανταποκρίνεται στην αλήθεια .

Πάντως, εάν από τον εκ των υστέρων έλεγχο δεν επιβεβαιώνεται η αναγραφόμενη στο πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» καταγωγή του εμπορεύματος, πρέπει να συνάγεται ότι το εμπόρευμα είναι άγνωστης καταγωγής και ότι, επομένως, κακώς χορηγήθηκαν το πιστοποιητικό καταγωγής και η δασμολογική προτίμηση.

-Έτσι, όταν οι αρχές του κράτους εξαγωγής έχουν χορηγήσει ανακριβή πιστοποιητικά καταγωγής «τύπου Α», η χορήγηση αυτή πρέπει, βάσει του εν λόγω άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεύτερο και τρίτο εδάφιο, να θεωρηθεί ως λάθος των εν λόγω αρχών, εκτός αν βεβαιωθεί ότι τα πιστοποιητικά αυτά εκδόθηκαν βάσει ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα. Αν τα εν λόγω πιστοποιητικά εκδόθηκαν βάσει ψευδών δηλώσεων του εξαγωγέα, πρέπει, κατά συνέπεια, να γίνει η εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών, εκτός αν, μεταξύ άλλων, είναι προφανές ότι οι αρχές που χορήγησαν τα πιστοποιητικά γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις υπαγωγής σε προτιμησιακή μεταχείριση.

- Το αιτούν δικαστήριο επιθυμεί να πληροφορηθεί αν, υπό συνθήκες όπως είναι οι επίμαχες στην κύρια δίκη, το Hauptzollamt φέρει το βάρος αποδείξεως του ότι τα πιστοποιητικά εκδόθηκαν βάσει ψευδών δηλώσεων των εξαγωγέων ή αν, αντιθέτως, εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών, δηλαδή στη Lagura, να αποδείξει ότι οι εξαγωγείς εξέθεσαν ορθώς τα γεγονότα στις αρμόδιες αρχές του Μακάο.

-Το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, όσον αφορά μια τέτοια κατανομή του βάρους αποδείξεως, ότι εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών να αποδείξει ότι το εκδοθέν από τις αρχές του τρίτου κράτους πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 βασιζόταν σε ορθή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, όταν, λόγω αμέλειας για την οποία ευθύνεται μόνον ο εξαγωγέας, ιδίως αν αυτός έχει παραβεί την απορρέουσα από την εφαρμοστέα κανονιστική ρύθμιση υποχρέωσή του να φυλάσσει τα αποδεικτικά έγγραφα επί τρία τουλάχιστον έτη, οι τελωνειακές αρχές τελούν σε αδυναμία να προσκομίσουν οι ίδιες την αναγκαία απόδειξη του ότι το πιστοποιητικό EUR.1 εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εν λόγω εξαγωγέα.

- Μια τέτοια απαίτηση, η οποία επιρρίπτει στον οφειλέτη δασμών το βάρος αποδείξεως του ότι οι εξαγωγείς εξέθεσαν ορθώς τα γεγονότα στις αρμόδιες αρχές, συνιστά παρέκκλιση από τους συνήθεις κανόνες που ρυθμίζουν την κατανομή του βάρους αποδείξεως, σύμφωνα με τους οποίους οι τελωνειακές αρχές που επικαλούνται το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, προκειμένου να προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών, οφείλουν, κατ' αρχήν, να αποδείξουν, για να θεμελιώσουν την αξίωσή τους, ότι η έκδοση των ανακριβών πιστοποιητικών οφείλεται στην ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα.

-Η Lagura υποστηρίζει ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής οφείλουν να αποδείξουν ότι ήσαν ανακριβείς οι δηλώσεις των εξαγωγέων, βάσει των οποίων εκδόθηκαν τα ανακριβή πιστοποιητικά καταγωγής. Κατά τη Lagura, η άποψη αυτή δικαιολογείται ως εκ του ότι, ιδίως, δεν είναι δυνατό να εντοπιστεί, εν προκειμένω, οποιαδήποτε αμέλεια για την οποία να ευθύνονται μόνον οι εξαγωγείς και η οποία θα είχε ως συνέπεια ότι οι τελωνειακές αρχές θα τελούσαν σε αδυναμία να προσκομίσουν αποδείξεις περί του ότι το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εν λόγω εξαγωγέα. Έτσι, και ειδικότερα, δεν είναι δυνατό να προσαφθεί στους εξαγωγείς ότι διέπραξαν παράβαση της υποχρέωσης φυλάξεως των αποδεικτικών εγγράφων. Επιπλέον, η Lagura υπογραμμίζει ότι εν προκειμένω τα πιστοποιητικά καταγωγής δεν ακυρώθηκαν ούτε ανακλήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές του Μακάο.

-Η Τσεχική και η Ιταλική Κυβέρνηση καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμούν, αντιθέτως, ότι εναπόκειται στον οφειλέτη δασμών να αποδείξει ότι τα πιστοποιητικά βασίστηκαν σε ορθή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα. Το προτιμησιακό καθεστώς δεν θεσπίσθηκε δυνάμει συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ ενός τρίτου κράτους και της Ένωσης, αλλά θεσπίσθηκε μονομερώς από την Ένωση δυνάμει του κανονισμού 980/2005. Ο εν λόγω κανονισμός, (αντιθέτως προς μία συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών), δεν προβλέπει καμία υποχρέωση του εξαγωγέα να φυλάσσει τα αποδεικτικά έγγραφα λόγω του ότι είναι αδύνατο η Ένωση να επιβάλλει μονομερώς υποχρεώσεις σε επιχειρηματίες τρίτων κρατών. Έτσι, όσον αφορά το *επιχείρημα* ότι ο οφειλέτης δασμών δεν φέρει εν προκειμένω το βάρος αποδείξεως εφόσον δεν είναι δυνατό να προσαφθεί στον εξαγωγέα ότι διέπραξε παράβαση της υποχρέωσης φυλάξεως των αποδεικτικών εγγράφων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, δεδομένου ότι δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας εν προκειμένω, προφανώς δεν θα μπορούσε να υπάρξει παράβαση μιας τέτοιας υποχρέωσης. Πάντως, η ανυπαρξία τέτοιας υποχρέωσης του εξαγωγέα δεν μπορεί, αυτή καθαυτή, να έχει ως αποτέλεσμα το να απαλλάσσεται ο οφειλέτης δασμών από οποιαδήποτε υποχρέωση

επιδείξω επιμελείας ή το να μη φέρει ο οφειλέτης δασμών κανένα κίνδυνο σχετικά με την εξακρίβωση και τον προσδιορισμό της καταγωγής των εμπορευμάτων στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου. Ο **κανονισμός 2913/92** δεν προβλέπει καμία υποχρέωση του εξαγωγέα να φυλάσσει τα αποδεικτικά έγγραφα λόγω του ότι είναι αδύνατο η Ένωση να επιβάλλει μονομερώς υποχρεώσεις σε επιχειρηματίες τρίτων κρατών. Ωστόσο, η ανυπαρξία τέτοιας υποχρέωσης του εξαγωγέα δεν μπορεί, αυτή καθαυτή, να έχει ως αποτέλεσμα το να απαλλάσσεται ο οφειλέτης δασμών από οποιαδήποτε υποχρέωση επιδείξω επιμελείας ή το να μη φέρει ο οφειλέτης δασμών κανένα κίνδυνο σχετικά με την εξακρίβωση και τον προσδιορισμό της καταγωγής των εμπορευμάτων στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου. Οι επιχειρηματίες οφείλουν να λαμβάνουν, στο πλαίσιο των συμβατικών τους σχέσεων, τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προφυλάσσονται από τους κινδύνους μιας εκ των υστέρων εισπράξεως δασμών.

-Όπως έχει κρίνει επανειλημμένως το Δικαστήριο, οι επιχειρηματίες οφείλουν να λαμβάνουν, στο πλαίσιο των συμβατικών τους σχέσεων, τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προφυλάσσονται από τους κινδύνους μιας εκ των υστέρων εισπράξεως δασμών.

-Ειδικότερα, η εκ μέρους του οφειλέτη δασμών παραλαβή από τον αντισυμβαλλόμενο, επ' ευκαιρία ή κατόπιν της συνάψεως της συμβάσεως, όλων των αποδεικτικών στοιχείων που επιβεβαιώνουν ότι τα εμπορεύματα προέρχονται από το κράτος που υπάγεται στο σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων που αποδεικνύουν την εν λόγω προέλευση, μπορεί να αποτελεί προληπτικό μέτρο έναντι των κινδύνων μιας εκ των υστέρων εισπράξεως δασμών.

- Επίσης, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής θα όφειλαν να αποδείξουν την ανακρίβεια των γεγονότων που εξέθεσε ο εξαγωγέας, αλλά θα τελούσαν σε αδυναμία να το πράξουν στο μέτρο που ο εν λόγω εξαγωγέας έχει παύσει τις δραστηριότητές του, θα ήταν ικανό να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των σκοπών του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων. Συγκεκριμένα, έστω και αν η παύση της παραγωγής αποτελεί, κατ' αρχήν, μια συνήθη απόφαση οικονομικής φύσεως, δεν είναι δυνατό να αποκλεισθεί το ότι η ως άνω παύση της παραγωγής θα μπορούσε, παρά ταύτα, να αποτελεί παράνομη συμπεριφορά εκ μέρους του εξαγωγέα, αποσκοπούσα στην καταστράτηγηση των διατάξεων του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων, λαμβανομένου υπόψη ότι η ως άνω παύση της παραγωγής θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τον εν λόγω εξαγωγέα ως μέσο συγκαλύψεως της πραγματικής καταγωγής των εμπορευμάτων, τα οποία προέρχονται από ένα κράτος που δεν υπάγεται στο προτιμησιακό καθεστώς.

- Πάντως, δεν αμφισβητείται ότι η Ένωση δεν πρέπει να βαρύνεται με τις δυσμενείς συνέπειες της παράνομης συμπεριφοράς των προμηθευτών των εισαγωγών.

-Εν συνεχεία, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη πιστοποιητικά καταγωγής δεν ακυρώθηκαν από τις αρμόδιες αρχές του Μακάο, πρέπει να επισημανθεί ότι στο πλαίσιο συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων κρατών, όπως είναι μια συμφωνία συνδέσεως ή μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το σύστημα διοικητικής συνεργασίας μπορεί να λειτουργήσει μόνον αν η τελωνειακή υπηρεσία του κράτους εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές του κράτους εξαγωγής.

-Ωστόσο, γεγονός παραμένει ότι η ανάγκη της αναγνώρισεως, εκ μέρους των τελωνειακών υπηρεσιών των κρατών μελών, των εκτιμήσεων στις οποίες προβαίνουν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής δεν εκδηλώνεται κατά τον ίδιο τρόπο όταν το προτιμησιακό καθεστώς έχει θεσπιστεί όχι με διεθνή συμφωνία μεταξύ της Ένωσης και τρίτου κράτους βάσει

αμοιβαίων υποχρεώσεων, αλλά με ένα μέτρο αυτοτελούς χαρακτήρα της Ένωσης. Έτσι, διαπιστώνεται ότι, στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που έχει θεσπιστεί μονομερώς από την Ένωση, οι αρχές του κράτους εξαγωγής δεν μπορούν να δεσμεύουν την Ένωση και τα κράτη μέλη της με την εκ μέρους τους εκτίμηση του κύρους των πιστοποιητικών καταγωγής «τύπου Α» όταν, όπως στις περιστάσεις που είναι επίμαχες στην κύρια δίκη, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής εξακολουθούν να τρέφουν αμφιβολίες ως προς την πραγματική καταγωγή των εμπορευμάτων παρά το γεγονός ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά καταγωγής δεν έχουν ακυρωθεί. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή μια αντίθετη λύση, η οποία θα στερούσε από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής, στο πλαίσιο διαδικασίας όπως αυτή της κύριας δίκης, η οποία έχει κινηθεί ενώπιον δικαστηρίου του ίδιου κράτους, τη δυνατότητα να ζητούν αποδείξεις περί του ότι το πιστοποιητικό καταγωγής εκδόθηκε βάσει ανακριβούς ή ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, τούτο θα έβλαπτε τον σκοπό του εκ των υστέρων ελέγχου, ο οποίος συνίσταται, στο να εξακριβωθεί μεταγενεστέρως κατά πόσον η καταγωγή των εμπορευμάτων η οποία αναγράφεται στο πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» ανταποκρίνεται στην αλήθεια.

Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό συνθήκες όπως είναι οι επίμαχες στην κύρια δίκη, **ο οφειλέτης δασμών φέρει το βάρος αποδείξεως του ότι το πιστοποιητικό καταγωγής εκδόθηκε βάσει ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα**. Βεβαίως, η επίρριψη ενός τέτοιου βάρους αποδείξεως στον οφειλέτη δασμών μπορεί να προξενήσει σ' αυτόν προβλήματα, ιδίως όταν αυτός έχει εισαγάγει καλοπίστως εμπορεύματα από το κράτος, το οποίο είναι δικαιούχος δασμολογικών προτιμήσεων, εμπορεύματα των οποίων η καταγωγή αμφισβητήθηκε μεταγενεστέρως, λόγω των φερόμενων ως ψευδών δηλώσεων του εξαγωγέα, στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου. Ωστόσο, πρέπει να υπομνησθεί ότι ένας συνετός επιχειρηματίας που γνωρίζει την ισχύουσα ρύθμιση, υπολογίζοντας τα πλεονεκτήματα που μπορεί να του αποφέρει το εμπόριο προϊόντων για τα οποία μπορούν να ισχύουν δασμολογικές προτιμήσεις, πρέπει να είναι σε θέση να εκτιμά τους κινδύνους της αγοράς στην οποία σκοπεύει να κινηθεί και να τους αποδέχεται, ως αποτελούντες μέρος των συνήθων προσκομμάτων του εμπορίου.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο **αποφαίνεται:**

Το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν οι αρμόδιες αρχές του τρίτου κράτους τελούν σε αδυναμία να εξακριβώσουν, στο πλαίσιο ενός εκ των υστέρων ελέγχου, λόγω του ότι ο εξαγωγέας έχει παύσει την παραγωγή του, αν το εκδοθέν από αυτές πιστοποιητικό καταγωγής «τύπου Α» στηρίζεται σε ορθή έκθεση των πραγμάτων εκ μέρους του εξαγωγέα, ο οφειλέτης δασμών φέρει το βάρος αποδείξεως ότι το πιστοποιητικό αυτό εκδόθηκε βάσει ορθής εκθέσεως των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα.

6.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-409/10

(Κοινή εμπορική πολιτική - Προτιμησιακές ρυθμίσεις για την εισαγωγή προϊόντων καταγωγής κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) - Διαπίστωση παρατυπιών κατά τη διάρκεια έρευνας που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής - Εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών)

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Hauptzollamt Hamburg-Hafen (τελωνειακή αρχή του λιμένα του Αμβούργου)

κατά

Afasia Knits Deutschland GmbH

Αιτούν δικαστήριο

Bundesfinanzhof (Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε το Bundesfinanzhof (Γερμανία) στις 16 Αυγούστου 2010)

Αντικείμενο

Αίτηση έκδοσης προδικαστικής αποφάσεως - Bundesfinanzhof - Ερμηνεία του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου 1 σχετικά με τον ορισμό της έννοιας των "καταγόμενων προϊόντων" ή "προϊόντων καταγωγής" και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας της Συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας κρατών Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 (ΕΕ L 317, σ. 3), καθώς και του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1) - Εξαγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων που κατασκευάζονται στην Κίνα από την Τζαμάικα στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Εκ των υστέρων έλεγχος του πιστοποιητικού καταγωγής, που πραγματοποιείται από την OLAF και όχι από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, όπως προβλέπεται στο εν λόγω πρωτόκολλο 1 - Προστασία της ενδεχόμενης δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του εισαγωγέα.

Το ερώτημα της ανωτέρω αίτησης για έκδοση προδικαστικής απόφασης ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Hauptzollamt Hamburg-Hafen (τελωνειακή αρχή του λιμένα του Αμβούργου, στο εξής: Hauptzollamt) και της Afasia Knits Deutschland GmbH (στο εξής: Afasia) με αντικείμενο εκ των υστέρων καταβολή εισαγωγικών δασμών από την εταιρία αυτή λόγω της εισαγωγής υφασμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Νομικό πλαίσιο

• Η συμφωνία του Κοτονού

Η συμφωνία του Κοτονού τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2003. Εντούτοις, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 1/2000 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ, της 27ης Ιουλίου 2000, περί μεταβατικών μέτρων που ισχύουν από τις 2 Αυγούστου 2000 μέχρι την έναρξη ισχύος της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΚ (ΕΕ L 195, σ. 46), όπως παρατάθηκε με την απόφαση 1/2002 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ, της 31ης Μαΐου 2002 (ΕΕ L 150, σ. 55), η συμφωνία αυτή άρχισε να εφαρμόζεται ήδη από τις 2 Αυγούστου 2000. Στις 25 Ιουνίου 2005 υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο τροποποιητική συμφωνία η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2008. Στις 14 Ιουνίου 2010 εκδόθηκε η απόφαση 2010/648/ΕΕ του Συμβουλίου για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της συμφωνίας για την τροποποίηση για δεύτερη φορά της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της ομάδας κρατών της Αφρικής, της

Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, η οποία υπεγράφη στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000, όπως αναθεωρήθηκε για πρώτη φορά στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2005 (ΕΕ L 287, σ. 1). Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, αυτή συνεχίζει να διέπεται από τους κανόνες της συμφωνίας του Κοτονού, στην αρχική της εκδοχή.

Κατά το άρθρο 100 της συμφωνίας του Κοτονού, «τα πρωτόκολλα και τα παραρτήματα που συνάπτονται στην παρούσα συμφωνία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της». Το παράρτημα V της συμφωνίας του Κοτονού, το οποίο τιτλοφορείται «Εμπορικό καθεστώς που ισχύει κατά την προπαρασκευαστική περίοδο που αναφέρεται στο άρθρο 37, παράγραφος 1», όριζε στο άρθρο 1 ότι «τα προϊόντα καταγωγής κρατών ΑΚΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος».

Το πρωτόκολλο 1 του εν λόγω παραρτήματος V, σχετικά με τον ορισμό της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα» ή «προϊόντα καταγωγής» και με τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας (στο εξής: πρωτόκολλο 1), όριζε στο άρθρο του 2, παράγραφος 1:

«Για την εφαρμογή των διατάξεων του παραρτήματος V, τα παρακάτω προϊόντα θεωρούνται ως καταγωγής των κρατών ΑΚΕ:

- α) τα προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου στα κράτη ΑΚΕ κατά την έννοια του άρθρου 3 του παρόντος πρωτοκόλλου·
- β) τα προϊόντα που παράγονται στα κράτη ΑΚΕ αλλά περιέχουν και ύλες που δεν έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου σ' αυτά, υπό την προϋπόθεση ότι οι ύλες αυτές έχουν υποστεί στα κράτη ΑΚΕ επεξεργασίες ή μεταποιήσεις επαρκείς κατά την έννοια του άρθρου 4 του παρόντος πρωτοκόλλου.»

Στον τίτλο IV του πρωτοκόλλου 1, ο οποίος τιτλοφορείται «Απόδειξη καταγωγής», περιλαμβανόταν μεταξύ άλλων το άρθρο 14 του πρωτοκόλλου αυτού, του οποίου η παράγραφος 1 προέβλεπε:

«1. Προϊόντα καταγωγής των κρατών ΑΚΕ εμπίπτουν κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα στο παράρτημα V εφόσον υποβληθεί:

- α) πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 [στο εξής: πιστοποιητικό EUR.1]»

Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του εν λόγω πρωτοκόλλου διευκρίνιζε ότι το πιστοποιητικό EUR.1 εκδιδόταν από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής. Κατά την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου, «[ο] εξαγωγέας που ζητεί την έκδοση [πιστοποιητικού EUR.1] πρέπει να είναι σε θέση να υποβάλει ανά πάσα στιγμή, εάν του ζητηθεί από τις τελωνειακές αρχές του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής στο οποίο εκδίδεται το πιστοποιητικό, κάθε κατάλληλο έγγραφο για την απόδειξη του χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ».

Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, του ιδίου πρωτοκόλλου, ο εν λόγω εξαγωγέας πρέπει να φυλάσσει επί τρία τουλάχιστον έτη τα έγγραφα που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο 15, παράγραφος 3.

Ο τίτλος V του πρωτοκόλλου 1, ο οποίος τιτλοφορείται «Ρυθμίσεις για τη διοικητική συνεργασία» περιελάμβανε μεταξύ άλλων τα άρθρα 31 και 32 του πρωτοκόλλου αυτού, τα

οποία τιτλοφορούνταν «Αμοιβαία συνδρομή» και «Έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής» αντιστοίχως.

Το εν λόγω **άρθρο 31** όριζε στις παραγράφους του **1 και 2, πρώτο εδάφιο**:

«1. Τα κράτη ΑΚΕ κοινοποιούν στην Επιτροπή υποδείγματα των αποτυπωμάτων των χρησιμοποιούμενων σφραγίδων καθώς και τις διευθύνσεις των τελωνειακών αρχών που είναι αρμόδιες για την έκδοση και τον έλεγχο των πιστοποιητικών EUR.1 και των δηλώσεων τιμολογίου.

Τα πιστοποιητικά EUR.1 και οι δηλώσεις τιμολογίου γίνονται δεκτά για την εφαρμογή του προτιμσιακού καθεστώτος από την ημερομηνία που οι πληροφορίες λαμβάνονται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις πληροφορίες αυτές στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών.

2. Για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, η Κοινότητα και τα κράτη ΑΚΕ παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, μέσω των αρμοδίων τελωνειακών υπηρεσιών, για τον έλεγχο της γνησιότητας των πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1, των δηλώσεων τιμολογίου ή των δηλώσεων προμηθευτή και της ακρίβειας των πληροφοριών που περιέχονται σ' αυτά τα έγγραφα.»

Το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 όριζε:

«1. Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 και το τιμολόγιο, αν έχει υποβληθεί, τη δήλωση τιμολογίου ή αντίγραφο των εν λόγω εγγράφων στις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για έλεγχο, αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο πιστοποιητικό καταγωγής είναι ανακριβείς.

3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο.

[...]

5. Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού το ταχύτερο δυνατό. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν τα έγγραφα είναι γνήσια και αν τα σχετικά προϊόντα μπορούν πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής κρατών ΑΚΕ [...] και ότι πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου.

[...]

7. Όταν από τη διαδικασία ελέγχου ή από οποιαδήποτε άλλη διαθέσιμη πληροφορία προκύπτουν ενδείξεις ότι οι διατάξεις του παρόντος πρωτοκόλλου παραβιάζονται, το κράτος

ΑΚΕ με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως της Κοινότητας διεξάγει τις κατάλληλες έρευνες ή φροντίζει για τη διεξαγωγή τους με τη δέουσα ταχύτητα ώστε τέτοιες παραβιάσεις να προσδιορίζονται και να προλαμβάνονται, δύναται δε να καλεί την Κοινότητα να συμμετέχει στις εν λόγω έρευνες.»

- **Ο τελωνειακός κώδικας**

Ο τελωνειακός κώδικας καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ L 145, σ. 1), του οποίου ορισμένες ρυθμίσεις άρχισαν να εφαρμόζονται από τις 24 Ιουνίου 2008. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, αυτή συνεχίζει να διέπεται από τους κανόνες του τελωνειακού κώδικα.

Το άρθρο 220, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο της διαφοράς της κύριας δίκης όριζε ότι «όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει καταλογισθεί ή έχει καταλογισθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, ο καταλογισμός του ποσού των δασμών που έχει ή που απομένει να εισπραχθεί, πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (καταλογισμός εκ των υστέρων)».

Εντούτοις, στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου 220 προβλέπονταν εξαιρέσεις από την εκ των υστέρων βεβαίωση. Είχε ως εξής:

«[...] δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων καταλογισμός όταν:

[...]

- β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση.

Όταν το προτιμησιακό καθεστώς ενός εμπορεύματος θεσπίζεται βάσει συστήματος διοικητικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των αρχών τρίτης χώρας, η χορήγηση πιστοποιητικού από τις εν λόγω αρχές, εφόσον αυτό αποδειχθεί ανακριβές, συνιστά σφάλμα το οποίο δεν όφειλε ευλόγως να έχει γίνει αντιληπτό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου.

Η έκδοση ανακριβούς πιστοποιητικού, ωστόσο, δεν συνιστά σφάλμα εάν το πιστοποιητικό βασίζεται σε ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, εκτός εάν, ιδίως, είναι προφανές ότι οι αρμόδιες για την έκδοσή του αρχές γνώριζαν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να επωφεληθούν προτιμησιακής μεταχείρισης.

Ο υπόχρεος μπορεί να επικαλεστεί την καλή του πίστη εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά την περίοδο των συγκεκριμένων εμπορικών πράξεων, κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησιακή μεταχείριση.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

Η Afasia ανήκει σε όμιλο εταιριών ο οποίος εμπορεύεται υφάσματα. Ο όμιλος αυτός έχει την κύρια έδρα του στο Χονγκ Κονγκ (Κίνα) και έχει ιδρύσει επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων, στην Τζαμάικα. Το 2002 η Afasia ζήτησε να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση πλείονα φορτία υφασμάτων που προέρχονταν από την εταιρία ARH Enterprises Ltd (στο εξής: ARH), η οποία είναι μία από τις τζαμαϊκανές επιχειρήσεις που ανήκουν στον εν λόγω όμιλο. Η Afasia έλαβε την άδεια να θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία τα εν λόγω εμπορεύματα βάσει της ενδείξεως ότι αυτά ήταν **τζαμαϊκανής καταγωγής** καθώς και βάσει της προσκομίσεως πιστοποιητικών EUR.1 εκδοθέντων από τις τζαμαϊκανές τελωνειακές αρχές τα οποία βεβαίωναν την εν λόγω καταγωγή. Στο πλαίσιο αποστολής η οποία πραγματοποιήθηκε στην Τζαμάικα τον Μάρτιο του 2005 από την Επιτροπή, και ειδικότερα από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), κατόπιν προσκλήσεως του τζαμαϊκανού Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου, της οποίας αφορμή ήταν η υποψία παρατυπιών, ελέγχθηκαν τα πιστοποιητικά EUR.1 που είχαν χορηγηθεί από το 2002 έως το 2004. Τα αποτελέσματα της αποστολής αυτής καταγράφηκαν σε πρακτικά με ημερομηνία 23 Μαρτίου 2005, τα οποία καταχωρίστηκαν σε χαρτί που έφερε το λογότυπο της Επιτροπής. Τα πρακτικά αυτά υπογράφηκαν από εκείνους που συμμετείχαν στην αποστολή καθώς και, για λογαριασμό της Τζαμάικα, από τον μόνιμο γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου. Στα εν λόγω πρακτικά βεβαιώνεται ότι:

- οι τζαμαϊκανοί εξαγωγείς, μεταξύ των οποίων και η ARH, είχαν παραβεί τις διατάξεις της συμφωνίας του Κοτονού, επειδή τα περισσότερα ή το σύνολο των προϊόντων που είχαν εξαχθεί προς την Ένωση είχαν κατασκευαστεί από έτοιμα μέρη καταγωγής Κίνας ή ήταν έτοιμα υφάσματα καταγωγής Κίνας·
- ήταν εντούτοις πιθανό ορισμένα από τα εμπορεύματα που είχαν εξαχθεί να ήταν τζαμαϊκανής καταγωγής, καίτοι οι οικείοι εξαγωγείς δεν ήταν σε θέση να παράσχουν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία στους υπεύθυνους της έρευνας·
- οι τζαμαϊκανοί εξαγωγείς είχαν προβεί σε ψευδείς δηλώσεις όσον αφορά την καταγωγή των εμπορευμάτων στην αίτησή τους για την έκδοση πιστοποιητικών EUR.1 πράγμα που, λόγω του επαγγελματικού τρόπου αποκρύψεως της καταγωγής των εμπορευμάτων, δυσχερώς μπορούσε να εντοπισθεί από τις τζαμαϊκανές αρχές. Αυτές, επομένως, είχαν ενεργήσει επιμελώς και καλοπίστως, και
- ότι οι τζαμαϊκανές τελωνειακές αρχές συμπεραίνουν ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 που είχαν εκδοθεί από το 2002 είναι ανακριβή και, κατά συνέπεια, άκυρα.

Λόγω της ελλείψεως συνεργασίας κατά την έρευνα από τους ιδιοκτήτες του ομίλου Afasia και του γεγονότος ότι δεν βρέθηκε κανένα έγγραφο κατά την επίσκεψη στα εργοστάσια και τα γραφεία της ARH, τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας βασίστηκαν, ιδίως, στον έλεγχο των εγγράφων μεταφοράς καθώς και σχετικών με τα φορτία των εξαχθέντων εμπορευμάτων εγγράφων που είχαν στη διάθεσή τους οι τζαμαϊκανές αρχές, καθώς επίσης και σε σύγκριση του περιεχομένου των εγγράφων αυτών με εκείνο εγγράφων που διαβιβάστηκαν από τις κινεζικές τελωνειακές αρχές στους υπεύθυνους της έρευνας. Από αυτήν την εξέταση και σύγκριση προέκυψε ότι τα

περισσότερα από τα εμπορεύματα των εν λόγω φορτίων δεν είχαν παραχθεί στην Τζαμαϊκά, αλλά είχαν είτε δημιουργηθεί από έτοιμα υφάσματα καταγωγής Κίνας είτε επρόκειτο για έτοιμα υφάσματα κινεζικής καταγωγής.

Στις 3 Μαΐου 2005 το Hauptzollamt επέβαλε εκ των υστέρων δασμό ποσού 62.323,45 ευρώ που αναλογούσε στα επίμαχα φορτία υφασμάτων. Η Afasia αμφισβήτησε την απόφαση αυτή υποστηρίζοντας ότι είχε καταστεί αδύνατη η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων για την τζαμαϊκανή καταγωγή των εμπορευμάτων λόγω της καταστροφής, από τυφώνα το 2004, των εργοστασίων παραγωγής στην Τζαμαϊκά. Εξάλλου, τα πιστοποιητικά EUR.1 που είχαν αρχικώς εκδοθεί από τις τζαμαϊκανές αρχές ίσχυαν ακόμη, δεδομένου ότι δεν είχαν προσηκόντως ακυρωθεί από αυτές.

Κατόπιν της απορρίψεως από το Hauptzollamt (τελωνειακή αρχή του λιμένα του Αμβούργου) της ως άνω αιτήσεως θεραπείας, η Afasia προσέφυγε ενώπιον του Finanzgericht Hamburg (φορολογικό δικαστήριο του Αμβούργου). Αυτό δέχθηκε την προσφυγή, για τον λόγο ότι, σε αντίθεση με τις απαιτήσεις της συμφωνίας του Κοτονού, οι διαπιστώσεις που είχαν ως συνέπεια την εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών δεν στηρίζονταν σε αίτηση προς τις τζαμαϊκανές τελωνειακές αρχές για έλεγχο ούτε σε έλεγχο που διεξήχθη από αυτές, αλλά σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Τα σχετικά με τα επίμαχα φορτία εμπορευμάτων πιστοποιητικά EUR.1 δεν είχαν, κατά συνέπεια, προσηκόντως ακυρωθεί. Επιπλέον, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι η Afasia είχε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το ότι η εισαγωγή των εν λόγω φορτίων εμπορευμάτων είχε γίνει νομίμως.

Το Hauptzollamt άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Bundesfinanzhof (ομοσπονδιακό φορολογικό δικαστήριο), το οποίο, έχοντας αμφιβολίες ως προς τη βασιμότητα των εκτιμήσεων του Finanzgericht Hamburg, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Συνάδει προς το άρθρο 32 του [πρωτοκόλλου 1], το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβαίνει κατ' ουσία η ίδια στον εκ των υστέρων έλεγχο χορηγηθέντων πιστοποιητικών καταγωγής στη χώρα εξαγωγής, έστω και με τη στήριξη των εκεί αρχών, και μπορεί να γίνει συναφώς λόγος για αποτέλεσμα ελέγχου υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, εάν τα ληφθέντα με τον τρόπο αυτόν αποτελέσματα του ελέγχου της Επιτροπής καταχωρίστηκαν σε πρωτόκολλο, το οποίο συνυπογράφεται από εκπρόσωπο της κυβερνήσεως της χώρας εξαγωγής;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

2) Σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, κατά την οποία πιστοποιητικά EUR.1 που χορηγήθηκαν εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος από τη χώρα εξαγωγής ακυρώθηκαν, επειδή δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθεί η καταγωγή του προϊόντος επί τη βάση του εκ των υστέρων διεξαχθέντος ελέγχου, πλην όμως δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί ότι κάποια από τα εξαχθέντα προϊόντα πληρούσαν τις προϋποθέσεις καταγωγής, μπορεί ο οφειλέτης δασμών, στηριζόμενος στο άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του [τελωνειακού κώδικα], να επικαλεστεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ισχυριζόμενος ότι τα προσκομισθέντα στην περίπτωση του πιστοποιητικά EUR.1 που αποσκοπούν στην προτιμησιακή

μεταχείριση ήσαν πιθανώς ακριβή και, επομένως, στηρίζονταν σε ακριβή έκθεση των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- **Επί του πρώτου ερωτήματος**

Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 έχει την έννοια ότι τα αποτελέσματα εκ των υστέρων ελέγχου πιστοποιητικών EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος ΑΚΕ δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους όπου εισήχθησαν τα αναγραφόμενα στα πιστοποιητικά αυτά εμπορεύματα, όταν ο έλεγχος αυτός συνίσταται κατ' ουσίαν σε έρευνα που διεξήχθη, σε εκείνο το κράτος ΑΚΕ, από την Επιτροπή και τα εν λόγω αποτελέσματα γνωστοποιούνται στις εν λόγω αρχές με πρακτικά τα οποία έχει συνυπογράψει εκπρόσωπος του εν λόγω κράτους ΑΚΕ.

Το σύστημα διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζεται από πρωτόκολλο το οποίο προβλέπει, σε παράρτημα συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας, κανόνες σχετικούς με την καταγωγή των προϊόντων στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών του κράτους μέλους εισαγωγής και του κράτους εξαγωγής. Όσον αφορά, ειδικότερα, τον εκ των υστέρων έλεγχο πιστοποιητικών EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος εξαγωγής, τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν οι αρχές του κράτους αυτού δεσμεύουν το κράτος μέλος εισαγωγής. Η συνεργασία που καθιερώνεται από πρωτόκολλο σχετικό με την καταγωγή προϊόντων μπορεί να λειτουργήσει μόνον αν το κράτος εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές του κράτους εξαγωγής. Όσον αφορά το ερώτημα αν, σε περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, τα αποτελέσματα ελέγχου που διεξήχθη εκ των υστέρων αποτελούν εκτιμήσεις στις οποίες έχει προβεί νομίμως το κράτος εξαγωγής και οι οποίες, συνεπώς, δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής, πρέπει να επισημανθεί κατ' αρχάς ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Afasia, είναι δυνατή η διεξαγωγή χωρίς αίτηση των αρχών του κράτους μέλους εισαγωγής εκ των υστέρων ελέγχου πιστοποιητικών EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος ΑΚΕ.

Επιπλέον των προβλεπομένων στο άρθρο 32, παράγραφοι 1 έως 6, του πρωτοκόλλου 1, η παράγραφος 7 του άρθρου αυτού ορίζει ότι το κράτος ΑΚΕ εξαγωγής, με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως της Κοινότητας, διεξάγει τις κατάλληλες έρευνες για τον εντοπισμό και την πρόληψη των παραβάσεων των διατάξεων του πρωτοκόλλου αυτού. Κατά συνέπεια, όπως υποστήριξε στις γραπτές παρατηρήσεις η Επιτροπή, πρέπει να διεξάγεται εκ των υστέρων έλεγχος όχι μόνο όταν αυτό ζητείται από το κράτος μέλος εισαγωγής, αλλά επίσης, γενικότερα, όταν κατά την άποψη ενός από τα συμβαλλόμενα κράτη ή της Επιτροπής, η οποία, κατά το άρθρο 211 ΕΚ, οφείλει να μεριμνά για την ορθή εφαρμογή της συμφωνίας, υπάρχουν ενδείξεις από τις οποίες θα μπορούσε να προκύψει υποψία παρατυπιών όσον αφορά την καταγωγή των εισαχθέντων εμπορευμάτων. Ακολούθως, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 32, παράγραφος 7, του πρωτοκόλλου 1 επιτρέπει στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής να καλέσει την Ένωση να συμμετέχει στις έρευνες. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η ερευνητική αποστολή της OLAF πραγματοποιήθηκε, όπως πιστοποιούν τα πρακτικά της αποστολής αυτής, μετά από πρόσκληση του τζαμαϊκανού Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου. Υπό τις συνθήκες αυτές, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Afasia, η έρευνα

που διεξήγαγε η OLAF στο έδαφος της Τζαμάικα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παρέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις του εν λόγω κράτους και δεν θίγει την κυριαρχία του.

Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι δεν διευκρινίζονται ούτε στο πρωτόκολλο 1 ούτε στις άλλες πράξεις της συμφωνίας του Κοτονού οι όροι της συμμετοχής της Ένωσης στις έρευνες στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής. Ελλείψει ειδικών κανόνων και λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της ορθής εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας καθώς και της καλής διοικητικής συνεργασίας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 32, παράγραφος 7, του πρωτοκόλλου αυτού επιτρέπει στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής, αν αυτό το επιθυμεί ή αποδέχεται σχετική πρόταση της Ένωσης, να επωφεληθεί των μέσων και της τεχνογνωσίας της OLAF αναθέτοντας κατά κύριο λόγο σε αυτήν τη διεξαγωγή της έρευνας. Όταν το κράτος ΑΚΕ εξαγωγής προβαίνει στην επιλογή αυτή, αρκεί, για να ασκήσει προσηκόντως τις εξουσίες του ως υπεύθυνο του εκ των υστέρων ελέγχου, να αναγνωρίσει, με τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση και εγγράφως, ότι υιοθετεί τα αποτελέσματα των ερευνών που διεξήγαγε η OLAF. Η αναγνώριση αυτή των αποτελεσμάτων των ερευνών πρέπει να χρονολογείται και να υπογράφεται προσηκόντως για λογαριασμό του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής, ενώ το γεγονός ότι τα αποτελέσματα αυτά περιλαμβάνονται σε έγγραφο το οποίο φέρει λογότυπο της OLAF είναι άνευ σημασίας εν προκειμένω.

Καθόσον το άρθρο 32, παράγραφος 7, του εν λόγω πρωτοκόλλου δεν περιέχει εξάλλου διατάξεις σχετικές με τη μορφή την οποία πρέπει να λάβει η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων αυτών στο κράτος μέλος εισαγωγής προκειμένου να δεσμεύουν τις αρχές του, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αποστολή σε αυτές των πρακτικών των ερευνών της OLAF προσηκόντως υπογεγραμμένων για λογαριασμό του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής και στα οποία διαπιστώνεται με σαφήνεια ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 είναι ανακριβή και, ως εκ τούτου, άκυρα έχει ως αποτέλεσμα τα αποτελέσματα αυτά να μπορούν να αντιταχθούν στις εν λόγω αρχές.

Τέλος, όσον αφορά το ζήτημα, το οποίο επίσης τέθηκε από την Afasia, αν το πρόσωπο που υπέγραψε τα πρακτικά για λογαριασμό του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής είχε τη σχετική αρμοδιότητα κατά το δίκαιο του κράτους αυτού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αφενός, ελλείψει τέτοιας αρμοδιότητας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτό το κράτος ΑΚΕ υιοθέτησε ως δικά του τα αποτελέσματα των ερευνών και, αφετέρου, ότι η αμοιβαία εμπιστοσύνη η οποία χαρακτηρίζει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών ΑΚΕ εξαγωγής και των κρατών μελών εισαγωγής έχει ως συνέπεια να μην οφείλουν τα δεύτερα να ελέγχουν συστηματικά την εγκυρότητα των υπογραφών προσώπων τα οποία έχουν προφανώς την εξουσία να δεσμεύουν το κράτος ΑΚΕ στον τομέα των εξαγωγών. Κατά συνέπεια, μόνο σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την αρμοδιότητα του προσώπου που υπέγραψε για λογαριασμό του κράτους εξαγωγής απόκειται στις αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής να εξακριβώσουν απευθυνόμενες στο οικείο κράτος ΑΚΕ αν το εν λόγω πρόσωπο είχε όντως την εξουσία να το δεσμεύει στον τομέα αυτό. Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που περιλαμβάνουν τα πρακτικά των ερευνών και των επιχειρημάτων που προέβαλε η Afasia όσον αφορά τη φερόμενη αναρμοδιότητα του μόνιμου γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου να υπογράψει το έγγραφο αυτό για λογαριασμό της Τζαμάικα, το Hauptzollamt όφειλε να προβεί σε σχετική εξακρίβωση.

Κατόπιν των ανωτέρω, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 έχει την έννοια ότι τα αποτελέσματα εκ των υστέρων ελέγχου της ακρίβειας της αναγραφόμενης σε πιστοποιητικά EUR.1 που έχουν εκδοθεί από

κράτος ΑΚΕ καταγωγής των εμπορευμάτων ο οποίος συνίστατο κατ' ουσίαν σε έρευνες που διεξήγαγε η Επιτροπή, και ειδικότερα η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης, στο κράτος αυτό μετά από πρόσκλησή του, δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους όπου εισήχθησαν τα εμπορεύματα αυτά, εφόσον, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, οι αρχές αυτές έχουν λάβει έγγραφο το οποίο αναγνωρίζει με τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι αυτό το κράτος ΑΚΕ υιοθετεί τα εν λόγω αποτελέσματα

- Επί του δεύτερου ερωτήματος

Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα έχει την έννοια ότι σε περίπτωση κατά την οποία τα πιστοποιητικά EUR.1 για εμπορεύματα που εισήχθησαν στην Ένωση ακυρώθηκαν, λόγω πλημμελειών κατά την έκδοση των πιστοποιητικών αυτών, και δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης στα πιστοποιητικά προτιμησησικής καταγωγής επί τη βάση του εκ των υστέρων διεξαχθέντος ελέγχου ο εισαγωγέας μπορεί να αντιταχθεί σε εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών, προβάλλοντας το επιχείρημα ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά έχουν όντως την προτιμησησική αυτή καταγωγή.

Το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται επομένως ως προς τις έννομες συνέπειες που ενδέχεται να έχει η διαπίστωση των υπευθύνων της έρευνας, ότι είναι πιθανό ορισμένα από τα εν λόγω εμπορεύματα να ήταν τζαμαϊκανής καταγωγής, καίτοι οι οικείοι εξαγωγείς δεν ήταν σε θέση να παράσχουν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Σκοπός του εκ των υστέρων ελέγχου είναι να εξακριβωθεί κατά πόσον η καταγωγή που αναγράφεται στο πιστοποιητικό EUR.1 ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Όπως έχει επανειλημμένως κρίνει το Δικαστήριο στο πλαίσιο αυτό, εφόσον από τον εκ των υστέρων έλεγχο δεν επιβεβαιώνεται η αναγραφόμενη στο πιστοποιητικό EUR.1 καταγωγή του εμπορεύματος, πρέπει να συνάγεται ότι το εμπόρευμα είναι άγνωστης καταγωγής και ότι, επομένως, κακώς χορηγήθηκαν το πιστοποιητικό EUR.1 και η δασμολογική προτίμηση.

Η νομολογία αυτή αποκλείει τη δυνατότητα αποφυγής της εκ των υστέρων είσπραξης εισαγωγικών δασμών εκ μέρους του εισαγωγέα, με επίκληση της άγνωστης καταγωγής των εμπορευμάτων και, ως εκ τούτου, του ενδεχομένου ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά να έχουν την αναγραφόμενη στα ακυρωθέντα πιστοποιητικά EUR.1 προτιμησησική καταγωγή. Αντιθέτως, από τη νομολογία προκύπτει ότι η εκ των υστέρων είσπραξη δασμών οι οποίοι δεν καταβλήθηκαν κατά την εισαγωγή είναι φυσική συνέπεια του γεγονότος ότι δεν είναι δυνατή μέσω του εκ των υστέρων ελέγχου η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης στο πιστοποιητικό EUR.1 καταγωγής των εμπορευμάτων.

Για να μπορέσει ο εισαγωγέας να επικαλεστεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη δυνάμει του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα και, επομένως, να τύχει της προβλεπόμενης από τη διάταξη αυτή εξαιρέσεως από την εκ των υστέρων είσπραξη, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις. Καταρχάς, η αντικανονική χορήγηση των πιστοποιητικών EUR.1 πρέπει να οφείλεται σε λάθος των ιδίων των αρμοδίων αρχών, εν συνεχεία, το λάθος των αρχών αυτών πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως ώστε λογικά να μην μπορούσε να ανακαλυφθεί από καλόπιστο οφειλέτη και, τέλος, ο οφειλέτης πρέπει να έχει τηρήσει όλες τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι αρχές του κράτους εξαγωγής έχουν χορηγήσει ανακριβή πιστοποιητικά EUR.1 στο πλαίσιο συστήματος διοικητικής συνεργασίας, η χορήγηση αυτή πρέπει, βάσει του εν λόγω άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεύτερο και τρίτο εδάφιο, να θεωρηθεί ως λάθος των εν λόγω αρχών, εκτός αν βεβαιωθεί ότι τα πιστοποιητικά αυτά εκδόθηκαν με βάση ανακριβή παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών από τον εξαγωγέα. Αν τα εν λόγω πιστοποιητικά εκδόθηκαν με βάση ψευδείς δηλώσεις του εξαγωγέα, δεν πληρούται η πρώτη από τις τρεις προαναφερθείσες σωρευτικές προϋποθέσεις και, κατά συνέπεια, πρέπει να πραγματοποιηθεί η εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών, εκτός αν, μεταξύ άλλων, είναι προφανές ότι οι αρχές που χορήγησαν τα πιστοποιητικά γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις υπαγωγής σε προτιμησησική μεταχείριση. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο δεν αμφισβητεί τη διαλαμβανόμενη στα πρακτικά του διενεργηθέντος ελέγχου διαπίστωση κατά την οποία οι τζαμαϊκανές αρχές δεν γνώριζαν ούτε μπορούσαν να γνωρίζουν ότι τα υφάσματα που εξήγαγε η ARH δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις για να θεωρηθούν τζαμαϊκανής καταγωγής, διερωτάται, εντούτοις, αν το Hauptzollamt φέρει το βάρος να αποδείξει ότι τα ανακριβή πιστοποιητικά εκδόθηκαν βάσει ψευδών δηλώσεων εκ μέρους της εταιρίας αυτής ή αν απόκειται στην Afasia να αποδείξει ότι η ARH προέβη σε ακριβή παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών στις τζαμαϊκανές αρχές.

Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ειδικότερα, με ποιον τρόπο πρέπει να εφαρμοστεί, σε περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, η ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο στο άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα στην απόφαση *Beemsterboer Coldstore Services*. Με την εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορεί να απαιτείται από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής να αποδείξουν ότι ο εξαγωγέας δήλωσε ψευδή στοιχεία, όταν προκύπτει ότι αυτός δεν είχε φυλάξει τα σχετικά με τα επίμαχα εμπορεύματα έγγραφα για τουλάχιστον τρία έτη, παρά τη σχετική υποχρέωση βάσει της εφαρμοστέας νομοθεσίας. Πράγματι, υπ' αυτές τις συνθήκες, οι εν λόγω αρχές δεν είχαν τη δυνατότητα να αποδείξουν αν τα στοιχεία που δηλώθηκαν με σκοπό την έκδοση του πιστοποιητικού EUR.1 ήταν ακριβή ή ανακριβή (απόφαση *Beemsterboer Coldstore Services*). Ωστόσο, η Afasia υποστηρίζει ότι η λύση αυτή, την οποία έδωσε το Δικαστήριο στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *Beemsterboer Coldstore Services*, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην υπόθεση της κύριας δίκης, καθώς η ARH αδυνατούσε να τηρήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 28 του πρωτοκόλλου 1 υποχρέωσή της περί φυλάξεως των σχετικών εγγράφων επί τρία τουλάχιστον έτη, επειδή τα εργοστάσιά της είχαν καταστραφεί από τυφώνα πριν τη λήξη της περιόδου αυτής. Αυτό το στοιχείο ανωτέρας βίας έχει ως συνέπεια να μην μπορεί πλέον να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν τα πιστοποιητικά είχαν εκδοθεί βάσει ψευδών δηλώσεων του εξαγωγέα και ότι η έκδοση των ανακριβών πιστοποιητικών EUR.1 να πρέπει να θεωρηθεί λάθος των τζαμαϊκανών αρχών.

Η επιχειρηματολογία αυτή δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η OLAF, λόγω ότι δεν έτυχε της συνεργασίας των ιδιοκτητών του ομίλου Afasia, και δεδομένου ότι στα εργοστάσια και τα γραφεία της ARH δεν βρέθηκαν έγγραφα, κατά την έκτακτη επιθεώρηση που διεξήγαγε σε συνεργασία με τις τζαμαϊκανές αρχές, έστρεψε την έρευνά της προς τα έγγραφα μεταφοράς καθώς και τα σχετικά με τα εξαχθέντα φορτία εμπορευμάτων έγγραφα που είχαν στην κατοχή τους οι τζαμαϊκανές αρχές και συνέκρινε τα δεδομένα που αναγράφονταν στα έγγραφα αυτά με εκείνα που είχαν διαβιβαστεί από τις κινεζικές τελωνειακές αρχές. Επί τη βάση των εγγράφων και της συγκρίσεως των δεδομένων, συνήχθη το συμπέρασμα ότι οι δηλώσεις στις οποίες είχαν προβεί ενώπιον των τζαμαϊκανών αρχών σχετικά με την καταγωγή των

εμπορευμάτων αυτών η ARH και λοιποί τζαμαϊκανοί εξαγωγείς δεν μπορούσαν παρά να είναι ψευδείς. Πάντως, όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, όταν οι αρχές του κράτους εξαγωγής έχουν οδηγηθεί σε πλάνη από τους εξαγωγείς, η χορήγηση ανακριβών πιστοποιητικών EUR.1 δεν μπορεί να θεωρηθεί λάθος των αρχών αυτών. Συναφώς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι μόνον τα λάθη που μπορούν να καταλογιστούν σε ενεργή συμπεριφορά των αρμοδίων αρχών γεννούν δικαίωμα για τη μη εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών. Ελλείψει τέτοιου λάθους, το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα δεν παρέχει στον οφειλέτη τη δυνατότητα επικλήσεως δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Υπό τις περιστάσεις αυτές, τα επιχειρήματα της Afasia τα οποία στηρίζονται στην επέλευση ανωτέρας βίας καθίστανται αλυσιτελή.

Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ακυρωθούν τα πιστοποιητικά EUR.1 που εκδόθηκαν για την εισαγωγή εμπορευμάτων στην Ένωση λόγω του ότι η χορήγηση των πιστοποιητικών αυτών βαρύνεται με πλημμέλειες και δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης σε αυτά προτιμησησικής καταγωγής κατά τον εκ των υστέρων έλεγχο, ο εισαγωγέας δεν μπορεί να αντιταχθεί σε εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών υποστηρίζοντας ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά έχουν όντως την εν λόγω προτιμησησική καταγωγή. Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Κοτονού, στις 23 Ιουνίου 2000, και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 2003/159/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, έχει την έννοια ότι τα αποτελέσματα εκ των υστέρων ελέγχου της ακρίβειας της αναγραφόμενης σε πιστοποιητικά EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος ΑΚΕ καταγωγής των εμπορευμάτων ο οποίος συνίστατο κατ' ουσία σε έρευνες που διεξήγαγε η Επιτροπή, και ειδικότερα η OIAF, στο κράτος αυτό μετά από πρόσκλησή του δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους όπου εισήχθησαν τα εμπορεύματα αυτά, εφόσον, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, οι αρχές αυτές έχουν λάβει έγγραφο το οποίο αναγνωρίζει με τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι αυτό το κράτος ΑΚΕ υιοθετεί τα εν λόγω αποτελέσματα.
- 2) Το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ακυρωθούν τα πιστοποιητικά EUR.1 που εκδόθηκαν για την εισαγωγή εμπορευμάτων στην Ένωση λόγω του ότι η χορήγηση των πιστοποιητικών αυτών βαρύνεται με πλημμέλειες και δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης σε αυτά προτιμησησικής καταγωγής κατά τον εκ των υστέρων έλεγχο, ο εισαγωγέας δεν μπορεί να αντιταχθεί σε εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών υποστηρίζοντας ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά έχουν όντως την εν λόγω προτιμησησική καταγωγή.

7.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-442/08

(Παράβαση κράτους μέλους - Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας - Έλεγχος εκ των υστέρων - Μη τήρηση των κανόνων περί καταγωγής - Απόφαση των αρχών του κράτους εξαγωγής - Ένδικη προσφυγή - Καθήκον ελέγχου της Επιτροπής - Δασμοί - Είσπραξη εκ των υστέρων - Ίδιοι πόροι - Απόδοση - Τόκοι υπερημερίας)

Διάδικοι

Προσφεύγουσα: Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εκπρόσωποι: A. Caeiros και B. Kotschy)

Καθής: Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας

Προσφυγή της 6ης Οκτωβρίου 2008 - Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας

Αιτήματα της προσφεύγουσας

Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

να αναγνωρίσει ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, 6, 9, 10 και 11 του Κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων ή του Κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, καθόσον αυτή άφησε να παραγραφούν τελωνειακές αξιώσεις, παρά τη λήψη δελτίου αμοιβαίας συνδρομής, και κατέβαλε εκπροθέσμως τους αντιστοίχως οφειλόμενους ίδιους πόρους· αρνήθηκε να καταβάλει τους επαυξηθέντες τόκους υπερημερίας· να καταδικάσει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

Η παρούσα διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως αφορά εκ πρώτης όψεως το δίκαιο περί ιδίων πόρων. Ωστόσο, ουσιαστικά πρόκειται για νομικά ζητήματα τα οποία αφορούν τις μεθόδους συνεργασίας μεταξύ τελωνειακών αρχών στο πλαίσιο μιας ευρωπαϊκής συμφωνίας η οποία προβλέπει προτιμησιακούς δασμούς για προϊόντα προερχόμενα από το συνδεδεμένο τρίτο κράτος. Πρόκειται για οχήματα με κινητήρα, τα οποία εισήχθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τη Δημοκρατία της Ουγγαρίας σε ημερομηνίες κατά τις οποίες η Ουγγαρία ήταν ακόμη συνδεδεμένο τρίτο κράτος στο πλαίσιο συμφωνίας συνδέσεως με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Βάσει της ευρωπαϊκής συμφωνίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου (στο εξής: Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας), τα προϊόντα ουγγρικής καταγωγής ετύγχαναν προτιμησιακής δασμολογικής μεταχειρίσεως κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα. Εν προκειμένω, οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές εξέδωσαν πιστοποιητικά καταγωγής για ορισμένα οχήματα με κινητήρα υπό τη μορφή πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1. Μετά την εισαγωγή των οχημάτων αυτών στη Γερμανία, βάσει αυτού του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος, οι γερμανικές τελωνειακές αρχές ενημερώθηκαν από την Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα ενός εκ των υστέρων ελέγχου των πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 από τις ουγγρικές τελωνειακές αρχές. Βάσει των αποτελεσμάτων αυτών, τα οχήματα με κινητήρα δεν έπρεπε να θεωρούνται ως προϊόντα ουγγρικής καταγωγής και, ως εκ τούτου, δεν έπρεπε να εκδοθούν τα πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1. **Το κύριο ζήτημα στην υπό κρίση υπόθεση** είναι αν οι γερμανικές τελωνειακές αρχές είχαν την υποχρέωση, από της ανωτέρω ημερομηνίας, να προβούν σε εκ των υστέρων λογιστική καταχώριση των εισαγωγικών δασμών βάσει του άρθρου 220, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, και σε

γνωστοποίηση του ποσού του δασμού στους οφειλέτες βάσει του άρθρου 221, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (στο εξής: ΤΚ), **εφόσον είχαν ταυτόχρονα ενημερωθεί και για το γεγονός ότι είχε ασκηθεί προσφυγή κατά του αποτελέσματος του εκ των υστέρων ελέγχου ενώπιον ουγγρικού δικαστηρίου**. Η παρούσα υπόθεση δίδει στο Δικαστήριο την ευκαιρία, να διευκρινίσει ορισμένα ζητήματα σχετικά με τη μέθοδο συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών αρχών τις οποίες προβλέπει το πρωτόκολλο αριθ. 4 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας.

Νομικό πλαίσιο

- **Η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας**

Το πρωτόκολλο αριθ. 4 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας ορίζει την έννοια «προϊόντα καταγωγής» και προβλέπει τις μεθόδους συνεργασίας των διοικητικών αρχών. Επί της υπό κρίση υποθέσεως ισχύει, το πρωτόκολλο αριθ. 4, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 1/95 του Συμβουλίου Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου, της 17ης Ιουλίου 1995 για την τροποποίηση του πρωτοκόλλου αριθ. 4 της ευρωπαϊκής συμφωνίας για την εγκαθίδρυση σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου, και με την απόφαση 3/96 του συμβουλίου σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου της 28ης Δεκεμβρίου 1996 για την τροποποίηση του πρωτοκόλλου αριθ. 4 της ευρωπαϊκής συμφωνίας περί συνδέσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου. Επειδή οι διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθ. 4, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την απόφαση 1/95, έχουν εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση, και συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό προς τις αντίστοιχες διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθ. 4 όπως αυτό τροποποιήθηκε με την απόφαση 3/96 θα αναφέρεται μόνο το πρωτόκολλο ως έχει μετά την τροποποίησή του από την απόφαση 3/96. Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του πρωτοκόλλου, τα προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας, κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα, υπάγονται στις ευνοϊκές διατάξεις της Συμφωνίας, εφόσον προσκομισθεί πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1.

Κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου, οι τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής εκδίδουν τα πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1 μετά από γραπτή αίτηση που υποβάλλεται από τον εξαγωγέα ή, υπ' ευθύνη του εξαγωγέα, από τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του. Κατά την παράγραφο 5 της διατάξεως αυτής, οι εκδούσες τελωνειακές αρχές προβαίνουν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την επαλήθευση της καταγωγής των προϊόντων και της εκπληρώσεως των λοιπών απαιτήσεων του πρωτοκόλλου. Για τον σκοπό αυτόν, έχουν το δικαίωμα να ζητούν την **προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου** και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών καταχωρίσεων του εξαγωγέα ή οποιονδήποτε άλλο έλεγχο θεωρούν αναγκαίο.

Κατά το άρθρο 31, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου, για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, η Κοινότητα και η Ουγγαρία παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, μέσω των τελωνειακών υπηρεσιών τους, για τον έλεγχο της γνησιότητας των πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή των δηλώσεων τιμολογίου και της ακρίβειας των πληροφοριών που περιέχονται σ' αυτά τα έγγραφα.

Το άρθρο 32, του πρωτοκόλλου ρυθμίζει τον εκ των υστέρων έλεγχο των πιστοποιητικών καταγωγής. Η διάταξη αυτή ορίζει:

«(1) Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν

βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου. **(2)** Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 ή αντίγραφο των εν λόγω εγγράφων στις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για έλεγχο, αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στο πιστοποιητικό καταγωγής είναι ανακριβείς. **(3)** Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργήσουν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο. **(4)** Αν οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής αποφασίσουν να αναστείλουν την προτιμησησική μεταχείριση για τα συγκεκριμένα προϊόντα, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ελέγχου, οφείλουν να επιτρέψουν στον εισαγωγέα να παραλάβει τα προϊόντα υπό τον όρο επιβολής κάθε προληπτικού μέτρου το οποίο κρίνεται απαραίτητο. **(5)** Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού το ταχύτερο δυνατό. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν τα έγγραφα είναι γνήσια και αν τα σχετικά προϊόντα μπορούν πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Κοινότητας, Ουγγαρίας ή μιας από τις άλλες χώρες που αναφέρονται στο άρθρο 4 και ότι πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου. **(6)** Εάν, σε περίπτωση εύλογων αμφιβολιών, δεν δοθεί απάντηση εντός δέκα μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου ή εάν η απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της αυθεντικότητας του εν λόγω εγγράφου ή τη[ς] πραγματική[ς] καταγωγή[ς] των προϊόντων, οι αιτούσες τελωνειακές αρχές αρνούνται, εκτός εκτάκτων περιστάσεων, το ευεργέτημα των προτιμήσεων».

Κατά το άρθρο 33, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου, τυχόν διαφορές σε σχέση με τις διαδικασίες ελέγχου του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου, οι οποίες αναφέρονται μεταξύ των τελωνειακών αρχών που ζητούν τον έλεγχο και των τελωνειακών αρχών που είναι υπεύθυνες για τη διενέργειά του ή όταν δημιουργούνται προβλήματα ως προς την ερμηνεία του παρόντος πρωτοκόλλου, αυτές υποβάλλονται στην επιτροπή συνδέσεως.

- **Ο κανονισμός 515/97**

Ο τίτλος ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) 515/97 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 1997, **περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή** με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων ρυθμίζει τις σχέσεις των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών με την Επιτροπή. Κατά το άρθρο 17, παράγραφος 2, του τίτλου αυτού, η Επιτροπή γνωστοποιεί στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, αμέσως μόλις περιέλθουν σε γνώση της, όλες τις πληροφορίες που είναι δυνατό να τους επιτρέψουν τη διασφάλιση της τηρήσεως των τελωνειακών ή γεωργικών ρυθμίσεων.

- **Οι διατάξεις του τελωνειακού κώδικα**

Ο ΤΚ τροποποιήθηκε πολλές φορές από της εκδόσεώς του. Πάντως, δεδομένου ότι οι εφαρμοστέες διατάξεις δεν τροποποιήθηκαν **θα λαμβάνεται ως βάση απλώς ο ΤΚ.**

Κατά το άρθρο 201, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του ΤΚ, τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή γεννάται από τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία εμπορεύματος υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς.

Το άρθρο 217, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ΤΚ ρυθμίζει τη λογιστική καταχώριση. Βάσει της διατάξεως αυτής, κάθε ποσό των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που προκύπτει από τελωνειακή οφειλή, υπολογίζεται από τις τελωνειακές αρχές μόλις περιέλθουν στη διάθεσή τους τα απαραίτητα στοιχεία και εγγράφεται από τις εν λόγω αρχές στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο υπόθεμα επέχει θέση βιβλίων. Όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει βεβαιωθεί ή έχει βεβαιωθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, τότε βάσει του άρθρου 220, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του ΤΚ, η βεβαίωση του ποσού των δασμών που πρέπει να εισπραχθεί, πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (στο εξής: εκ των υστέρων λογιστική καταχώριση).

Δυνάμει του άρθρου 221, παράγραφος 1, του ΤΚ, το ποσό των δασμών πρέπει να γνωστοποιείται στον οφειλέτη, με την κατάλληλη διαδικασία, μόλις βεβαιωθεί. Κατά το άρθρο 221, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΤΚ, η γνωστοποίηση στον οφειλέτη δεν είναι δυνατό να γίνει μετά τη λήξη τριετούς προθεσμίας από την ημερομηνία γενέσεως της τελωνειακής οφειλής.

• Οι διατάξεις της νομοθεσίας περί ιδίων πόρων

Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 31ης Οκτωβρίου 1994, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (94/728/ΕΚ, Ευρατόμ), πρέπει να εγγράφονται στο προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διάφορα είδη ιδίων πόρων. Κατά το στοιχείο β΄ της διατάξεως αυτής, στους πόρους αυτούς περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων οι δασμοί του κοινού δασμολογίου και λοιποί δασμοί που έχουν θεσπιστεί από τα όργανα των Κοινοτήτων επί των συναλλαγών με χώρες μη μέλη.

Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της αποφάσεως αυτής, οι δασμοί εισπράττονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις οι οποίες πρέπει να προσαρμόζονται, εφόσον παρίσταται ανάγκη, στις απαιτήσεις των κοινοτικών ρυθμίσεων. Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτη περίοδος, της διατάξεως αυτής, τα κράτη μέλη θέτουν τους ίδιους πόρους που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β΄ (δασμούς), στη διάθεση της Επιτροπής. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, της διατάξεως αυτής, τα κράτη μέλη παρακρατούν, ως έξοδα εισπράξεως, το 10 % των ποσών του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της αποφάσεως αυτής.

Ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ [94/728] για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, ο οποίος τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) 1355/96 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 1996, που τροποποιεί τον κανονισμό 1552/89 (στο εξής: τροποποιηθείς κανονισμός 1552/89), καθορίζει τις διαδικασίες βάσει των οποίων τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής τους ίδιους πόρους που περιέρχονται στις Κοινοότητες.

Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού, η απαίτηση των Κοινοτήτων επί των ιδίων πόρων βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β΄ (δασμών), θεωρείται βεβαιωθείσα άπαξ και πληρούνται οι όροι που προβλέπει η τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά τη λογιστική καταχώριση του ποσού και την γνωστοποίησή του στον οφειλέτη. Κατά το ίδιο άρθρο, η ημερομηνία που

λαμβάνεται υπόψη για τη βεβαίωση είναι η ημερομηνία λογιστικής καταχωρίσεως που προβλέπει η τελωνειακή νομοθεσία.

Το άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχείο α', του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού ορίζει ότι οι **απαιτήσεις που βεβαιώνονται σύμφωνα με το άρθρο 2 καταχωρίζονται στα λογιστικά βιβλία**, υπό την επιφύλαξη του στοιχείου β' της παρούσας παραγράφου, το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο βεβαιώθηκε η απαίτηση. Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού, οι απαιτήσεις που έχουν βεβαιωθεί, αλλά δεν έχουν καταχωριστεί στα λογιστικά βιβλία που αναφέρονται στο στοιχείο α' διότι δεν έχουν ακόμα εισπραχθεί και δεν έχει συσταθεί γι' αυτές καμία ασφάλεια, καταχωρίζονται, εντός της προθεσμίας του στοιχείου α', σε χωριστά λογιστικά βιβλία. Τα κράτη μέλη μπορούν να ενεργήσουν κατά τον ίδιο τρόπο σε περίπτωση που οι απαιτήσεις που έχουν βεβαιωθεί και καλύπτονται από εγγυήσεις αποτελούν αντικείμενο αμφισβητήσεως και ενδέχεται να υποστούν μεταβολές, συνεπεία αντιδικίας.

Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού, κάθε κράτος μέλος πιστώνει το ποσό των ιδίων πόρων, βάσει του άρθρου 10 του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού, στο λογαριασμό που έχει ανοιχθεί για τον σκοπό αυτόν στο όνομα της Επιτροπής στο Δημόσιο Ταμείο του ή στον οργανισμό που έχει ορίσει.

Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού, αφού αφαιρεθεί το 10 % του ποσού των ιδίων πόρων για έξοδα εισπράξεως σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, της αποφάσεως 88/376 [απόφαση 94/728], η **εγγραφή των ιδίων πόρων του άρθρου 2**, παράγραφος 1, στοιχείο β' (δασμών) διενεργείται το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τον μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου βεβαιώθηκε η απαίτηση βάσει του άρθρου 2. Κατά το δεύτερο εδάφιο, **για τις απαιτήσεις που βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2, στοιχείο β' καταχωρίζονται σε χωριστά λογιστικά βιβλία, η εγγραφή πρέπει να γίνει** το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τον μήνα της εισπράξεως των απαιτήσεων.

Κατά το άρθρο 11 του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού, κάθε καθυστέρηση στις εγγραφές του λογαριασμού που αναφέρεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1 **δημιουργεί, για το συγκεκριμένο κράτος μέλος, την υποχρέωση καταβολής τόκων** με επιτόκιο ίσο προς το επιτόκιο που εφαρμόζεται κατά την ημέρα της λήξεως στη χρηματαγορά του οικείου κράτους μέλους για τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, προσαυξημένο κατά 2 μονάδες. Το επιτόκιο αυτό αυξάνεται κατά 0,25 μονάδες κατά μήνα καθυστερήσεως. Το αυξημένο κατ' αυτόν τον τρόπο επιτόκιο εφαρμόζεται για όλη την **περίοδο υπερημερίας**.

Κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, αυτού του τροποποιηθέντος κανονισμού, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα ποσά που αντιστοιχούν στα βεβαιωθέντα σύμφωνα με το άρθρο 2 έσοδα **να αποδίδονται στην Επιτροπή** κατά τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Κατά το άρθρο 17, παράγραφος 2, πρώτη και δεύτερη περίοδος, του ανωτέρω τροποποιηθέντος κανονισμού, τα κράτη μέλη απαλλάσσονται της υποχρεώσεως να αποδίδουν στην Επιτροπή τα ποσά που αντιστοιχούν στα βεβαιωθέντα έσοδα, μόνον εάν η είσπραξη δεν μπόρεσε να πραγματοποιηθεί για λόγους ανωτέρας βίας ή εφόσον αποδεικνύεται, μετά από διεξοδική εξέταση όλων των στοιχείων της εν λόγω περιπτώσεως, ότι είναι οριστικά αδύνατο να εισπράξουν τα οφειλόμενα για λόγους πέραν της ευθύνης τους.

Ο τροποποιηθείς κανονισμός 1552/89 κωδικοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων. Το άρθρο 11 του

κανονισμού 1150/2000 είναι αντίστοιχο προς το άρθρο 11 του τροποποιηθέντος κανονισμού 1552/89.

Ανάλυση

Τα πραγματικά περιστατικά και η προηγηθείσα της ένδικης διαδικασίας διοικητική διαδικασία

- Από το 1994 άρχισε η εισαγωγή, στο πλαίσιο της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας, οχημάτων με κινητήρα από τη Δημοκρατία της Ουγγαρίας στη Γερμανία τα οποία ετύγχαναν προνομιακής δασμολογικής μεταχειρίσεως εφόσον προσκομίζονταν πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1 εκδοθέντα από τις ουγγρικές αρχές.

- Με αίτηση παροχής συνδρομής, η οποία διαβιβάστηκε στις γερμανικές αρχές στην αγγλική στις 13 Ιουνίου 1996 και στη γερμανική στις 28 Νοεμβρίου 1996, η Μονάδα Συντονισμού για την Καταπολέμηση της Απάτης που είχε συστήσει η Επιτροπή (τόσο για τον οργανισμό αυτόν όσο και για τον οργανισμό που τον διαδέχθηκε, ήτοι για την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολεμήσεως της Απάτης, θα χρησιμοποιείται στη συνέχεια, για λόγους ομοιομορφίας, η ονομασία «ΕΥΚΑ») προειδοποίησε τα κράτη μέλη σχετικά με τις εισαγωγές ενός συγκεκριμένου κατασκευαστή. Η υπηρεσία αυτή είχε επιφυλάξεις ως προς το κατά πόσον τα οχήματα με κινητήρα πληρούσαν τις προϋποθέσεις προκειμένου να θεωρηθούν προϊόντα ουγγρικής καταγωγής κατά την έννοια του πρωτοκόλλου. Με αυτήν την ανακοίνωση περί παροχής αμοιβαίας συνδρομής, η ΕΥΚΑ κάλεσε, μεταξύ άλλων, τα κράτη μέλη, να ζητήσουν από τις ουγγρικές αρχές να προβούν σε εκ των υστέρων έλεγχο των οικείων πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1. Πέραν τούτου, η ΕΥΚΑ κάλεσε τα κράτη μέλη πρωτίστως να απαιτούν σε συστηματική βάση πριν από την παράδοση των οικείων οχημάτων τη σύσταση εγγυήσεως ή την παρακατάθεση του ποσού των δασμών καθώς και την κίνηση όλων των νομικών διαδικασιών που θα μπορούσαν να διακόψουν τις προθεσμίες παραγραφής και να διασφαλίσουν τη δυνατότητα εκ των υστέρων εισπράξεως. Κατόπιν αυτού, προέβη η ίδια η Επιτροπή σε περαιτέρω έρευνες που περιελάμβαναν μεταξύ άλλων και αποστολή ελέγχου στην Ουγγαρία.

- Με την από 26 Ιουνίου 1998 ανακοίνωση περί παροχής αμοιβαίας συνδρομής, η οποία είχε συνταχθεί και στη γερμανική, η ΕΥΚΑ ενημέρωσε τις γερμανικές αρχές σχετικά με τα αποτελέσματα του εκ των υστέρων ελέγχου των ουγγρικών τελωνειακών αρχών. Βάσει αυτών, ορισμένα οχήματα δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας και, ως εκ τούτου, παράνομως τους είχε χορηγηθεί πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1. Από την ανακοίνωση προέκυπτε ότι από τα οχήματα αυτά 19.123 είχαν εισαχθεί στη Γερμανία. Η ΕΥΚΑ ανήγγειλε, με την ανακοίνωση περί παροχής αμοιβαίας συνδρομής, ότι θα διαβίβαζε περαιτέρω στοιχεία, τη μετάφραση της αλληλογραφίας με τις ουγγρικές αρχές καθώς και ορισμένα στοιχεία στα οποία η ΕΥΚΑ θα παρέθετε, βάσει των στοιχείων των ουγγρικών αρχών, τις επιχειρήσεις που είχαν διεξαχθεί ανά χώρα.

- Με έγγραφο το οποίο περιήλθε στις γερμανικές αρχές στην αγγλική στις 13 Ιουλίου 1998 και στη γερμανική στις 18 Αυγούστου 1998 (στο εξής: έγγραφο το οποίο παρελήφθη στις 18 Αυγούστου 1998), η ΕΥΚΑ διαβίβασε τα έγγραφα και τα στοιχεία που είχε αναγγείλει. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν η γερμανική μετάφραση μιας επιστολής των ουγγρικών αρχών με ημερομηνία 26 Μαΐου 1998 με την οποία αυτές παρέσχον διευκρινίσεις σχετικά με τη διεξαγωγή του εκ των υστέρων ελέγχου και ενημέρωναν την ΕΥΚΑ σχετικά με τα αποτελέσματά του. Διαβιβάστηκαν επίσης τα συνημμένα και τα στοιχεία βάσει των

οποίων είχε γίνει η ταυτοποίηση των οχημάτων που κατά την άποψη των ουγγρικών αρχών δεν μπορούσαν να θεωρηθούν, αντιθέτως προς την αρχική εκτίμηση, ως προϊόντα Ουγγαρίας και για τα οποία, ως εκ τούτου, παρά τον νόμο είχαν εκδοθεί πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1. Εντούτοις, στην από 26 Μαΐου 1998 επιστολή οι ουγγρικές αρχές επεσήμαναν ότι κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου είχε ασκηθεί ένδικο βοήθημα και, ως εκ τούτου, εκκρεμούσε η εκδίκασή του.

- Μετά τη λήψη του εγγράφου αυτού, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε επανειλημμένα την τελική έκθεση επί της αποστολής ελέγχου της Επιτροπής στην Ουγγαρία. Στις 23 Φεβρουαρίου 1999, η ΕΥΚΑ απέστειλε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την επίσημη τελική έκθεση της κοινοτικής αποστολής η οποία περιήλθε στις αρμόδιες αρχές στις 2 Μαρτίου 1999.

- **Στις 15 Απριλίου 1999, οι γερμανικές τελωνειακές αρχές άρχισαν την εκ των υστέρων λογιστική καταχώριση των δασμών** για τα οχήματα τα οποία βάσει του πορίσματος του εκ των υστέρων ελέγχου που διενήργησαν οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές δεν ήταν προϊόντα ουγγρικής καταγωγής. **Λόγω της τριετούς προθεσμίας για τη γνωστοποίηση στον οφειλέτη, βάσει του άρθρου 221, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΤΚ, δεν μπορούσαν να βεβαιωθούν εισαγωγικοί δασμοί για τα εισαχθέντα προ της 15ης Απριλίου 1996 οχήματα (οι εισαγωγές άρχισαν από το 1994). Για το χρονικό αυτό διάστημα επίσης δεν βεβαιώθηκαν ούτε πιστώθηκαν ίδιοι πόροι.**

- Με ανακοίνωση περί παροχής αμοιβαίας συνδρομής της 27ης Οκτωβρίου 1999, η ΕΥΚΑ ενημέρωσε τα κράτη μέλη ότι η διαδικασία ενώπιον του ουγγρικού δικαστηρίου είχε ολοκληρωθεί και ότι οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές είχαν τροποποιήσει αντιστοίχως τα πορίσματα του εκ των υστέρων ελέγχου που είχαν διενεργήσει. Βάσει του τροποποιηθέντος πορίσματος, ένα μέρος των οχημάτων, για τα οποία οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές με την από 26 Μαΐου 1998 επιστολή τους δεν δέχθηκαν ότι προέρχονταν από την Ουγγαρία, έπρεπε εντούτοις να θεωρηθούν ως προϊόντα Ουγγαρίας. Ωστόσο, σε σχέση με το υπόλοιπο μέρος, οι τελωνειακές αρχές ενέμεναν στο πόρισμα ότι δεν επρόκειτο για προϊόντα Ουγγαρίας και ότι παρά τον νόμο είχε χορηγηθεί σε αυτά πιστοποιητικό κυκλοφορίας. Εν συνεχεία, οι γερμανικές τελωνειακές αρχές διέγραψαν ή επέστρεψαν τους εισαγωγικούς δασμούς για τα οχήματα για τα οποία οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές θεωρούσαν ότι ήταν εντούτοις ουγγρικής καταγωγής.

- Τον Μάιο του 2000, η Επιτροπή πραγματοποίησε στη Γερμανία αποστολή με **αντικείμενο τον έλεγχο των ιδίων πόρων.** Από τον έλεγχο αυτόν προέκυψε ότι οι γερμανικές τελωνειακές αρχές δεν είχαν προβεί σε πίστωση των αντίστοιχων ιδίων πόρων σε σχέση με οχήματα,

- για τα οποία είχε προκύψει από τον εκ των υστέρων έλεγχο των ουγγρικών τελωνειακών αρχών ότι δεν ήταν ουγγρικής καταγωγής και στα οποία επομένως παρά τον νόμο είχαν χορηγηθεί πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1,
- για τα οποία το ανωτέρω πόρισμα δεν είχε μεταβληθεί μετά την έκδοση της αποφάσεως του ουγγρικού δικαστηρίου,
- τα οποία εισήχθησαν στη Γερμανία μετά τη 18η Νοεμβρίου 1995, και
- για τα οποία οι γερμανικές τελωνειακές αρχές δεν είχαν προβεί σε εκ των υστέρων λογιστική καταχώριση και δεν είχαν γνωστοποιήσει το ποσό στους οφειλότες, στο πλαίσιο της εκ των υστέρων εισπράξεως από της 15ης Απριλίου 1999 και εντεύθεν,

λόγω συμπληρώσεως της τριετούς παραγραφής του άρθρου 221, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΤΚ.

Στη συνέχεια, τα οχήματα αυτά θα χαρακτηρίζονται ως οικεία οχήματα και οι αντίστοιχοι εισαγωγικοί δασμοί ως οικείοι εισαγωγικοί δασμοί.

- Ακολούθως, η Επιτροπή κάλεσε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να καταβάλει τους αντιστοίχους ίδιους πόρους. Στη διάρκεια συνεδριάσεως, η Επιτροπή ζήτησε από τις γερμανικές αρχές να της παράσχουν αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τους οικείους εισαγωγικούς δασμούς. Ανακοίνωσε ότι προτίθετο να αποστείλει εν συνεχεία επίσημο έγγραφο οχλήσεως. Τέλος, επισήμανε ότι τυχόν καταβολή εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας θα βοηθούσε να αποφευχθεί ο υπολογισμός τόκων υπερημερίας.

- Με έγγραφο της 30ής Μαρτίου 2005, οι γερμανικές αρχές ανακοίνωσαν στην Επιτροπή ότι οι οικείοι εισαγωγικοί δασμοί ανέρχονταν σε 408 735,53 ευρώ. Με έγγραφο της 4ης Μαΐου 2005, η Επιτροπή κάλεσε τις γερμανικές αρχές να θέσουν στη διάθεσή της τους οικείους εισαγωγικούς δασμούς μείον το ποσοστό εισπράξεως εξόδων ύψους 10 %, ήτοι 367 861,98 ευρώ (στο εξής: επίμαχο ποσό ιδίων πόρων) εντός δύο μηνών άλλως θα κινούσε τη διαδικασία λόγω παραβάσεως. Τόνισε ότι μετά τη λήψη του ποσού αυτού θα υπολόγιζε τους οφειλόμενους τόκους υπερημερίας.

- Με έγγραφο της 8ης Νοεμβρίου 2005, οι γερμανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι θα προέβαιναν την 31η Οκτωβρίου 2005 στην καταβολή ποσού ύψους 408 735,53 ευρώ, πάντως υπό την επιφύλαξη της εκδόσεως από το Δικαστήριο αποφάσεως επιβεβαιώνουσας τη νομική εκτίμηση της Επιτροπής. Οι γερμανικές αρχές τόνισαν με το έγγραφο αυτό ότι η εν λόγω καταβολή δεν συνιστά αποδοχή της νομικής εκτιμήσεως της Επιτροπής και ότι σκοπεύει μόνο να περιορίσει την έκταση του τυχόν κινδύνου να υποχρεωθεί να καταβάλει τόκους υπερημερίας σε περίπτωση ήττας ενώπιον του ΔΕΚ.

- Με έγγραφο της 16ης Δεκεμβρίου 2005 και της 30ής Μαρτίου 2006, η Επιτροπή τόνισε ότι οι γερμανικές αρχές δεν παρακράτησαν το ποσοστό εισπράξεως ύψους 10 % (40 873,55 ευρώ) και ότι, εκ του λόγου αυτού, θα επιστρεφόταν. Πέραν τούτου, η Επιτροπή διευκρίνισε τις βάσεις επί των οποίων στηρίχθηκε ο υπολογισμός των τόκων υπερημερίας και εκτίμησε το ύψος του ποσού σε 571 011,21 ευρώ (στο εξής: επίμαχο ποσό τόκων υπερημερίας).

- Με έγγραφο της 13ης Ιουνίου 2006, οι γερμανικές αρχές αρνήθηκαν να καταβάλουν το επίμαχο ποσό των τόκων υπερημερίας και επανέλαβαν ότι το κύριο ποσό καταβλήθηκε με επιφύλαξη.

- Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία κατά παραβάσεως του άρθρου 226 ΕΚ. Αφού η Επιτροπή, με έγγραφο της 18ης Οκτωβρίου 2006, κάλεσε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να διατυπώσει τις απόψεις της και αυτή απάντησε με έγγραφο της 19ης Φεβρουαρίου 2006, η Επιτροπή απέστειλε στις 29 Ιουνίου 2007 αιτιολογημένη γνώμη. Με αυτήν, κάλεσε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς την αιτιολογημένη γνώμη εντός δύο μηνών από της επιδόσεώς της.

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

Επειδή δεν ικανοποιήθηκε από την απάντηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας επί της αιτιολογημένης γνώμης της 24ης Αυγούστου 2007, **η Επιτροπή άσκησε στις 6 Οκτωβρίου 2008 προσφυγή κατά παραβάσεως βάσει του άρθρου 226 ΕΚ.**

- Στις 4 Φεβρουαρίου 2009, διεξήχθη η επ' ακροατηρίου συζήτηση στην οποία παραστάθηκαν οι εκπρόσωποι της Επιτροπής και της γερμανικής κυβέρνησης, συμπλήρωσαν τους ισχυρισμούς τους και απάντησαν σε ερωτήσεις.

- Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι:

1. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, 6, 9, 10 και 11 του τροποποιηθέντος κανονισμού 1552/89 ήτοι του κανονισμού 1150/2000 καθόσον αυτή

— άφησε να παραγραφούν δασμολογικές αξιώσεις, παρά τη λήψη ανακοινώσεως περί παροχής αμοιβαίας συνδρομής, και κατέβαλε εκπροθέσμως τους οφειλόμενους συναφώς ίδιους πόρους, και

— αρνήθηκε να καταβάλει τους αναλογούντες τόκους υπερημερίας.

2. Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

- Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζητεί από το Δικαστήριο:

1. να απορρίψει την προσφυγή και

2. να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Ισχυρισμοί και κύρια επιχειρήματα

-Από το 1994 εισήχθησαν από την Ουγγαρία στη Γερμανία οχήματα με κινητήρα στο πλαίσιο της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης που θεσπίστηκε με την Ευρωπαϊκή Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ουγγαρίας. Με δελτίο αμοιβαίας συνδρομής της 26ης Ιουνίου 1998, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (στο εξής: ΕΥΚΑ) ενημέρωσε τα κράτη μέλη ότι αφού προέβησαν στους εκ των υστέρων ελέγχους τους, οι ουγγρικές αρχές ακύρωσαν τα πιστοποιητικά καταγωγής για 58 006 οχήματα (εκ των οποίων 19 123 για τη Γερμανία).

- Με έγγραφο, το οποίο επιδόθηκε στις 13 Ιουλίου 1998 στις γερμανικές αρχές στα αγγλικά, και στις 18 Αυγούστου 1998 στα γερμανικά, η ΕΥΚΑ διαβίβασε τα σχετικά με το εν λόγω δελτίο αμοιβαίας συνδρομής έγγραφα και στοιχεία, μεταξύ άλλων και το έγγραφο της 26ης Μαΐου 1998, με το οποίο οι ουγγρικές αρχές είχαν ενημερώσει την ΕΥΚΑ για τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων ελέγχων και είχαν αναφέρει ότι ο Ούγγρος κατασκευαστής είχε ασκήσει προσφυγή κατά των αποφάσεών τους ενώπιον ουγγρικού δικαστηρίου.

- Με νέο δελτίο αμοιβαίας συνδρομής, της 27ης Οκτωβρίου 1999, η ΕΥΚΑ ενημέρωσε τα κράτη μέλη για τα αποτελέσματα της δικαστικής αυτής διαδικασίας. Η επανεξέταση των πιστοποιητικών καταγωγής, η οποία κατέστη αναγκαία κατόπιν της αποφάσεως του ουγγρικού δικαστηρίου, είχε ως αποτέλεσμα τη διατήρηση της ακυρώσεως των πιστοποιητικών καταγωγής για 30 771 οχήματα.

- Από τα αποτελέσματα μιας αποστολής ελέγχου των ιδίων πόρων, την οποία διεξήγαγε η Επιτροπή στη Γερμανία και από τις πληροφορίες των γερμανικών αρχών, αποδείχθηκε ότι οι τελευταίες είχαν αφήσει να παραγραφούν δασμοί ύψους 408 735,53 ευρώ επί της εισαγωγής

οχημάτων για τα οποία η ακύρωση των πιστοποιητικών καταγωγής είχε διατηρηθεί, ακόμη και μετά την επανεξέταση που διεξήχθη μετά την έκδοση της αποφάσεως του ουγγρικού δικαστηρίου. **Οι γερμανικές αρχές κατέβαλαν, ασφαλώς, κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, τους ιδίους πόρους που οφείλονταν βάσει των εν λόγω παραγραφεισών τελωνειακών απαιτήσεων,** στις 31 Οκτωβρίου 2005, ήτοι, μετά τη λήξη της προβλεπόμενης από τον κανονισμό 1552/89 (ή από τον κανονισμό 1150/2000) προθεσμίας, **εντούτοις, αρνήθηκαν να πληρώσουν τους τόκους υπερημερίας που οφείλονταν λόγω της εκπρόθεσμης αυτής καταβολής των ιδίων πόρων.**

- Η Επιτροπή στηρίζει την παρούσα προσφυγή σε δύο κύριους λόγους, αφενός, στην εκπρόθεσμη καταβολή των ιδίων πόρων και, αφετέρου, στην άρνηση πληρωμής των συναφών τόκων υπερημερίας. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, από τις 18 Αυγούστου 1998, το αργότερο (ημερομηνία της ανακοινώσεως του τελευταίου γλωσσικού κειμένου των εγγράφων και στοιχείων που είχαν σχέση με το δελτίο αμοιβαίας συνδρομής της 26ης Ιουνίου 1998), όλα τα κράτη μέλη ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν τους οφειλέτες τελωνειακών δασμών, καθώς και τα οφειλόμενα ποσά, και όφειλαν επομένως, το αργότερο από την ημερομηνία αυτή, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να εισπράξουν εκ των υστέρων τα ποσά των οικείων δασμών, καθώς και για να διαπιστώσουν τους αντίστοιχους ιδίους πόρους και να τους καταβάλουν. Λαμβάνοντας υπόψη εύλογη προθεσμία τριών μηνών για τη θέση σε εφαρμογή των μέτρων αυτών, η Επιτροπή έκρινε ότι τα κράτη μέλη που παρέμειναν αδρανή όφειλαν να αναλάβουν το βάρος των παραγραφέντων ποσών δασμών από τις 18 Νοεμβρίου 1998.

-Ως προς τον πρώτο λόγο της Επιτροπής, ήτοι την εκπρόθεσμη καταβολή των ιδίων πόρων, από τις συναφείς διατάξεις του κανονισμού 1552/1989 (ή του κανονισμού 1150/2000), καθώς και από τη νομολογία του Δικαστηρίου, προκύπτει ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να διαπιστώνουν τους ιδίους πόρους, αυτό δε ανεξάρτητα από το αν η λογιστική καταγραφή του ποσού των δασμών έχει πραγματοποιηθεί ή όχι, ή αν το εν λόγω ποσό έχει μπορέσει να εισπραχθεί εκ των υστέρων ή όχι από τον οφειλέτη. Κατ' αρχήν, από τη δημιουργία τελωνειακής οφειλής προκύπτει επίσης αξίωση των Κοινοτήτων για την καταβολή των αντίστοιχων παραδοσιακών ιδίων πόρων, ακόμη και αν η λογιστική καταγραφή του ποσού των δασμών ή η εκ των υστέρων εξόφλησή του από τον οφειλέτη δεν έχουν πραγματοποιηθεί. Ο χρόνος κατά τον οποίον πρέπει να διαπιστωθούν οι ίδιοι πόροι εξαρτάται από τον χρόνο κατά τον οποίον οι εθνικές τελωνειακές αρχές είναι σε θέση να υπολογίσουν το ποσό των ιδίων πόρων που απορρέει από τελωνειακό χρέος και να καθορίσουν τον οφειλέτη των δασμών. Όταν τα εμπορεύματα έχουν εισαχθεί με πιστοποιητικά καταγωγής που ακυρώθηκαν κατόπιν ελέγχου εκ των υστέρων, η στάση που πρέπει να υιοθετήσουν οι τελωνειακές υπηρεσίες των κρατών μελών δεν μπορεί να καθοριστεί σύμφωνα με το δίκαιο του ενδιαφερομένου τρίτου κράτους. Δεδομένου ότι το πρωτόκολλο αριθ. 4 της Συμφωνίας Συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ουγγαρίας επίσης δεν περιέχει διάταξη υπό την έννοια αυτή, πρέπει να αναζητηθεί σε άλλες πηγές του κοινοτικού δικαίου το τι πρέπει να κάνουν τα κράτη μέλη κατόπιν της ανακοινώσεως αποτελεσμάτων ελέγχου εκ των υστέρων που θέτουν υπό αμφισβήτηση την προέλευση των εμπορευμάτων. Έτσι, το άρθρο 78, παράγραφος 3, του κανονισμού 2913/92 προβλέπει ότι οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για να επανορθώσουν την κατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τους τα νέα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεσή τους. Ο κανονισμός αυτός επιβάλλει επίσης στα κράτη μέλη, μετά τη δημιουργία τελωνειακής οφειλής, να προβαίνουν το συντομότερο δυνατό στην εισπραξή της, και μάλιστα τόσο κατά το πρώτο μέρος της διαδικασίας αυτής, το οποίο αποτελείται από την λογιστική καταγραφή του ποσού των δασμών, όσο και κατά την φάση της εισπράξεώς του από τον οφειλέτη.

Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 244 του κανονισμού 2913/92 η άσκηση προσφυγής κατά αποφάσεως ληφθείσας από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών δεν επιφέρει την αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλομένης απόφασης, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων. Ενδεχομένη αναστολή εκτελέσεως εξαρτάται εν γένει από την κατάθεση εγγυήσεως. Συνεπώς,

κατά την Επιτροπή, όταν η δημιουργία της τελωνειακής οφειλής οφείλεται στην ακυρότητα των πιστοποιητικών καταγωγής κατόπιν ελέγχου εκ των υστέρων, η ύπαρξη προσφυγής δεν μπορεί να εμποδίσει την είσπραξη (εκ των υστέρων) των ποσών των δασμών. Δεδομένου ότι τα εμπορεύματα έχουν ήδη εισαχθεί στην Κοινότητα και ότι η δικαστική διαδικασία μπορεί να διαρκέσει για χρόνια, αυτή η αναστολή εκτελέσεως θα μπορούσε να δυσχεράνει σημαντικά την είσπραξη της τελωνειακής οφειλής, σε περίπτωση απορρίψεως της προσφυγής.

- **Τέλος, ως προς τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της Επιτροπής, ήτοι την άρνηση πληρωμής των τόκων υπερημερίας,** από το άρθρο 11 του κανονισμού 1552/1989 ή του κανονισμού 1150/2000, καθώς και από τη νομολογία του Δικαστηρίου, προκύπτει ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να καταβάλουν τους τόκους υπερημερίας, ακόμη και σε περίπτωση που δεν έγινε η διαπίστωση των ιδίων πόρων. Εν προκειμένω, το επίμαχο ποσό των ιδίων πόρων έπρεπε να έχει καταβληθεί το αργότερο δύο μήνες μετά την 18η Νοεμβρίου 1998, την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τις 19 του εν λόγω μήνα (δηλαδή, στις 20 Ιανουαρίου 1999). Εντούτοις, επειδή οι γερμανικές αρχές το έπραξαν μόλις στις 31 Οκτωβρίου 2005, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι υπερήμερη και οφείλει, επομένως, να καταβάλει τόκους υπερημερίας.

Επί της προσφυγής

- **Επιχειρήματα των διαδίκων**

- **Η Επιτροπή** προσάπτει βασικά στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ότι παρέλειψε να εισπράξει τις επίδικες τελωνειακές οφειλές, ότι απέδωσε εκπρόθεσμα στην Επιτροπή τους οικείους ιδίους πόρους και ότι αρνήθηκε να καταβάλει τους αναλογούντες τόκους υπερημερίας.

Όσον αφορά την εκπρόθεσμη απόδοση των ιδίων πόρων, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι κανονισμοί 1552/89 και 1150/2000 καθώς και ο τελωνειακός κώδικας απαιτούν από τα κράτη μέλη να εισπράξουν τα νομίμως οφειλόμενα ποσά των τελωνειακών οφειλών και να βεβαιώσουν και να καταβάλουν τους αντίστοιχους ιδίους πόρους άπαξ έχουν στη διάθεσή τους τα αναγκαία στοιχεία για να προσδιορίσουν τον οφειλέτη και το ποσό των οφειλομένων δασμών. Εν προκειμένω, με το από 18 Αυγούστου 1998 έγγραφο, οι γερμανικές αρχές πληροφορήθηκαν την ανάκληση ορισμένων διασαφήσεων καταγωγής, μαζί δε με τις ανακοινώσεις και τα προγενέστερα έγγραφα το έγγραφο αυτό περιείχε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την είσπραξη των επίδικων τελωνειακών οφειλών.

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όφειλε, πριν την πάροδο τρίμηνης προθεσμίας μετά τη διαβίβαση του εγγράφου αυτού, να βεβαιώσει τα νομίμως οφειλόμενα ποσά και να τα κοινοποιήσει στους οφειλέτες, με το ενδεχόμενο να χρειαστεί στη συνέχεια, λόγω της εκκρεμούς ένδικης διαδικασίας στην Ουγγαρία να παραιτηθεί προσωρινά από την καταβολή ή να επιστρέψει τα εισπραχθέντα ποσά. Οι ίδιοι πόροι έπρεπε να εγγραφούν στον λογαριασμό των Κοινοτήτων το αργότερο στις 20 Ιανουαρίου 1999.

Όσον αφορά τους τόκους υπερημερίας, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά το άρθρο 11 των κανονισμών 1552/89 και 1150/2000, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καταβάλλουν τόκους υπερημερίας ακόμη και αν, λόγω της αδράνειάς τους, τα δικαιώματα επί των ιδίων πόρων δεν μπορούν πλέον να βεβαιωθούν. Συνεπώς, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όφειλε να καταβάλει τόκους για την περίοδο από 20 Ιανουαρίου 1999 έως 31 Οκτωβρίου 2005, χωρίς να μπορεί να προβάλει την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζει, πρώτον, ότι εφαρμοστέες είναι οι διατάξεις του άρθρου 32, παράγραφοι 1 και 5, του πρωτοκόλλου 4 και όχι οι διατάξεις των κανονισμών 1552/89 και 1150/2000. Όμως, κατά παράβαση των απαιτήσεων του άρθρου αυτού, τα πορίσματα των ουγγρικών αρχών δεν διευκρίνισαν αν τα έγγραφα εξαγωγής ήταν γνήσια και αν τα οικεία προϊόντα ήταν καταγωγής Ουγγαρίας. Επιπλέον, οι εν λόγω αρχές έκαναν λόγο για ένδικες διαδικασίες που είχε κινήσει η Magyar Suzuki και δήλωσαν απλώς ότι θα διαβίβαζαν αργότερα τα οριστικά πορίσματα του ελέγχου.

Δεύτερον, η **Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας** υπενθυμίζει ότι η έκθεση έρευνας της UCLAF είναι το αποτέλεσμα αποστολής που πραγματοποιήθηκε βάσει του κανονισμού 515/97. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όμως, ως κράτος μέλος που δεν μετείχε στην αποστολή αυτή, είχε το δικαίωμα να αναμένει την έκθεση της αποστολής πριν κινήσει τις διαδικασίες εισπράξεως, σύμφωνα με το σημείο 4.5 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κοινοτικές αποστολές που πραγματοποιούνται βάσει του κανονισμού 515/97 της Επιτροπής, κατά το οποίο τα κράτη μέλη που δεν μετέχουν σε αποστολή ζητούν την έκθεση έρευνας πριν ενεργήσουν κατά των εισαγωγέων. Εξάλλου, στην από 27 Οκτωβρίου 1999 αίτηση αμοιβαίας συνδρομής, η OLAF κάλεσε η ίδια τα κράτη μέλη να στηρίξουν τις ενέργειές τους στην εν λόγω έκθεση έρευνας.

Τρίτον, επικαλούμενη την απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 2006, C-23/04 έως C-25/04, Σφακιανάκης, η **Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας** υποστηρίζει ότι δεν είχε δικαίωμα να εισπράξει τους τελωνειακούς δασμούς πριν γνωρίσει το αποτέλεσμα των εκκρεμών στην Ουγγαρία δικών. Συνεπώς, η παραγραφή των τελωνειακών οφειλών ήταν σε ορισμένες περιπτώσεις αναπόφευκτη.

Όσον αφορά τους τόκους υπερημερίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζει ότι, αν δεν υπάρχει υποχρέωση αποδόσεως των ιδίων πόρων, η δευτερεύουσα αυτή υποχρέωση στερείται βάσεως. Επικουρικός το εν λόγω κράτος μέλος υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δημιούργησε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όσον αφορά τη μη καταβολή τόκων υπερημερίας δεδομένου ότι στο έγγραφο που διένειμε κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής ιδίων πόρων της 2ας Ιουλίου 2003, δήλωσε ότι «με την εμπρόθεση καταβολή θα αποφευχθεί ο καταλογισμός τόκων υπερημερίας».

Επιπλέον, η **Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας** φρονεί ότι, ελλείψει ειδικής σχετικής διατάξεως στον κανονισμό 1150/2000, η προθεσμία για τη λογιστική εγγραφή όταν τα ποσά των τελωνειακών οφειλών δεν έχουν εισπραχθεί, καθορίζεται από την Επιτροπή. Εν προκειμένω όμως η Επιτροπή δεν καθόρισε προθεσμία για τη διάθεση των ιδίων πόρων παρά το πρώτον με το έγγραφο της 12ης Ιουνίου 2003. Συνεπώς, οι τόκοι υπερημερίας θα πρέπει να υπολογιστούν μόνον από το τέλος της προθεσμίας αυτής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- **Επί της αποδόσεως των ιδίων πόρων**

Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 4, τα προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας υπόκεινται σε προτιμησιακό καθεστώς κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα με την προσκόμιση αποδείξεως καταγωγής υπό τη μορφή πιστοποιητικού EUR. 1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου αυτού έχει προβλεφθεί ένα σύστημα **διοικητικής συνεργασίας** μεταξύ, αφενός, των ουγγρικών αρχών και, αφετέρου, των κοινοτικών αρχών καθώς και των αρχών των κρατών μελών. Το σύστημα αυτό στηρίζεται συγχρόνως στην κατανομή των

καθηκόντων και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών του ενδιαφερομένου κράτους μέλους και αυτών της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας.

Στο πλαίσιο της κατανομής καθηκόντων, η αρμοδιότητα για τον έλεγχο της ουγγρικής καταγωγής των προϊόντων που προέρχονται από την Ουγγαρία ανήκει στις ουγγρικές αρχές. Δεδομένου ότι είναι καλύτερα σε θέση να ελέγξουν άμεσα τα περιστατικά από τα οποία εξαρτάται η καταγωγή των οικείων εμπορευμάτων, οι αρχές αυτές έχουν την ευθύνη, βάσει των άρθρων 17, παράγραφοι 4 και 5, και 32, παράγραφος 3, του πρωτοκόλλου 4, να εξακριβώνουν την τήρηση των κανόνων περί καταγωγής όταν εκδίδουν τα πιστοποιητικά EUR.1 καθώς και κατά τους εκ των υστέρων ελέγχους.

Το σύστημα διοικητικής συνεργασίας που διαρρυθμίζει το πρωτόκολλο 4 μπορεί να λειτουργήσει μόνον αν η τελωνειακή υπηρεσία του κράτους εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές του κράτους εξαγωγής. Συναφώς, οι αρχές του κράτους εισαγωγής οφείλουν αφενός να αναγνωρίσουν το κύρος των πιστοποιητικών EUR.1, που πιστοποιούν την ουγγρική καταγωγή των προϊόντων. Αφετέρου, τα πορίσματα στα οποία καταλήγουν οι ουγγρικές αρχές κατά τον εκ των υστέρων έλεγχο δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής. Κατά συνέπεια, στο μέτρο που, **κατόπιν του εκ των υστέρων ελέγχου, οι ουγγρικές αρχές δηλώνουν σαφώς, σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 5, του πρωτοκόλλου 4, ότι τα επίδικα οχήματα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας και δίνουν δηλαδή στις αρχές του κράτους εισαγωγής επαρκείς πληροφορίες ώστε να θεωρήσει ότι τα επίδικα πιστοποιητικά ανακλήθηκαν, οι τελευταίες αυτές αρχές δεν οφείλουν πλέον να διαφυλάξουν στα οικεία εμπορεύματα το πλεονέκτημα της προτιμησησικής μεταχείρισης** που προβλέπει το άρθρο 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 4. Επιπλέον, υπό τέτοιες συνθήκες, οι αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής υποχρεούνται να πραγματοποιήσουν, βάσει των κανονισμών 1550/89 και 1150/2000 καθώς και του τελωνειακού κώδικα, την ταχεία και αποτελεσματική απόδοση των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων και να προβούν αμελλητί στην εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών και στη βεβαίωση των αντιστοίχων ιδίων πόρων. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να βεβαιώσουν απαίτηση των Κοινοτήτων επί των ιδίων πόρων αφ' ης στιγμής οι αρχές τους είναι σε θέση να υπολογίσουν το ποσό των δασμών που προκύπτει από τελωνειακή οφειλή και να προσδιορίσουν τον οφειλέτη. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη οφείλουν να εγγράψουν τους δασμούς στα λογιστικά βιβλία υπό τους όρους του άρθρου 6 του κανονισμού 1552/89. Εν προκειμένω η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζει, ότι οι ουγγρικές αρχές **δεν είχαν διευκρινίσει τη διαπίστωση της μη τηρήσεως των κανόνων περί καταγωγής** όσον αφορά τα εισαχθέντα στη Γερμανία οχήματα και, συνεπώς, όφειλε να διατηρήσει το πλεονέκτημα της προτιμησησικής μεταχείρισης για τα οικεία εμπορεύματα. **Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό.** Πράγματι, οι ουγγρικές αρχές, αφού ολοκλήρωσαν τον εκ των υστέρων έλεγχο που είχαν ζητήσει ορισμένα κράτη μέλη καθώς και η Επιτροπή, δήλωσαν σαφώς με το από 26 Μαΐου 1998 έγγραφο ότι τα οχήματα που εισήχθησαν στη Γερμανία και αναφέρονται στα έγγραφα και στους σχετικούς φακέλους δεν είχαν τηρήσει τους περί καταγωγής κανόνες και, συνεπώς, έδωσαν στις αρχές του κράτους εισαγωγής επαρκείς πληροφορίες ώστε να θεωρήσει ότι τα επίδικα πιστοποιητικά είχαν ανακληθεί. Κατά το ίδιο έγγραφο, τα συμπεράσματα αυτά ήταν **οριστικά**. Κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι εν προκειμένω οι διατάξεις του πρωτοκόλλου 4 δεν εμπόδιζαν πλέον τις γερμανικές αρχές να αρνηθούν το ευεργέτημα της προτιμησησικής μεταχείρισης για τα επίδικα προϊόντα. Επιπλέον διαπιστώνεται ότι βάσει των στοιχείων που έδωσαν οι ουγγρικές αρχές, οι γερμανικές αρχές ήταν σε θέση να **προσδιορίσουν τους οφειλέτες και να υπολογίσουν το ποσόν της τελωνειακής οφειλής**. Κατόπιν των προεκτεθέντων διαπιστώνεται ότι, μετά την παραλαβή του από 18 Αυγούστου 1998

εγγράφου της Επιτροπής που περιείχε τη μετάφραση στα γερμανικά της επιστολής των ουγγρικών αρχών της 26ης Μαΐου 1998 καθώς και τα σχετικά έγγραφα και τους ηλεκτρονικούς φακέλους, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όφειλε να προβεί, εντός της τρίμηνης προθεσμίας που έταξε η Επιτροπή, στην εκ των υστέρων βεβαίωση και στην ανακοίνωση στον οφειλέτη των νομίμως οφειλομένων εισαγωγικών δασμών.

Το στοιχείο ότι τον έλεγχο που διενήργησαν οι ουγγρικές αρχές είχε ζητήσει η Επιτροπή και όχι οι γερμανικές αρχές ουδόλως επηρεάζει την υποχρέωση των αρχών του κράτους εισαγωγής να δεσμευθεί από το τελικό αποτέλεσμα του εν λόγω ελέγχου. Ο έλεγχος αυτός μπορεί να διενεργηθεί όχι μόνον κατόπιν αιτήματος των αρχών του κράτους εισαγωγής αλλά και των υπηρεσιών της Επιτροπής η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 211 ΕΚ, οφείλει να μεριμνά για την ορθή εφαρμογή της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας και των πρωτοκόλλων της. Επιπλέον, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η καθυστέρηση στην απόδοση των επιδίκων δασμών δεν δικαιολογείται, υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως, από την αναμονή συμπληρωματικών πληροφοριών εκ μέρους των ουγγρικών αρχών ή της εκδόσεως αμετάκλητης απόφασης στη δίκη που κίνησε στην Ουγγαρία η Magyar Suzuki, και ακόμη λιγότερο από την αναμονή της τελικής έκθεσης στο πλαίσιο της έρευνας που διενεργούσε παράλληλα η UCLAF. Συγκεκριμένα, πρώτον, οι ουγγρικές αρχές δήλωσαν με την από 26 Μαΐου 1998 επιστολή ότι θα απηύθυναν ατομικές απαντήσεις στα κράτη μέλη που είχαν ζητήσει εκ των υστέρων έλεγχο των πιστοποιητικών EUR.1 βάσει του πρωτοκόλλου 4, πλην όμως οι γερμανικές αρχές δεν είχαν ζητήσει τη διενέργεια τέτοιου ελέγχου και, συνεπώς, δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι ανέμεναν την απάντηση.

Εν συνεχεία, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από την προπαρατεθείσα απόφαση Σφακιανάκης, ότι δηλαδή δεν είχε το δικαίωμα να εισπράξει τους δασμούς πριν γνωρίσει την έκβαση των εκκρεμών στην Ουγγαρία δικών, διαπιστώνεται ότι η απόφαση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη αφορούσε την εκ των υστέρων είσπραξη από τις ελληνικές αρχές δασμών επί εισαγωγών οχημάτων μάρκας Suzuki που πραγματοποιήθηκαν το 1995 από την Ουγγαρία. **Η επιστροφή αυτή στηρίχθηκε στα πορίσματα του εκ των υστέρων ελέγχου των πιστοποιητικών EUR.1 που διενήργησαν οι ουγγρικές αρχές βάσει του πρωτοκόλλου 4, πορίσματα που αναθεωρήθηκαν** κατόπιν της εκδόσεως των αποφάσεων ουγγρικών δικαστηρίων. Σ' αυτό το πλαίσιο, το Δικαστήριο διαπίστωσε, ότι η πρακτική αποτελεσματικότητα της καταργήσεως των δασμών την οποία προβλέπει η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας εμποδίζει την έκδοση διοικητικών αποφάσεων που επιβάλλουν την καταβολή δασμών, τις οποίες λαμβάνουν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πριν τους γνωστοποιηθεί η τελική έκβαση της δίκης επί των προσφυγών που έχουν ασκηθεί κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου και ενώ οι αποφάσεις του κράτους εξαγωγής με τις οποίες χορηγήθηκαν αρχικώς τα πιστοποιητικά EUR.1 δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί. Ωστόσο, η διαπίστωση αυτή έλαβε υπόψη το γεγονός ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Σφακιανάκης, οι ελληνικές αρχές δεν διέθεταν επαρκείς πληροφορίες για να θεωρήσουν ότι τα επίδικα πιστοποιητικά EUR.1 είχαν ανακληθεί. Πράγματι, οι ουγγρικές αρχές είχαν ρητά επισημάνει στις ελληνικές αρχές ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 για τα οχήματα των οποίων η αλλοδαπή καταγωγή είχε αναγνωριστεί επισήμως από τον κατασκευαστή είχαν ανακληθεί. Δεν είχαν όμως παρατηρήσει το ίδιο και για τα πιστοποιητικά που αποτελούσαν το αντικείμενο της διαφοράς και όπως προκύπτει από τη σκέψη 11 της απόφασης **αυτής είχαν μάλιστα ζητήσει από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές να μη σπεύσουν να προβούν στην είσπραξη των δασμών.**

Διαπιστώνεται ότι η υπό κρίση υπόθεση είναι διαφορετική. Συγκεκριμένα, **οι ουγγρικές αρχές** επισήμαναν σαφώς με την από 26 Μαΐου 1998 επιστολή ότι τα οικεία οχήματα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας και **είχαν δώσει συνεπώς στις αρχές του κράτους εισαγωγής επαρκείς πληροφορίες** ώστε να **θεωρήσουν ότι τα επίδικα πιστοποιητικά είχαν ανακληθεί**. Τα πορίσματα των εκ των υστέρων ελέγχων που πραγματοποίησαν οι αρχές του κράτους εξαγωγής δεσμεύουν τις αρχές του κράτους εισαγωγής. Κατά συνέπεια, και αντίθετα με όσα υποστηρίζει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το γεγονός ότι οι ουγγρικές αρχές επισήμαναν επίσης ότι εκκρεμούσε προσφυγή κατά των πορισμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου δεν επηρεάζουν την υποχρέωση των γερμανικών αρχών να βεβαιώσουν και να κοινοποιήσουν την επίδικη τελωνειακή οφειλή καθώς και να βεβαιώσουν τους αντίστοιχους ίδιους πόρους. Τέλος, εφόσον η οριστική επιβεβαίωση από τις ουγγρικές αρχές της μη τήρησης των κανόνων περί καταγωγής αποτελούσε επαρκή βάση για να κινήσουν οι γερμανικές αρχές τις διαδικασίες εισπράξεως των επιδίκων τελωνειακών οφειλών, οι αρχές αυτές δεν μπορούν να επικαλεστούν το γεγονός ότι η UCLAF δεν έλαβε θέση και ιδίως την έλλειψη τελικής έκθεσης έρευνας στο πλαίσιο αποστολής ελέγχου στην Ουγγαρία που είχε διενεργήσει η ίδια η UCLAF για τις ίδιες εισαγωγές και σε άμεση σχέση με τον εκ των υστέρων έλεγχο που διενήργησαν οι ουγγρικές αρχές, για να δικαιολογήσουν την καθυστέρηση στην είσπραξη και την απόδοση των αντιστοίχων ιδίων πόρων.

Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι, μετά την έκδοση των δικαστικών αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων, οι ουγγρικές αρχές αναθεώρησαν την άποψή τους σχετικά με τη μη τήρηση των κανόνων περί καταγωγής των εξαχθέντων οχημάτων. Στο πλαίσιο αυτό η OLAF, με ανακοίνωση αμοιβαίας συνδρομής της 27ης Οκτωβρίου 1999, διατύπωσε τη διαφωνία της με την άποψη των εν λόγω αρχών και κάλεσε τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να συνεχίσουν την είσπραξη των επιδίκων δασμών. Η OLAF αναφέρθηκε στα πορίσματα του ελέγχου που είχε διενεργήσει η UCLAF απλώς για να ενισχύσει τη θέση της. Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι η είσπραξη των επιδίκων δασμών από τις γερμανικές αρχές μετά τη λήψη των συμπερασμάτων των ουγγρικών αρχών που διαπίστωσαν τη μη τήρηση των κανόνων περί καταγωγής δεν ήταν ικανή να θίξει ανεπανόρθωτα τα συμφέροντα των οφειλετών. Πράγματι, αφενός, οι τελωνειακές αρχές είχαν το δικαίωμα, βάσει των άρθρων 224 έως 230 του τελωνειακού κώδικα, να χορηγήσουν στους οφειλέτες ευκολίες πληρωμής. Αφετέρου, στο μέτρο που αποδείχθηκε στη συνέχεια ότι το ποσό των δασμών δεν οφειλόταν κατά νόμο, οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται βάσει του άρθρου 236 του τελωνειακού κώδικα να προβούν στην επιστροφή. Συναφώς, διευκρινίζεται ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, οι γερμανικές αρχές, που προέβησαν στην είσπραξη πριν την κοινοποίηση των αποφάσεων των ουγγρικών δικαστηρίων και της νέας θέσεως των αρχών του κράτους εξαγωγής, επέστρεψαν τους δασμούς που δεν οφείλοντο κατά νόμο.

- **Επί των τόκων υπερημερίας**

Κατά πάγια νομολογία υπάρχει άρρηκτος σύνδεσμος μεταξύ της υποχρέωσης βεβαιώσεως των κοινοτικών ιδίων πόρων, της λογιστικής καταχώρισής τους στον λογαριασμό της Επιτροπής εντός της ταχθείσας προθεσμίας και, τέλος, της υποχρέωσης καταβολής τόκων υπερημερίας οι οποίοι είναι απαιτητοί ανεξαρτήτως του λόγου της καθυστέρησης με την οποία οι πόροι αυτοί καταχωρίστηκαν στον λογαριασμό της Επιτροπής.

Δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 1552/89, κάθε εκπρόθεσμη εγγραφή στον λογαριασμό που τηρείται κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού

δημιουργεί, για το συγκεκριμένο κράτος μέλος, υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας για όλη την περίοδο της καθυστέρησης. Επιπλέον, από το άρθρο 11 προκύπτει ότι η καθυστέρηση στην απόδοση των ιδίων πόρων δεν εξαρτάται από την προθεσμία που τάσσει η Επιτροπή. Απορριπτό είναι επίσης το επιχείρημα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ότι το κράτος αυτό είχε βάσιμους λόγους να προσδοκά ότι δεν θα καταβάλει τόκους υπερημερίας.

Απ' όλα τα ανωτέρω, προκύπτει ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αφήνοντας να παραγραφούν τελωνειακές οφειλές παρά το ότι έλαβε ανακοίνωση αμοιβαίας συνδρομής, καταβάλλοντας εκπροθέσμως τους οφειλόμενους ιδίους πόρους και αρνούμενη να καταβάλει τους αναλογούντες τόκους υπερημερίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, 6 και 9 έως 11 του κανονισμού 1552/89 καθώς και τα ίδια άρθρα του κανονισμού 1150/2000.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο **αποφασίζει:**

- 1) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, αφήνοντας να παραγραφούν τελωνειακές οφειλές παρά το ότι έλαβε ανακοίνωση αμοιβαίας συνδρομής, καταβάλλοντας εκπροθέσμως τους οφειλόμενους συναφώς ιδίους πόρους και αρνούμενη να καταβάλει τους αναλογούντες τόκους υπερημερίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, 6 και 9 έως 11 του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, καθώς και τα ίδια άρθρα του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.
- 2) Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

8.

Αριθμός Υπόθεσης: C-386/08

(Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ - Εδαφικό πεδίο εφαρμογής - Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ - Άρνηση εφαρμογής του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος που αναγνωρίζεται υπέρ των προϊόντων καταγωγής Ισραήλ επί των προϊόντων καταγωγής Δυτικής Όχθης - Αμφιβολίες ως προς την καταγωγή των προϊόντων - Εγκεκριμένος εξαγωγέας - Εκ των υστέρων έλεγχος των δηλώσεων τιμολογίου από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής - Σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών - Αρχή ότι οι συνθήκες δεσμεύουν μόνον τα συμβαλλόμενα μέρη)

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

- Προσφεύγουσα: Brita GmbH
- Καθού: Hauptzollamt Hamburg-Hafen

(Firma Brita GmbH κατά Hauptzollamt Hamburg-Hafen)

Αιτούν δικαστήριο

Finanzgericht Hamburg

Προδικαστικά ερωτήματα

1) Πρέπει να παρέχεται σε εισαγωγέα προνομιακή μεταχείριση για εμπορεύματα καταγόμενα από τη Δυτική Όχθη, λαμβανομένου υπόψη ότι δύο σχετικές συμφωνίες -συγκεκριμένα, η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και του κράτους του Ισραήλ, αφετέρου (ΕΜΣ) της 20ής Νοεμβρίου 1995 και η "Ευρωμεσογειακή Ενδιάμεση Συμφωνία Σύνδεσης για το εμπόριο και τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (ΟΑΠ) εξ ονόματος της Παλαιστινιακής Αρχής της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας" (ΕΜΣ-ΟΑΠ) της 24ης Φεβρουαρίου 1997 -προβλέπουν προνομιακή μεταχείριση εμπορευμάτων καταγόμενων από το κράτος του Ισραήλ ή τη Δυτική Όχθη, τούτο δε σε κάθε περίπτωση, ακόμα και όταν προσκομίζεται μόνο επίσημο πιστοποιητικό καταγωγής εκδοθέν από το κράτος του Ισραήλ;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

2) Δεσμεύονται οι τελωνειακές αρχές κράτους μέλους, όσον αφορά εισαγωγέα ο οποίος ζητεί προνομιακή μεταχείριση για εισαχθέν στην Κοινότητα εμπόρευμα, κατά την ΕΜΣ, από πιστοποιητικό καταγωγής εκδοθέν από τις ισραηλινές αρχές -χωρίς να κινηθεί η διαδικασία ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 32 της ΕΜΣ- πρωτόκολλο αριθ. 4 - στην περίπτωση κατά την οποία οι τελωνειακές αρχές δεν έχουν αμφιβολία ως προς την καταγωγή του εμπορεύματος, αλλά μόνον ως προς το αν το εμπόρευμα κατάγεται από περιοχή ευρισκόμενη απλώς υπό ισραηλινό έλεγχο- δυνάμει της Ενδιάμεσης Συμφωνίας Ισραηλινών-Παλαιστινίων του 1995- εφόσον δεν έχει κινηθεί η διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 33 της ΕΜΣ, πρωτόκολλο αριθ. 4;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα:

3) Οφείλουν οι τελωνειακές αρχές κράτους εισαγωγής, στην περίπτωση κατά την οποία στο πλαίσιο του εκ μέρους τους ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 2, της ΕΜΣ - πρωτόκολλο αριθ. 4, βεβαιώνεται (απλώς) από τις ισραηλινές αρχές ότι το εμπόρευμα έχει παραχθεί σε περιοχή εμπίπτουσα στην αρμοδιότητα των ισραηλινών τελωνειακών αρχών και ότι, κατά συνέπεια, είναι ισραηλινής καταγωγής, και στην περίπτωση που οι ισραηλινές αρχές δεν απάντησαν στο μεταγενέστερο αίτημα των τελωνειακών αρχών του κράτους εισαγωγής για την παροχή περισσότερων στοιχείων, να αρνηθούν, και μόνον εξ αυτού του λόγου, την

παροχή προνομιακής μεταχειρίσεως, χωρίς να έχει σχετικώς σημασία ποια είναι η πραγματική καταγωγή του εμπορεύματος;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα:

4) Οφείλουν οι τελωνειακές αρχές να αρνηθούν την παροχή προνομιακής μεταχειρίσεως κατά την ΕΜΣ στην περίπτωση κατά την οποία -όπως διαπιστώθηκε εν τω μεταξύ- το εμπόρευμα κατάγεται από τη Δυτική Όχθη, ή μήπως η προνομιακή μεταχείριση κατά την ΕΜΣ πρέπει να παρέχεται και για εμπορεύματα καταγόμενα από την περιοχή αυτή, τουλάχιστον εφόσον δεν έχει κινηθεί η διαδικασία διευθετήσεως διαφορών σχετικών με την ερμηνεία του χρησιμοποιούμενου στη συμφωνία όρου "έδαφος του κράτους του Ισραήλ", που προβλέπει το άρθρο 33 της ΕΜΣ, πρωτόκολλο αριθ. 4;

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

• **Η Σύμβαση της Βιέννης:** Κατά το άρθρο 1 της Συμβάσεως της Βιέννης για το δίκαιο των συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969, το οποίο φέρει τον τίτλο Εφαρμογή της παρούσης Συμβάσεως», η παρούσα σύμβαση εφαρμόζεται επί των συνθηκών μεταξύ κρατών.

-Το άρθρο 3 της Συμβάσεως της Βιέννης, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διεθνείς Συμφωνίες μη εμπίπτουσai εις τα πλαίσια της παρούσης Συμβάσεως», ορίζει: «Το γεγονός ότι, η παρούσα Σύμβασις δεν εφαρμόζεται επί διεθνών συμφωνιών μεταξύ κρατών και άλλων υποκειμένων του Διεθνούς Δικαίου ή μεταξύ των ως άνω ετέρων υποκειμένων του Διεθνούς Δικαίου, ή επί διεθνών συμφωνιών, συνομολογηθειςών εις άγραφον τύπον, δεν επηρεάζει: β) την εφαρμογή επ' αυτών οιοιδήποτε των κανόνων των θεσπιζομένων εν τη παρούση συμβάσει, εις τους οποίους θα υπήγοντο, κατά το Διεθνές Δίκαιον, ανεξαρτήτως της εν λόγω Συμβάσεως,

-Κατά το άρθρο 31 της Συμβάσεως της Βιέννης, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικός κανών ερμηνείας: 1) Η συνθήκη δέον να ερμηνεύεται καλή τη πίστει, συμφώνως προς την συνήθη έννοια ήτις δίδεται εις τους όρους της συνθήκης, εν τω συνόλω αυτών και υπό το φως του αντικειμένου και του σκοπού της. 2) Δια τους σκοπούς ερμηνείας της συνθήκης 3) Μετά του συνόλου της συνθήκης δέον να λαμβάνονται υπ' όψιν: γ) Άπαντες οι σχετικοί κανόνες του Διεθνούς Δικαίου οι εφαρμοζόμενοι εις τας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών σχέσεις».

-Το άρθρο 34 της Συμβάσεως της Βιέννης, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικός κανών αφορών εις τα τρίτα κράτη», προβλέπει ότι «Η συνθήκη δεν δημιουργεί υποχρεώσεις ή δικαιώματα δια τρίτον κράτος άνευ της συναινέσεώς του.»

• **Η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ:** Η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση 2000/384/ΕΚ, ΕΚΑΧ, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 19ης Απριλίου 2000 (ΕΕ L 147, σ. 1), τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 2000.

-Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο II, σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, ορίζει: «Η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας και του Ισραήλ ενισχύεται σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα συμφωνία και τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 και των λοιπών πολυμερών συμφωνιών για τις εμπορευματικές συναλλαγές, οι οποίες προσαρτώνται στη συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) [...]»

-Κατά το άρθρο 8 της εν λόγω συμφωνίας, όσον αφορά τα κατά την έννοια αυτής βιομηχανικά προϊόντα και υπό την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που αυτή προβλέπει, «καταργούνται οι εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί και οι τυχόν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ της Κοινότητας και του Ισραήλ [...]».

-Το άρθρο 75, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ ορίζει: «Κάθε μέρος δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο Σύνδεσης κάθε διαφορά περί την εφαρμογή ή την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας.»

-Το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ ορίζεται στο άρθρο 83 αυτής ως εξής: «Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζονται οι συνθήκες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, υπό τους όρους που προβλέπονται στις συνθήκες αυτές και, αφετέρου, στο έδαφος του Κράτους του Ισραήλ.»

-Το προσαρτημένο στη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ πρωτόκολλο αριθ. 4 (στο εξής: πρωτόκολλο ΕΚ-Ισραήλ) θέτει τους κανόνες σχετικά με τον ορισμό της έννοιας «προϊόντα καταγωγής» και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας.

-Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου αυτού, θεωρούνται ως προϊόντα καταγωγής Ισραήλ τα προϊόντα που έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί στο Ισραήλ κατά την έννοια του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, καθώς και τα προϊόντα που παράγονται στο Ισραήλ και περιέχουν ύλες που δεν έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου σ' αυτό, υπό την προϋπόθεση ότι τα προϊόντα αυτά έχουν υποστεί στο Ισραήλ επαρκείς επεξεργασίες ή μεταποιήσεις κατά την έννοια του άρθρου 5 του ιδίου πρωτοκόλλου.

-Κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αυτού: «Τα προϊόντα καταγωγής κατά την έννοια του παρόντος πρωτοκόλλου υπάγονται, κατά την εισαγωγή σε ένα από τα μέρη, στις διατάξεις της συμφωνίας εφόσον προσκομισθεί: α) είτε πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1, β) στις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 22, παράγραφος 1, δήλωση που αναγράφει ο εξαγωγέας στο τιμολόγιο, το δελτίο παράδοσης ή κάθε άλλο εμπορικό έγγραφο που περιγράφει τα σχετικά προϊόντα με επαρκείς λεπτομέρειες, ώστε να είναι δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητάς τους (η δήλωση αυτή αποκαλείται στη συνέχεια “δήλωση τιμολογίου”).»

-Κατά την παράγραφο 1, στοιχείο α', του άρθρου 22 του εν λόγω πρωτοκόλλου που φέρει τον τίτλο «Όροι για τη σύνταξη δήλωσης τιμολογίου», η δήλωση τιμολογίου που αναφέρεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', αυτού μπορεί να συνταχθεί από εγκεκριμένο εξαγωγέα κατά την έννοια του άρθρου 23 του ιδίου πρωτοκόλλου.

-Βάσει του άρθρου 23, οι τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής έχουν την ευχέρεια να επιτρέπουν σε κάθε εξαγωγέα, που στη συνέχεια καλείται «εγκεκριμένος εξαγωγέας», ο οποίος πραγματοποιεί συχνές μεταφορές προϊόντων βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ και προσφέρει, κατά τρόπο ικανοποιητικό, στις τελωνειακές αρχές όλες τις αναγκαίες εγγυήσεις για την επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής των προϊόντων αυτών καθώς και της εκπληρώσεως των λοιπών όρων του παρόντος πρωτοκόλλου, να συντάσσει δηλώσεις τιμολογίου. Η δήλωση αυτή βεβαιώνει τον χαρακτήρα καταγωγής των οικείων προϊόντων και επιτρέπει, έτσι, στον εισαγωγέα να τύχει του προβλεπόμενου από την εν λόγω συμφωνία προτιμησιακού καθεστώτος.

-Το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ ορίζει τα εξής σε σχέση με τη διαδικασία ελέγχου των πιστοποιητικών καταγωγής: «1) Ο εκ των υστέρων έλεγχος των

πιστοποιητικών EUR.1 και των δηλώσεων τιμολογίων πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες, ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, το χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των άλλων όρων του παρόντος πρωτοκόλλου. 2) Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 οι τελωνειακές αρχές [του κράτους] εισαγωγής οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 και το τιμολόγιο, εάν έχει κατατεθεί, ή τη δήλωση τιμολογίου, ή αντίγραφο των εγγράφων αυτών, στις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους τυπικούς ή ουσιαστικούς λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για εκ των υστέρων έλεγχο αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι μνείες που αναγράφονται στο πιστοποιητικό EUR.1 ή στη δήλωση τιμολογίου είναι ανακριβείς. 3) Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές [του κράτους] εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο. 4)[...] 5) Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου το αργότερο εντός δέκα μηνών. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν τα έγγραφα είναι γνήσια και αν τα σχετικά προϊόντα μπορεί πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής και ότι πληρούν τους λοιπούς όρους του παρόντος πρωτοκόλλου. 6) Εάν, σε περίπτωση βάσιμων αμφιβολιών, δεν υπάρχει απάντηση εντός δέκα μηνών ή εάν η απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της γνησιότητας του εν λόγω εντύπου ή την πραγματική καταγωγή των προϊόντων, οι τελωνειακές αρχές που έχουν ζητήσει πληροφορίες αρνούνται, εκτός εκτάκτων περιστάσεων, το ευεργέτημα των προτιμήσεων.»

-Όσον αφορά τον διακανονισμό των διαφορών, το άρθρο 33 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ ορίζει: «Όταν προκύπτουν διαφορές σε σχέση με τις διαδικασίες ελέγχου του άρθρου 32, οι οποίες δεν μπορούν να ρυθμιστούν μεταξύ των τελωνειακών αρχών που ζητούν τον έλεγχο και των τελωνειακών αρχών που είναι υπεύθυνες για τη διενέργειά του ή όταν δημιουργούνται προβλήματα ως προς την ερμηνεία του παρόντος πρωτοκόλλου, αυτά υποβάλλονται προς εξέταση στην επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας».

-Κατά το άρθρο 39 του πρωτοκόλλου, που φέρει τον τίτλο «Επιτροπή Τελωνειακής Συνεργασίας: 1) Συγκροτείται επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας η οποία αναλαμβάνει, αφενός, να εξασφαλίζει τη διοικητική συνεργασία που στοχεύει στην ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου και, αφετέρου, να φέρει εις πέρας κάθε άλλη αποστολή στον τελωνειακό τομέα που ενδέχεται να της ανατεθεί. 2) Η επιτροπή απαρτίζεται, αφενός, από τελωνειακούς εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και υπαλλήλους των υπηρεσιών της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που είναι αρμόδιες για τελωνειακά θέματα και, αφετέρου, από τελωνειακούς εμπειρογνώμονες του Ισραήλ.»

• **Η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ:** Η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση 97/430/ΕΚ του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1997 (ΕΕ L 187, σ. 1), τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1997.

-Το άρθρο 3 της συμφωνίας αυτής προβλέπει: «Η Κοινότητα και η Παλαιστινιακή Αρχή θεσπίζουν σταδιακά ζώνη ελεύθερων συναλλαγών σύμφωνα με τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994, καθώς και των λοιπών πολυμερών

συμφωνιών εμπορίου, οι οποίες προσαρτώνται στη συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) [...]».

-Τα άρθρα 5 και 6 της εν λόγω συμφωνίας ορίζουν: «Άρθρο 5: Οι εισαγωγικοί δασμοί και οι τυχόν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Κοινότητας και της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας καταργούνται. Άρθρο 6: Οι εισαγωγές στην Κοινότητα προϊόντων που κατάγονται από τη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας πραγματοποιούνται χωρίς δασμούς και οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος, καθώς επίσης χωρίς ποσοτικούς περιορισμούς και οποιοδήποτε άλλο μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος.»

-Όσον αφορά το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της ως άνω συμφωνίας, το άρθρο 73 προβλέπει: «Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζονται οι συνθήκες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, υπό τους όρους που προβλέπονται στις συνθήκες αυτές και, αφετέρου, στο έδαφος της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας».

-Το προσαρτημένο στη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ πρωτόκολλο αριθ. 3 (στο εξής: πρωτόκολλο ΕΚ-ΟΑΠ) θεσπίζει τους κανόνες σχετικά με τον ορισμό της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα» ή «προϊόντα καταγωγής» και με τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας.

-Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου αυτού, θεωρούνται ως προϊόντα καταγωγής Δυτικής Όχθης του Ιορδάνη και Λωρίδας της Γάζας τα προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου στη Δυτική Όχθη και στη Λωρίδα της Γάζας καθώς και τα προϊόντα που παράγονται στη Δυτική Όχθη και στη Λωρίδα της Γάζας και περιέχουν ύλες που δεν έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου σ' αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι τα προϊόντα αυτά έχουν υποστεί στη Δυτική Όχθη και στη Λωρίδα της Γάζας, επαρκείς επεξεργασίες ή μεταποιήσεις.

-Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ ορίζει ότι τα προϊόντα καταγωγής Δυτικής Όχθης και Λωρίδας της Γάζας υπάγονται, κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα, στις διατάξεις της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ, εφόσον προσκομιστεί είτε πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 είτε, στις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου, δήλωση που αναγράφει ο εξαγωγέας στο τιμολόγιο, το δελτίο παράδοσης ή κάθε άλλο εμπορικό έγγραφο που περιγράφει τα σχετικά προϊόντα με επαρκείς λεπτομέρειες, ώστε να είναι δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητάς τους. Η δήλωση αυτή καλείται «δήλωση τιμολογίου».

-Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ ορίζει ότι το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 εκδίδεται από τις τελωνειακές αρχές [του κράτους] εξαγωγής. Κατά την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται από τις τελωνειακές αρχές της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας, εάν τα προς εξαγωγή εμπορεύματα μπορούν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγόμενα από τη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας και πληρούν τις προϋποθέσεις του εν λόγω πρωτοκόλλου.

-Κατά το άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο α', του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ, σχετικά με τους όρους για τη σύνταξη δηλώσεως τιμολογίου, η δήλωση αυτή μπορεί να συνταχθεί από εγκεκριμένο εξαγωγέα κατά την έννοια του άρθρου 21 του πρωτοκόλλου. Κατά την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου 20, δήλωση τιμολογίου μπορεί να συνταχθεί αν τα σχετικά προϊόντα μπορεί να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Κοινότητας ή Δυτικής

Όχθης και Λωρίδας της Γάζας και πληρούν τους λοιπούς όρους του εν λόγω πρωτοκόλλου.

-Το άρθρο 21 του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ, σχετικά με τους εγκεκριμένους εξαγωγείς, ορίζει στην παράγραφο 1 ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής έχουν την ευχέρεια να επιτρέπουν σε κάθε εξαγωγέα ο οποίος πραγματοποιεί συχνές μεταφορές προϊόντων βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ και ο οποίος προσφέρει κατά τρόπο ικανοποιητικό στις τελωνειακές αρχές όλες τις αναγκαίες εγγυήσεις για την επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής των προϊόντων καθώς και της εκπλήρωσης των λοιπών όρων του πρωτοκόλλου, να συντάσσει δηλώσεις τιμολογίου.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως - Finanzgericht Hamburg.

-Ερμηνεία της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και του κράτους του Ισραήλ, αφετέρου, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 20 Νοεμβρίου 1995 (ΕΕ L 147, σ. 3), και ειδικότερα των άρθρων 32 και 33 του πρωτοκόλλου αριθ. 4 της εν λόγω συμφωνίας, καθώς και της Ευρωμεσογειακής Ενδιάμεσης Συμφωνίας Συνδέσεως για το εμπόριο και τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (ΟΑΠ) εξ ονόματος της Παλαιστινιακής Αρχής της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας, αφετέρου, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 24 Φεβρουαρίου 1997 (ΕΕ L 187, σ. 3)

- Άρνηση εφαρμογής του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος που προβλέπεται για καταγόμενα από το Ισραήλ προϊόντα επί προϊόντων καταγόμενων από περιοχή της Δυτικής Όχθης στην οποία έχουν εγκατασταθεί Ισραηλινοί έποικοι

-Εξουσία των αρχών του κράτους εισαγωγής να ελέγξουν εκ των υστέρων τα πιστοποιητικά εισαγωγής ελλείψει αμφιβολιών ως προς την καταγωγή των προϊόντων άλλων πλην εκείνων που προκύπτουν από τη διαφορετική ερμηνεία που δίδουν τα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ισραήλ μέρη στον όρο "έδαφος του κράτους του Ισραήλ" και ελλείψει προσφυγής προηγουμένως στη διαδικασία επιλύσεως διαφορών που προβλέπει το άρθρο 33 του πρωτοκόλλου αριθ. 4 της εν λόγω συμφωνίας όσον αφορά την ερμηνεία του όρου αυτού.

Πιο συγκεκριμένα:

-Η Brita είναι εταιρία εγκατεστημένη στη Γερμανία. Εισάγει συσκευές παρασκευής αεριούχου ύδατος, καθώς και εξαρτήματα και συμπυκνωμένους χυμούς που παρασκευάζει η εταιρία Soda- Club Ltd, της οποίας οι εγκαταστάσεις βρίσκονται στο Mishor Adumin, στη Δυτική Όχθη, ανατολικά της Ιερουσαλήμ. Δυνάμει της Συμφωνίας Ισραηλινών-Παλαιστινίων, το έδαφος αυτό, το οποίο κατελήφθη το 1967 από το Κράτος του Ισραήλ, εμπίπτει στα εδάφη της ζώνης C. Κατά την περίοδο μεταξύ Φεβρουαρίου και Ιουνίου του 2002, η Brita ζήτησε να τεθούν υπό το τελωνειακό καθεστώς της ελεύθερης κυκλοφορίας τα εμπορεύματα που αυτή προμηθεύτηκε από τη Soda- Club. Προς τούτο υπέβαλε 62 τελωνειακές διασαφήσεις, στις οποίες αναφερόταν ότι η χώρα καταγωγής των εμπορευμάτων αυτών ήταν το Κράτος του Ισραήλ. Ομοίως, στα τιμολόγια που εξέδωσε η Soda - Club αναγραφόταν ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα ήταν καταγωγής Ισραήλ.

-Το γερμανικό τελωνείο δέχθηκε προσωρινώς το αίτημα της Brita περί παροχής προνομιακής μεταχειρίσεως στα προϊόντα αυτά κατά τη Συμφωνία ΕΚ- Ισραήλ. Παράλληλα, ζήτησε εκ των υστέρων έλεγχο των πιστοποιητικών καταγωγής

των

οικείων

προϊόντων.

-Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε κατόπιν εκδόσεως της υπουργικής εγκυκλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2001, σύμφωνα με την οποία η υποβολή αιτήσεων εκ των υστέρων ελέγχου ήταν αναγκαία ως προς όλα τα πιστοποιητικά παροχής προτιμησιακού καθεστώτος που εκδόθηκαν

στο Ισραήλ, εφόσον, όσον αφορά τις παραδόσεις των εμπορευμάτων αυτών, υπήρχαν βάσιμες υπόνοιες ότι ενδέχεται να κατάγονται από περιοχές όπου έχουν εγκατασταθεί ισραηλινοί έποικοι στη Δυτική Όχθη, στη Λωρίδα της Γάζας, στην Ανατολική Ιερουσαλήμ και στα Υψίπεδα του Γκολάν.

-Η αίτηση εκ των υστέρων ελέγχου διαβιβάστηκε στις ισραηλινές τελωνειακές αρχές. Οι εν λόγω αρχές απάντησαν στις γερμανικές τελωνειακές αρχές ότι «από τον έλεγχό [τους] προέκυψε ότι τα εν λόγω εμπορεύματα κατάγονται από περιοχή υπαγόμενη στην ευθύνη των ισραηλινών τελωνείων. Ως εκ τούτου πρέπει να θεωρηθούν ως καταγόμενα από το Ισραήλ σύμφωνα με τη Συμφωνία Συνδέσεως Ισραήλ-ΕΕ και μπορούν να τύχουν προτιμησησικής μεταχειρίσεως σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας αυτής».

- Εκτιμώντας ότι οι παρασχεθείσες από τις ισραηλινές τελωνειακές αρχές πληροφορίες ήταν ανεπαρκείς, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 6, του πρωτοκόλλου αριθ. 4 της Συμφωνίας ΕΚ- Ισραήλ, οι γερμανικές τελωνειακές αρχές ζήτησαν από τις ισραηλινές αρχές εγγράφως, στις 6 Φεβρουαρίου 2003, συμπληρωματικά στοιχεία ως προς το αν τα εμπορεύματα για τα οποία εκδόθηκαν τα πιστοποιητικά παροχής προτιμησησικού καθεστώτος παρήχθησαν σε περιοχές όπου έχουν εγκατασταθεί ισραηλινοί έποικοι στη Δυτική Όχθη, στη Λωρίδα της Γάζας, στην Ανατολική Ιερουσαλήμ και στα Υψίπεδα του Γκολάν. Οι ισραηλινές αρχές δεν έδωσαν απάντηση στην αίτηση αυτή. Κατόπιν τούτου, με την απευθυνόμενη στην Brita πράξη επιβολής εισαγωγικών δασμών, της 25ης Σεπτεμβρίου 2003, το Hauptzollamt Hamburg-Hafen απέρριψε την αίτηση παροχής προτιμησησικού καθεστώτος επειδή δεν αποδείχθηκε ότι τα εισαχθέντα εμπορεύματα εμπίπτουν στη Συμφωνία ΕΚ- Ισραήλ. Κατ' ακολουθία, αποφασίστηκε η εκ των υστέρων επιβολή εισαγωγικών δασμών, ποσού 19. 155,46 ευρώ. Κατά της εν λόγω πράξεως η Brita υπέβαλε διοικητική ένσταση ενώπιον του Hauptzollamt Hamburg-Hafen. Η ένσταση αυτή απορρίφθηκε ως αβάσιμη, με απόφαση της 21ης Ιουνίου 2006.

-Στις 10 Ιουλίου 2006, η Brita άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Το αιτούν δικαστήριο, έχοντας αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία της Συμφωνίας ΕΚ- Ισραήλ, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο σειρά προδικαστικών ερωτημάτων.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του τέταρτου ερωτήματος

Με το πρώτο και το τέταρτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, να διευκρινιστεί αν οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής οφείλουν να αρνηθούν την προβλεπόμενη από τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ παροχή προνομιακής μεταχειρίσεως στην περίπτωση κατά την οποία τα επίμαχα εμπορεύματα κατάγονται από τη Δυτική Όχθη.

Καταρχάς, επισημαίνεται ότι η απάντηση στα ερωτήματα αυτά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο άρθρο 83 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ, το οποίο προσδιορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας.

Στο μέτρο που έχει συναφθεί μεταξύ δύο υποκειμένων δημοσίου διεθνούς δικαίου, η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ διέπεται από το διεθνές δίκαιο και, ειδικότερα, από απόψεως ερμηνείας της, από το διεθνές δίκαιο των Συνθηκών. Το διεθνές δίκαιο των συνθηκών κωδικοποιήθηκε, με τη Σύμβαση της Βιέννης. Κατά το άρθρο 1 της εν λόγω συμβάσεως, αυτή εφαρμόζεται επί των συνθηκών μεταξύ κρατών. Πάντως, κατά το άρθρο 3, στοιχείο β', της συμβάσεως, το γεγονός ότι η σύμβαση αυτή δεν εφαρμόζεται επί διεθνών συμφωνιών μεταξύ κρατών και άλλων υποκειμένων του διεθνούς δικαίου δεν επηρεάζει την εφαρμογή επί των συμφωνιών αυτών οιοδήποτε των κανόνων των θεσπιζομένων με την εν λόγω σύμβαση, στους οποίους θα υπάγονταν, κατά το διεθνές δίκαιο, ανεξαρτήτως της εν

λόγω συμβάσεως. Κατ' ακολουθία, οι κανόνες της Συμβάσεως της Βιέννης εφαρμόζονται επί συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ κράτους και διεθνούς οργανισμού, όπως η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ, στο μέτρο που οι κανόνες αυτοί αποτελούν έκφραση του εθιμικού γενικού διεθνούς δικαίου. Επομένως, η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, καίτοι η Σύμβαση της Βιέννης δεν δεσμεύει ούτε την Κοινότητα ούτε όλα τα κράτη μέλη, εντούτοις, σε μια σειρά διατάξεων της αντανakλώνται οι αρχές του εθιμικού διεθνούς δικαίου, οι οποίοι, αυτοί καθαυτοί, δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και αποτελούν μέρος της κοινοτικής έννομης τάξεως. Κατά το άρθρο 31 της Συμβάσεως της Βιέννης, μια συνθήκη πρέπει να ερμηνεύεται με καλή πίστη σύμφωνα με το σύννητες νόημα που δίνεται στους όρους της συνθήκης μέσα στο γενικό τους πλαίσιο και υπό το φως του αντικειμένου και του σκοπού της. Συναφώς, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, συγχρόνως με το γενικό πλαίσιο, όλοι οι σχετικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου οι οποίοι εφαρμόζονται στις μεταξύ των συμβαλλομένων μερών σχέσεις.

Μεταξύ των σχετικών αυτών κανόνων, των οποίων επίκληση χωρεί στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ των συμβαλλομένων στη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ μερών, περιλαμβάνεται η αρχή του γενικού διεθνούς δικαίου ότι οι συνθήκες δεσμεύουν μόνον τα συμβαλλόμενα μέρη, κατά την οποία οι συνθήκες δεν πρέπει ούτε να βλάπτουν ούτε να ωφελούν μη συμβαλλόμενους. Από τις προκαταρκτικές αυτές παρατηρήσεις προκύπτει ότι το άρθρο 83 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ, το οποίο προσδιορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να είναι σύμφωνο προς την αρχή αυτή. Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες συνήψαν διαδοχικώς δύο Ευρωμεσογειακές Συμφωνίες Σύνδεσης, την πρώτη με το Κράτος του Ισραήλ και τη δεύτερη με την ΟΑΠ εξ ονόματος της Παλαιστινιακής Αρχής της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας. Εκάστη των εν λόγω συμφωνιών συνδέσεως έχει διαφορετικό πεδίο εφαρμογής. Το άρθρο 83 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ ορίζει ότι η συμφωνία αυτή εφαρμόζεται στο «έδαφος του Κράτους του Ισραήλ». Το άρθρο 73 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ ορίζει ότι η συμφωνία αυτή εφαρμόζεται στο «έδαφος της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας». Ούτως εχόντων των πραγμάτων, οι δύο αυτές συμφωνίες συνδέσεως επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι την εγκαθίδρυση και/ή την ενίσχυση ζώνης ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ των συμβαλλομένων, και έχουν το ίδιο αντικείμενο, ήτοι την κατάργηση των δασμών, των ποσοτικών περιορισμών και των λοιπών μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος στις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων σε εκάστη συμφωνία.

Σε σχέση με τις «μεθόδους διοικητικής συνεργασίας», όσον αφορά, αφενός, τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ, από τις διατάξεις του άρθρου 22, παράγραφος 1, στοιχείο α', και του άρθρου 23, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ προκύπτει ότι η αναγκαία για την εξαγωγή υπό καθεστώς προνομιακής μεταχειρίσεως «δήλωση τιμολογίου» συντάσσεται από εξαγωγέα εγκεκριμένο από τις «τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής». Όσον αφορά, αφετέρου, τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ, από τις διατάξεις του άρθρου 20, παράγραφος 1, στοιχείο α', και το άρθρο 21, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ προκύπτει ότι η αναγκαία για την εξαγωγή υπό καθεστώς προνομιακής μεταχειρίσεως «δήλωση τιμολογίου» συντάσσεται από εξαγωγέα εγκεκριμένο από τις «τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής». Επιπλέον, το άρθρο 16, παράγραφος 4, του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ έχει την έννοια ότι μόνον οι «τελωνειακές αρχές της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας» μπορούν να εκδίδουν πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1, εάν τα οικεία εμπορεύματα μπορούν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγόμενα από τη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι οι κατά την έννοια των προπαρατεθέντων δύο πρωτοκόλλων «τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής» διαθέτουν, εκάστη στο πλαίσιο του αντίστοιχου εδαφικού πεδίου εφαρμογής τους, αποκλειστική αρμοδιότητα για την έκδοση πιστοποιητικού κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 ή για την έγκριση των

εξαγωγέων που είναι εγκατεστημένοι στο ευρισκόμενο υπό τη διοίκησή τους έδαφος. Κατά συνέπεια, ερμηνεία του άρθρου 83 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ υπό την έννοια ότι οι ισραηλινές αρχές έχουν τελωνειακές αρμοδιότητες όσον αφορά προϊόντα καταγωγής Δυτικής Όχθης θα ισοδυναμούσε με επιβολή στις παλαιστινιακές τελωνειακές αρχές της υποχρέωσης να μην ασκούν αρμοδιότητες οι οποίες, πάντως, τους έχουν ανατεθεί δυνάμει των προπαρατεθεισών διατάξεων του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ. Τέτοια ερμηνεία, συνεπαγόμενη την επιβολή υποχρεώσεων σε τρίτους χωρίς τη συναίνεσή τους, θα ερχόταν σε αντίθεση με την αρχή του γενικού διεθνούς δικαίου, όπως αυτή κωδικοποιείται στο άρθρο 34 της Συμβάσεως της Βιέννης. Επομένως, το άρθρο 83 της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ έχει την έννοια ότι τα προϊόντα καταγωγής Δυτικής Όχθης δεν εμπίπτουν στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας αυτής και, κατ' ακολουθία, δεν υπάγονται στο προτιμησιακό καθεστώς που αυτή προβλέπει.

Υπό τις συνθήκες αυτές, οι γερμανικές τελωνειακές αρχές όφειλαν να αρνηθούν την προβλεπόμενη από τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ παροχή προνομιακής μεταχειρίσεως στα επίμαχα εμπορεύματα, λόγω του ότι αυτά κατάγονταν από τη Δυτική Όχθη.

Στο πλαίσιο επίσης του πρώτου ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής μπορούν να παρέχουν προνομιακή μεταχείριση, όταν τέτοια μεταχείριση προβλέπεται από τις δύο σχετικές συμφωνίες, ήτοι τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ και τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ, όταν δεν αμφισβητείται ότι τα επίμαχα εμπορεύματα κατάγονται από τη Δυτική Όχθη και όταν προσκομίζεται μόνον επίσημο πιστοποιητικό καταγωγής εκδοθέν από το κράτος του Ισραήλ. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ειδικότερα, κατά πόσον υπάρχει δυνατότητα υπαγωγής στο καθεστώς προνομιακής μεταχειρίσεως βάσει αμφοτέρων των συμφωνιών, χωρίς να προσδιορίζεται ποια από τις συμφωνίες αυτές είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω και αν το πιστοποιητικό καταγωγής θα έπρεπε να εκδοθεί από τις ισραηλινές ή τις παλαιστινιακές αρχές. Αποδοχή μιας τέτοιας δυνατότητας, με βάση απλώς τις διαπιστώσεις ότι αμφότερες οι επίμαχες συμφωνίες προβλέπουν προνομιακή μεταχείριση και ότι ο τύπος καταγωγής των εμπορευμάτων προσδιορίζεται με άλλα αποδεικτικά μέσα από εκείνα τα οποία προβλέπει η πράγματι εφαρμοστέα συμφωνία συνδέσεως, θα ισοδυναμούσε με άρνηση, γενικώς, της ανάγκης υπάρξεως έγκυρου πιστοποιητικού καταγωγής, εκδιδόμενου από την αρμόδια αρχή του κράτους εξαγωγής, ως προϋπόθεση της προνομιακής μεταχειρίσεως. Εντούτοις, τόσο από το άρθρο 17 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ όσο και από το άρθρο 15 του πρωτοκόλλου ΕΚ-ΟΑΠ προκύπτει ότι τα προϊόντα καταγωγής των συμβαλλομένων μερών πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικό καταγωγής, προκειμένου να τύχουν της προνομιακής μεταχειρίσεως. Η απαίτηση αυτή περί έγκυρου πιστοποιητικού καταγωγής εκδιδόμενου από την αρμόδια αρχή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλός τύπος, δυνάμενος να μην τηρηθεί σε περίπτωση που ο τύπος καταγωγής προσδιορίζεται με άλλα αποδεικτικά μέσα. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι δεν είναι δυνατό να θεωρηθούν ως έγκυρα πιστοποιητικά τα οποία εκδίδονται από άλλες αρχές, πλην των κατονομαζομένων στην οικεία συμφωνία συνδέσεως.

Κατόπιν των ανωτέρω παρατηρήσεων, στα υποβληθέντα πρώτο και τέταρτο ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής οφείλουν να αρνηθούν την παροχή προνομιακής μεταχειρίσεως κατά τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ στην περίπτωση κατά την οποία τα οικεία εμπορεύματα κατάγονται από τη Δυτική Όχθη. Επιπλέον, οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής δεν μπορούν να υπαγάγουν τα εμπορεύματα στο καθεστώς προνομιακής μεταχειρίσεως βάσει αμφοτέρων των συμφωνιών, χωρίς να λάβουν θέση ως προς το ζήτημα ποια από τις σχετικές συμφωνίες, ήτοι η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ και η Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-ΟΑΠ, είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω και αν το πιστοποιητικό καταγωγής θα έπρεπε να εκδοθεί από τις ισραηλινές αρχές ή τις παλαιστινιακές αρχές.

Επί του δεύτερου και του τρίτου ερωτήματος

Με το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, να διευκρινιστεί αν, στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεσμεύονται από το υποβληθέν πιστοποιητικό καταγωγής και από την απάντηση των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής. Ζητεί, επίσης, να διευκρινιστεί αν, για την επίλυση της διαφοράς που προέκυψε επ' ευκαιρία του ελέγχου των επίμαχων δηλώσεων τιμολογίου, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής οφείλουν, σύμφωνα με το άρθρο 33 του πρωτοκόλλου αυτού, να υποβάλουν την οικεία διαφορά στην επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας πριν λάβουν μονομερώς μέτρα.

- **Επί του ερωτήματος αν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεσμεύονται από την απάντηση των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής:**

Από το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ προκύπτει ότι ο εκ των υστέρων έλεγχος των δηλώσεων τιμολογίου πραγματοποιείται κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα των δηλώσεων αυτών ή τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων. Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής. Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου το αργότερο εντός δέκα μηνών. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν οι δηλώσεις είναι γνήσιες και αν τα σχετικά προϊόντα μπορεί πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής. Εάν, σε περίπτωση βάσιμων αμφιβολιών, δεν υπάρχει απάντηση εντός δέκα μηνών ή εάν η απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της γνησιότητας της εν λόγω δηλώσεως ή την πραγματική καταγωγή των προϊόντων, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής αρνούνται το ευεργέτημα των προτιμήσεων.

Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι από τέτοιες διατάξεις προκύπτει ότι ο καθορισμός της καταγωγής των εμπορευμάτων στηρίζεται σε κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των τελωνειακών αρχών των συμβαλλομένων στην οικεία συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών, υπό την έννοια ότι η καταγωγή καθορίζεται από τις αρχές του κράτους εξαγωγής. Το σύστημα αυτό δικαιολογείται από το ότι οι αρχές του κράτους εξαγωγής βρίσκονται σε ευνοϊκότερη θέση για να ελέγξουν τα περιστατικά που καθορίζουν την καταγωγή. Ένας τέτοιος μηχανισμός μπορεί να λειτουργήσει μόνον αν η τελωνειακή υπηρεσία του κράτους εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές του κράτους εξαγωγής. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος αμοιβαίας αναγνωρίσεως, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεν μπορούν να κηρύξουν μονομερώς άκυρη δήλωση τιμολογίου συνταχθείσα από εξαγωγέα εγκεκριμένο από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής. Ομοίως, σε περίπτωση εκ των υστέρων ελέγχου, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεσμεύονται, καταρχήν, από τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού.

Στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο κατά το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ εκ των υστέρων έλεγχος δεν αφορούσε το ζήτημα αν τα εισαγόμενα προϊόντα έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί σε ορισμένη περιοχή ή αν έχουν υποστεί στην περιοχή αυτή επαρκείς επεξεργασίες ή μεταποιήσεις ώστε να μπορούν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής της οικείας περιοχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ. **Το αντικείμενο του εκ των υστέρων ελέγχου αφορούσε αυτόν καθεαυτό τον τόπο παρασκευής των εισαγομένων προϊόντων**, προκειμένου να διαπιστωθεί αν τα προϊόντα αυτά ενέπιπταν στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ. Συγκεκριμένα, η Ένωση φρονεί ότι τα προϊόντα που έχουν παραχθεί σε περιοχές οι οποίες, από το 1967, ευρίσκονται υπό ισραηλινή διοίκηση δεν τυγχάνουν της προνομιακής μεταχειρίσεως που προβλέπει η συμφωνία.

Κατά το άρθρο 32, παράγραφος 6, του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ, αν η απάντηση των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της πραγματικής καταγωγής των προϊόντων, οι τελωνειακές αρχές που έχουν ζητήσει πληροφορίες αρνούνται το ευεργέτημα της προνομιακής μεταχειρίσεως στα εν λόγω προϊόντα.

Από τα στοιχεία της δικογραφίας της κύριας δίκης προκύπτει ότι, στο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου, οι ισραηλινές τελωνειακές αρχές δεν παρέσχον συγκεκριμένη απάντηση στα έγγραφα των γερμανικών τελωνειακών αρχών με τα οποία επιδιώκονταν να διαπιστωθεί αν τα επίμαχα προϊόντα είχαν παρασκευαστεί στις περιοχές όπου είχαν εγκατασταθεί Ισραηλινοί έποικοι στη Δυτική Όχθη, στη Λωρίδα της Γάζας, στην Ανατολική Ιερουσαλήμ και στα Υψίπεδα του Γκολάν. Στο έγγραφο, μάλιστα, των γερμανικών τελωνειακών αρχών, της 6ης Φεβρουαρίου 2003, δεν δόθηκε καν απάντηση. Υπό τις συνθήκες αυτές, **πρέπει να γίνει δεκτό ότι απάντηση όπως αυτή των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 6, του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ, για τη διαπίστωση της πραγματικής καταγωγής των προϊόντων, με συνέπεια ότι ο ισχυρισμός των εν λόγω αρχών ότι τα επίμαχα προϊόντα τυγχάνουν της προνομιακής μεταχειρίσεως κατά τη Συμφωνία Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ να μη δεσμεύει τις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής.**

➤ ***Επί της υποχρεώσεως υποβολής της υποθέσεως στην επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας:***

Το άρθρο 33, πρώτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ προβλέπει ότι όταν προκύπτουν διαφορές σε σχέση με τις διαδικασίες ελέγχου του άρθρου 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου ή όταν δημιουργούνται προβλήματα ως προς την ερμηνεία του, αυτά υποβάλλονται προς εξέταση στην επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας.

Κατά το άρθρο 39 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ, η επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας είναι όργανο διοικητικής φύσεως το οποίο απαρτίζεται από τελωνειακούς εμπειρογνώμονες και υπαλλήλους των υπηρεσιών της Επιτροπής, των κρατών μελών και του Κράτους του Ισραήλ. Κατά τις διατάξεις του πρωτοκόλλου αυτού, η επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας αναλαμβάνει να φέρει εις πέρας κάθε αποστολή τεχνικής φύσεως στον τελωνειακό τομέα. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί αρμόδια για την επίλυση διαφορών που ανάγονται σε νομικά ζητήματα, όπως αυτά που αφορούν την ερμηνεία της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ αυτής καθεαυτής. Αντιθέτως, τέτοιες διαφορές μπορούν να υποβάλλονται, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 75, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ, στο Συμβούλιο Συνδέσεως. Σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, η απάντηση των ισραηλινών τελωνειακών αρχών η οποία δόθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας του εκ των υστέρων ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ δεν δύναται να θεωρηθεί ως αφορμή μιας διαφοράς μεταξύ των συμβαλλομένων σχετικής με την ερμηνεία του πρωτοκόλλου αυτού. Συγκεκριμένα, αφενός, η απάντηση δεν παρέχει τα στοιχεία τα οποία ζητήθηκαν. Αφετέρου, μολονότι στην υπόθεση της κύριας δίκης η διαφορά προέκυψε κατά τη διαδικασία του εκ των υστέρων ελέγχου, την οποία κίνησαν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής, εντούτοις, **η διαφορά αυτή δεν αφορά την ερμηνεία του εν λόγω πρωτοκόλλου, αλλά τον προσδιορισμό του εδαφικού πεδίου εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ.**

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, στα υποβληθέντα δεύτερο και τρίτο ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεν δεσμεύονται από το υποβληθέν πιστοποιητικό καταγωγής και από την απάντηση των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής σε περίπτωση που η εν λόγω απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 6, του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ, για τη διαπίστωση της πραγματικής καταγωγής των προϊόντων. Επιπλέον, οι

τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεν έχουν την υποχρέωση να υποβάλουν στην επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας, η οποία συγκροτείται με το άρθρο 39 του εν λόγω πρωτοκόλλου, διαφορά η οποία σχετίζεται με την ερμηνεία του εδαφικού πεδίου εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΚ-Ισραήλ.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο **αποφαίνεται** :

1) Οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής οφείλουν να αρνηθούν την παροχή της προνομιακής μεταχειρίσεως που προβλέπει η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και του Κράτους του Ισραήλ, αφετέρου, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 20 Νοεμβρίου 1995, στην περίπτωση κατά την οποία τα επίμαχα εμπορεύματα κατάγονται από τη Δυτική Όχθη. Επιπλέον, οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής δεν μπορούν να υπαγάγουν τα εμπορεύματα στο καθεστώς προνομιακής μεταχειρίσεως βάσει και των δύο συμφωνιών, χωρίς να λάβουν θέση ως προς το ζήτημα ποια από τις σχετικές συμφωνίες, ήτοι η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και του Κράτους του Ισραήλ, αφετέρου, και η Ευρωμεσογειακή Ενδιάμεση Συμφωνία Συνδέσεως για το εμπόριο και τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (ΟΑΠ) εξ ονόματος της Παλαιστινιακής Αρχής της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας, αφετέρου, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 24 Φεβρουαρίου 1997, είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω και αν το πιστοποιητικό καταγωγής θα έπρεπε να εκδοθεί από τις ισραηλινές αρχές ή τις παλαιστινιακές αρχές.

2) Στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου αριθ. 4 που έχει προσαρτηθεί στην Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και του Κράτους του Ισραήλ, αφετέρου, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεν δεσμεύονται από το υποβληθέν πιστοποιητικό καταγωγής και από την απάντηση των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής σε περίπτωση που η εν λόγω απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 6, του πρωτοκόλλου ΕΚ-Ισραήλ, για τη διαπίστωση της πραγματικής καταγωγής των προϊόντων. Επιπλέον, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεν έχουν την υποχρέωση να υποβάλουν στην επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας, η οποία συγκροτείται με το άρθρο 39 του εν λόγω πρωτοκόλλου, διαφορά η οποία σχετίζεται με την ερμηνεία του εδαφικού πεδίου εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας συνδέσεως.

9.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: C-293/04

(Είσπραξη εκ των υστέρων των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών - Άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 - Διαχρονική εφαρμογή - Σύστημα διοικητικής συνεργασίας με τις αρχές τρίτης χώρας - Έννοια του "ανακριβούς πιστοποιητικού" - Βάρος απόδειξης)

Αιτούν δικαστήριο

Gerechtshof te Amsterdam (Κάτω Χώρες)

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Beemsterboer Coldstore Services BV

κατά

Inspecteur der Belastingdienst - Douanedistrict Arnhem

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως - Gerechtshof te Amsterdam - Ερμηνεία του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ L 311, σ. 17) - Είσπραξη εκ των υστέρων δασμών που προέρχονται από τελωνειακή οφειλή που γεννήθηκε πριν από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού (ΕΚ) 2700/2000 και βαρύνουν εισαγωγέα ο οποίος υπέβαλε πιστοποιητικά καταγωγής EUR.1 στα οποία ως χώρα καταγωγής των εμπορευμάτων αναφέρεται μια χώρα που δεν μπόρεσε να αποδειχθεί στο πλαίσιο ελέγχου που έγινε εκ των υστέρων.

Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν κατά την εκδίκαση διαφοράς μεταξύ της εταιρίας ολλανδικού δικαίου Beemsterboer Coldstore Services BV (στο εξής: Beemsterboer) και του Inspecteur der Belastingdienst – Douanedistrict Arnhem (ο οποίος θα αποκαλείται στο εξής «επιθεωρητής»), αντικείμενο της οποίας είναι η εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών.

ΑΙΤΗΜΑ – ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Με απόφαση της 14ης Ιουνίου 2004, η οποία περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 9 Ιουλίου 2004, το Gerechtshof te Amsterdam, στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ Beemsterboer Coldstore Services B.V. και Inspecteur der Belastingdienst - Douanedistrict Arnhem που εκκρεμεί ενώπιόν του, ζητεί από το Δικαστήριο την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί των εξής ερωτημάτων:

1. Μπορεί το νέο κείμενο του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΤΚ (ΕΕ L311 της 12/12/2000 σελ.17) να έχει εφαρμογή σε μια περίπτωση όπου η τελωνειακή οφειλή γεννήθηκε και η εκ των υστέρων καταβολή της ζητήθηκε πριν αρχίσει να ισχύει η διάταξη αυτή;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 1: είναι ένα πιστοποιητικό EUR. 1 (το οποίο δεν μπορεί να διαπιστωθεί ότι είναι όντως ανακριβές λόγω του ότι η καταγωγή των εμπορευμάτων για τα οποία αυτό εκδόθηκε δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί κατόπιν εκ των υστέρων ελέγχου, ενώ τα εμπορεύματα στερούνται ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο της προτιμησιακής μεταχειρίσεως) "ανακριβές πιστοποιητικό" κατά την έννοια του νέου κειμένου του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΤΚ και, αν αυτό δεν συμβαίνει, μπορεί εντούτοις ο έχων έννομο συμφέρον να επικαλεσθεί επωφελώς τη διάταξη αυτή;

3. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 2: ποιος φέρει το βάρος αποδείξεως ότι το πιστοποιητικό στηρίζεται σε ανακριβή έκθεση των περιστατικών από τον εξαγωγέα και ποιος πρέπει να αποδείξει ότι οι αρχές που εξέδωσαν το πιστοποιητικό σαφώς γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν μπορούσαν να τύχουν προτιμησης μεταχειρίσεως;

4. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα 1: μπορεί ο έχων έννομο συμφέρον να επικαλεσθεί επωφελώς το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΤΚ, όπως η διάταξη αυτή είχε μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου 2000, σε μια κατάσταση όπου δεν μπορεί να διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι οι τελωνειακές αρχές, όταν εξέδωσαν ένα πιστοποιητικό EUR.1, δικαιολογημένα και σωστά το εξέδωσαν;

Νομικό πλαίσιο

- **Ο τελωνειακός κώδικας**

Το άρθρο 220 του τελωνειακού κώδικα, όπως ίσχυε αρχικά, πρόβλεπε τα εξής: «**1)** Όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει βεβαιωθεί σύμφωνα με τα άρθρα 218 και 219 ή έχει βεβαιωθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, η βεβαίωση του ποσού των δασμών που έχει ή που απομένει να εισπραχθεί πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (βεβαίωση εκ των υστέρων). Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με το άρθρο 219. **2)** Εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 217, παράγραφος 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων βεβαίωση όταν: [...] β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση. **3)** [...] **4)** Το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα τροποποιήθηκε από τις 19 Δεκεμβρίου 2000 με τον κανονισμό 2700/2000 και έχει πλέον την εξής διατύπωση:

«το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση.

Όταν το προτιμησησικό καθεστώς ενός εμπορεύματος θεσπίζεται βάσει συστήματος διοικητικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των αρχών τρίτης χώρας, η χορήγηση πιστοποιητικού από τις εν λόγω αρχές, εφόσον αυτό αποδειχθεί ανακριβές, συνιστά σφάλμα το οποίο δεν όφειλε ευλόγως να έχει γίνει αντιληπτό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου.

Η έκδοση ανακριβούς πιστοποιητικού, ωστόσο, δεν συνιστά σφάλμα εάν το πιστοποιητικό βασίζεται σε ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, εκτός εάν, ιδίως, είναι προφανές ότι οι αρμόδιες για την έκδοσή του αρχές γνώριζαν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να επωφεληθούν προτιμησης μεταχείρισης.

Ο υπόχρεος μπορεί να επικαλεστεί την καλή του πίστη εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά την περίοδο των συγκεκριμένων εμπορικών πράξεων, κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησησική μεταχείριση.

Ο υπόχρεος δεν μπορεί, ωστόσο, να επικαλεστεί την καλή του πίστη εάν η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται ότι υπάρχουν βάσιμες αμφιβολίες όσον αφορά την ορθή εφαρμογή του προτιμησιακού καθεστώτος από τη δικαιούχο χώρα».

• **Η Συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών και εμπορικών θεμάτων μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Δημοκρατίας της Εσθονίας**

- Η Συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών και εμπορικών θεμάτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, αφενός, και της Δημοκρατίας της Εσθονίας, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στις 18 Ιουλίου 1994 (ΕΕ 1994, L 373, σ. 2, στο εξής: συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών), περιλαμβάνει ένα Πρωτόκολλο αριθ. 3 για τον ορισμό της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα» ή «προϊόντα καταγωγής» και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας, το οποίο τροποποιήθηκε με την απόφαση 1/97 της Μεικτής Επιτροπής μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αφενός, και της Δημοκρατίας της Εσθονίας, αφετέρου, της 6ης Μαρτίου 1997 (ΕΕ L 111, σ. 1, στο εξής: πρωτόκολλο 3).

- Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 3, που επιγράφεται «Γενικές διατάξεις» και περιλαμβάνεται στον τίτλο V, ο οποίος αφορά την απόδειξη της καταγωγής, ορίζει τα εξής: «1) Τα προϊόντα καταγωγής Κοινότητας, κατά την εισαγωγή τους στην Εσθονία, και τα προϊόντα καταγωγής Εσθονίας, κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα, υπάγονται στη συμφωνία, εφόσον προσκομιστεί: α) Πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 [στο εξής: πιστοποιητικό EUR.1], [...]».

- Το άρθρο 17 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το οποίο επιγράφεται «Διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικού κυκλοφορίας EUR.1», περιλαμβάνει την ακόλουθη παράγραφο 3: «Ο εξαγωγέας που αιτείται την έκδοση πιστοποιητικού EUR.1 πρέπει να είναι σε θέση να υποβάλει ανά πάσα στιγμή, εάν του ζητηθεί από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής στην οποία εκδίδεται το πιστοποιητικό EUR.1, κάθε κατάλληλο έγγραφο για την απόδειξη του χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων καθώς και της εκπλήρωσης των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου.»

- Το άρθρο 28, παράγραφος 1, του ίδιου αυτού πρωτοκόλλου, το οποίο επιγράφεται «Φύλαξη του πιστοποιητικού καταγωγής και των δικαιολογητικών εγγράφων», προβλέπει τα εξής: «Ο εξαγωγέας που αιτείται την έκδοση πιστοποιητικού κυκλοφορίας EUR.1 πρέπει να φυλάσσει επί τρία τουλάχιστον έτη τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 17, παράγραφος 3.»

- Το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 3, το οποίο επιγράφεται «Έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής», ορίζει τα εξής: «1) Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου. [...] 3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργήσουν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο.»

Ανάλυση

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- Το 1997 η εταιρία Hoogwegt International BV (στο εξής: Hoogwegt) αγόρασε από την εσθονική επιχείρηση AS Lacto Ltd (στο εξής: Lacto) ορισμένες παρτίδες βούτυρο. Η διασάφηση των παρτίδων αυτών κατά την είσοδό τους στις Κάτω Χώρες πραγματοποιήθηκε από την επιχείρηση εκτελωνισμού Beemsterboer, η οποία ενεργούσε για λογαριασμό της Hoogwegt. Ως χώρα καταγωγής των εμπορευμάτων αναφερόταν η Εσθονία, οπότε τα εμπορεύματα τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία με εφαρμογή του προτιμησιακού δασμού που προβλεπόταν στην προαναφερθείσα συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών. Κάθε διασάφηση συνοδευόταν, με σκοπό την απόδειξη της καταγωγής του βούτυρου, από πιστοποιητικό EUR.1, το οποίο είχαν εκδώσει οι εσθονικές τελωνειακές αρχές μετά από αίτηση της Lacto.

- Τον Μάρτιο του 2000, μετά από ορισμένες ενδείξεις για την τέλεση απάτης σχετικά με εμπόριο βούτυρου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Εσθονίας, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέστειλε στην Εσθονία αντιπροσωπεία, η οποία διενήργησε σχετική έρευνα σε συνεργασία με τις εθνικές τελωνειακές αρχές.

- Κατά την έρευνα αυτή διαπιστώθηκε ότι η Lacto δεν είχε φυλάξει τα πρωτότυπα έγγραφα με τα οποία θα αποδεικνυόταν η καταγωγή του βούτυρου που είχε εξαγάγει.

- Με απόφαση της 14ης Ιουλίου 2000 η τελωνειακή επιθεώρηση του Ταλίν (Εσθονία) κήρυξε άκυρα τα πιστοποιητικά EUR.1 και τα ανακάλεσε. Κατόπιν ένστασης όμως της Lacto ενώπιον των εσθονικών τελωνειακών υπηρεσιών, η απόφαση για την ανάκληση των εν λόγω πιστοποιητικών κρίθηκε παράνομη για τυπικούς λόγους.

- Αφού η καταγωγή του βούτυρου δεν κατέστη δυνατό να αποδειχθεί, οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές προέβησαν στην εκ των υστέρων επιβολή δασμών στην Beemsterboer. Η εταιρία αυτή, κατόπιν της απόρριψης της διοικητικής προσφυγής της κατά των πράξεων επιβολής, προσέφυγε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

-Υπό τις συνθήκες αυτές, το Gerechtshof te Amsterdam αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«**1)** Μπορεί το τροποποιημένο άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του [τελωνειακού κώδικα] να έχει εφαρμογή σε περίπτωση κατά την οποία η τελωνειακή οφειλή γεννήθηκε και η εκ των υστέρων καταβολή της πραγματοποιήθηκε πριν αρχίσει να ισχύει η διάταξη αυτή;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα: Είναι ένα πιστοποιητικό EUR.1 (το οποίο δεν μπορεί να διαπιστωθεί ότι είναι όντως ανακριβές λόγω του ότι η καταγωγή των εμπορευμάτων για τα οποία εκδόθηκε δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί κατά τον διεξαχθέντα εκ των υστέρων έλεγχο, ενώ τα εμπορεύματα στερούνται ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο της προτιμησιακής μεταχείρισης) “ανακριβές πιστοποιητικό” κατά την έννοια του τροποποιημένου άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα και, αν αυτό δεν συμβαίνει, μπορεί εντούτοις ο έχων έννομο συμφέρον να επικαλεσθεί λυσιτελώς τη διάταξη αυτή;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο δεύτερο ερώτημα: Ποιος φέρει το βάρος να αποδείξει ότι το πιστοποιητικό στηρίζεται σε ανακριβή έκθεση των πραγματικών περιστατικών από τον εξαγωγέα και ποιος πρέπει να αποδείξει ότι οι αρχές που εξέδωσαν το πιστοποιητικό σαφώς γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν μπορούσαν να τύχουν προτιμησιακής μεταχείρισης;

4) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα: Μπορεί ο έχων έννομο συμφέρον να επικαλεσθεί λυσιτελώς το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, όπως η διάταξη αυτή είχε μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου 2000, σε μια περίπτωση όπου δεν μπορεί να διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι οι τελωνειακές αρχές, όταν εξέδωσαν ένα πιστοποιητικό EUR.1, ενήργησαν ευλόγως και ορθώς;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

➤ Επί του πρώτου ερωτήματος

- Το αιτούν δικαστήριο θέτει με το πρώτο ερώτημά του το ζήτημα αν το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, όπως διαμορφώθηκε μετά την έκδοση του κανονισμού 2700/2000, **έχει εφαρμογή στις τελωνειακές οφειλές που γεννήθηκαν και των οποίων η εκ των υστέρων καταβολή πραγματοποιήθηκε πριν από την έναρξη της ισχύος του εν λόγω κανονισμού.**

- Η Επιτροπή προτείνει να δοθεί καταφατική απάντηση στο πρώτο ερώτημα και υπενθυμίζει ότι σκοπός των διατάξεων που προστέθηκαν στο άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα ήταν η αποσαφήνιση του κειμένου αυτού, ώστε να βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου, και όχι η τροποποίησή του. Κατά την Beemsterboer, το νέο κείμενο του άρθρου 220 του τελωνειακού κώδικα συνιστά αποσαφήνιση κανόνα που υφίστατο ήδη πριν από τις 19 Δεκεμβρίου 2000 και συνεπώς έχει αναδρομική εφαρμογή.

- Κατά πάγια νομολογία, οι κανόνες διαδικασίας εφαρμόζονται γενικώς επί όλων των διαφορών που εκκρεμούν κατά το χρονικό σημείο της ενάρξεως της ισχύος. Συναφώς επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, καθόσον διέπει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο υπόχρεος απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής εκ των υστέρων των εισαγωγικών δασμών λόγω σφάλματος των τελωνειακών αρχών, θεσπίζει κανόνα ουσιαστικού δικαίου. **Κατά συνέπεια, η εν λόγω διάταξη δεν θα πρέπει καταρχήν να εφαρμόζεται στις καταστάσεις που έχουν διαμορφωθεί πριν από την έναρξη της ισχύος του.**

- Εντούτοις, οι ουσιαστικοί κανόνες του κοινοτικού δικαίου **μπορούν κατ' εξαίρεση** να ερμηνεύονται με την έννοια ότι έχουν εφαρμογή σε καταστάσεις που έχουν ήδη διαμορφωθεί πριν από την έναρξη της ισχύος τους, εφόσον προκύπτει σαφώς από τη διατύπωσή τους, τους σκοπούς ή την οικονομία τους ότι πρέπει να τους αναγνωριστεί τέτοιο αποτέλεσμα.

- **Σκοπός της τροποποίησης του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα ήταν ο ορισμός των εννοιών «λάθος» ή «σφάλμα των τελωνειακών αρχών» και «καλή πίστη του υπόχρεου» σε σχέση με την ιδιαίτερη περίπτωση των προτιμησιακών καθεστώτων. Επομένως, το εν λόγω άρθρο, χωρίς να επιφέρει καμία τροποποίηση ουσίας, αποσκοπεί στην αποσαφήνιση των παραπάνω εννοιών, οι οποίες περιλαμβάνονταν ήδη στο αρχικό κείμενο του εν λόγω άρθρου 220 και είχαν ήδη διασαφηνιστεί με τη νομολογία του.**

- Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το νέο κείμενο του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα έχει ουσιαστικά ερμηνευτικό χαρακτήρα και ότι πρέπει να εφαρμόζεται στις καταστάσεις που διαμορφώθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του.

- Το νέο κείμενο του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα αποσκοπεί στη βελτίωση της ασφάλειας δικαίου, επιμερίζοντας παράλληλα τον κίνδυνο αβεβαιότητας μεταξύ του εισαγωγέα και του συστήματος και προσδιορίζοντας τις υποχρεώσεις των τελωνειακών αρχών. Εξάλλου, το νέο κείμενο ενισχύει την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των ενδιαφερόμενων επιχειρηματιών σε περίπτωση σφάλματος των τελωνειακών αρχών σε σχέση με το προτιμησιακό καθεστώς εμπορευμάτων καταγωγής τρίτης χώρας.

- Επομένως, ούτε η αρχή της ασφάλειας δικαίου ούτε η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εμποδίζουν την εφαρμογή της επίμαχης διάταξης σε καταστάσεις που διαμορφώθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος της.

- Κατόπιν των ανωτέρω, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, όπως διαμορφώθηκε μετά την έκδοση του κανονισμού 2700/2000, έχει εφαρμογή στις τελωνειακές οφειλές που γεννήθηκαν και των οποίων η εκ των υστέρων καταβολή πραγματοποιήθηκε πριν από την έναρξη της ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

➤ Επί του δεύτερου ερωτήματος

- Το δεύτερο ερώτημα έχει δύο σκέλη. **Με το πρώτο σκέλος** το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσία αν, σε περίπτωση που η καταγωγή των εμπορευμάτων που αναγράφεται στο πιστοποιητικό EUR.1 δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί κατά τον διεξαγόμενο εκ των υστέρων έλεγχο, το πιστοποιητικό αυτό αποτελεί «ανακριβές πιστοποιητικό» κατά την έννοια του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, όπως διαμορφώθηκε μετά την έκδοση του κανονισμού 2700/2000. **Με το δεύτερο σκέλος** του ερωτήματος το αιτούν δικαστήριο θέτει το ζήτημα αν, σε περίπτωση που αυτό δεν συμβαίνει, ο ενδιαφερόμενος μπορεί εντούτοις να επικαλεσθεί προς όφελός του τη διάταξη αυτή.

- Υπενθυμίζεται ευθύς εξ αρχής ότι από τις διατάξεις του πρωτοκόλλου 3 προκύπτει ότι τα προϊόντα καταγωγής Κοινότητας ή Εσθονίας υπάρχουν στο προτιμησιακό καθεστώς που προβλέπει η συμφωνία, εφόσον προσκομίζεται πιστοποιητικό EUR.1, το οποίο αποτελεί το στοιχείο που αποδεικνύει την καταγωγή αυτή.

-Εντούτοις, κατά το άρθρο 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου, υπάρχει η δυνατότητα διενέργειας μεταγενέστερου ελέγχου των πιστοποιητικών καταγωγής, αν οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα των εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του πρωτοκόλλου αυτού.

- Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι από τη διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχου στη Lacto αποδείχθηκε ότι η επιχείρηση αυτή δεν είχε φυλάξει τα πρωτότυπα έγγραφα με τα οποία θα αποδεικνυόταν η καταγωγή των σχετικών προϊόντων και ότι η καταγωγή του βουτύρου που είχε εξαγάγει η εταιρία αυτή δεν μπορούσε να αποδειχθεί με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία.

-Συναφώς το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι σκοπός της διαδικασίας του εκ των υστέρων ελέγχου είναι να εξακριβωθεί κατά πόσον η καταγωγή που αναγράφεται στο πιστοποιητικό EUR.1, το οποίο έχει εκδοθεί προηγουμένως, ανταποκρίνεται στην αλήθεια.

-Ο υπόχρεος δεν μπορεί να θεμελιώσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το κύρος των πιστοποιητικών EUR.1 στο γεγονός ότι τα πιστοποιητικά αυτά έγιναν αρχικά δεκτά από τις τελωνειακές αρχές κράτους μέλους, δεδομένου ότι ο ρόλος των αρχών αυτών, στο πλαίσιο της αρχικής αποδοχής των διασαφήσεων, ουδόλως αποτελεί εμπόδιο για τη διενέργεια μεταγενέστερων ελέγχων.

- Συνεπώς, εφόσον από τον εκ των υστέρων έλεγχο δεν επιβεβαιώνεται η αναγραφόμενη στο πιστοποιητικό EUR.1 καταγωγή του εμπορεύματος, πρέπει να συνάγεται ότι το εμπόρευμα είναι άγνωστης καταγωγής και ότι, επομένως, κακώς χορηγήθηκαν το πιστοποιητικό EUR.1 και η δασμολογική προτίμηση.

-Υπό τις συνθήκες αυτές, στο πρώτο σκέλος του δεύτερου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, σε περίπτωση που η καταγωγή των εμπορευμάτων που αναγράφεται στο πιστοποιητικό EUR.1 δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί κατά τον διεξαγόμενο εκ των υστέρων έλεγχο, το πιστοποιητικό αυτό πρέπει να θεωρείται ως «ανακριβές πιστοποιητικό» κατά την έννοια του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2700/2000.

-Κατόπιν της απάντησης που δόθηκε στο πρώτο σκέλος του δεύτερου ερωτήματος, δεν χρειάζεται να δοθεί απάντηση στο δεύτερο σκέλος του ερωτήματος αυτού.

➤ **Επί του τρίτου ερωτήματος**

-Το τρίτο ερώτημα αφορά την ερμηνεία του τρίτου εδαφίου του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, όπως διαμορφώθηκε μετά την έκδοση του κανονισμού 2700/2000.

- Το αιτούν δικαστήριο ερωτά καταρχάς ποιος οφείλει να αποδείξει ότι η έκδοση του πιστοποιητικού EUR.1 βασίστηκε σε ανακριβή έκθεση των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα.

- Συναφώς επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες που ρυθμίζουν την κατανομή του βάρους της απόδειξης, οι τελωνειακές αρχές που επικαλούνται το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τρίτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, του τελωνειακού κώδικα, προκειμένου να προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών, οφείλουν να αποδείξουν, για να θεμελιώσουν την αξίωσή τους, ότι η έκδοση των ανακριβών πιστοποιητικών οφείλεται στην ανακριβή έκθεση των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα.

-Από τις διαπιστώσεις στις οποίες έχει προβεί το εθνικό δικαστήριο με την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει όμως ότι οι τελωνειακές αρχές δεν είχαν τη δυνατότητα εν προκειμένω να αποδείξουν την ακρίβεια ή ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώθηκαν με σκοπό την έκδοση του πιστοποιητικού EUR.1, αφού ο εξαγωγέας δεν είχε φυλάξει τα αποδεικτικά έγγραφα, παρά την υποχρέωση που υπείχε από το άρθρο 28, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου 3 να φυλάσσει επί τρία τουλάχιστον έτη τα κατάλληλα έγγραφα για την απόδειξη της καταγωγής των σχετικών προϊόντων.

- Οι επιχειρηματίες όμως οφείλουν να λαμβάνουν, στο πλαίσιο των συμβατικών τους σχέσεων, τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προφυλάσσονται από τους κινδύνους μιας εκ των υστέρων εισπράξεως δασμών.

- Επομένως, για την επίτευξη του σκοπού του εκ των υστέρων ελέγχου, δηλαδή για την εξακρίβωση της γνησιότητας και της ακρίβειας του πιστοποιητικού EUR.1, ο υπόχρεος φέρει το βάρος να αποδείξει εν προκειμένω ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά, τα οποία εκδόθηκαν από τις αρχές της τρίτης χώρας, βασίζονταν σε ορθή έκθεση των πραγματικών στοιχείων.

- Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο ερωτά ποιος φέρει το βάρος να αποδείξει ότι οι τελωνειακές αρχές που εξέδωσαν το πιστοποιητικό EUR.1 σαφώς γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούσαν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να τύχουν της προτιμησιακής μεταχείρισης.

- Συναφώς αρκεί η διαπίστωση ότι το βάρος της απόδειξης του ότι ήταν προφανές ότι οι τελωνειακές αρχές που εξέδωσαν το πιστοποιητικό αυτό γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούσαν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να τύχουν της προτιμησιακής μεταχείρισης φέρει όποιος επικαλείται την εξαίρεση που προβλέπεται στη δεύτερη περίοδο του τρίτου εδαφίου του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα.

- Κατόπιν των ανωτέρω, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι όποιος επικαλείται το τρίτο εδάφιο του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2700/2000, έχει επίσης την υποχρέωση να προσκομίσει τις αναγκαίες αποδείξεις που θεμελιώνουν την αξίωσή του. Επομένως, στις τελωνειακές αρχές εναπόκειται καταρχήν, εφόσον οι αρχές αυτές επικαλούνται το εν λόγω άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τρίτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, προκειμένου να προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών, να αποδείξουν ότι η έκδοση των ανακριβών πιστοποιητικών οφείλεται στην ανακριβή έκθεση των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα. Όταν όμως, λόγω αμέλειας για την οποία ευθύνεται μόνο ο εξαγωγέας, οι τελωνειακές αρχές τελούν σε αδυναμία να προσκομίσουν την αναγκαία απόδειξη του ότι το πιστοποιητικό EUR.1 εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς έκθεσης των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα, στον οφειλέτη των δασμών εναπόκειται να αποδείξει ότι το εν λόγω πιστοποιητικό, το οποίο εξέδωσαν οι αρχές της τρίτης χώρας βασίστηκε σε ορθή έκθεση των πραγματικών στοιχείων.

➤ Επί του τέταρτου ερωτήματος

Κατόπιν της απάντησης που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, δεν χρειάζεται να δοθεί απάντηση στο τέταρτο.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000, έχει εφαρμογή στις τελωνειακές οφειλές που γεννήθηκαν και των οποίων η εκ

των υστέρων καταβολή πραγματοποιήθηκε πριν από την έναρξη της ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

- 2) Σε περίπτωση που η καταγωγή των εμπορευμάτων που αναγράφεται στο πιστοποιητικό EUR.1 δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί κατά τον διεξαγόμενο εκ των υστέρων έλεγχο, το πιστοποιητικό αυτό πρέπει να θεωρείται ως «ανακριβές πιστοποιητικό» κατά την έννοια του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2700/2000.
- 3) Όποιος επικαλείται το τρίτο εδάφιο του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2700/2000, έχει επίσης την υποχρέωση να προσκομίσει τις αναγκαίες αποδείξεις που θεμελιώνουν την αξίωσή του. Επομένως, στις τελωνειακές αρχές εναπόκειται καταρχήν, εφόσον οι αρχές αυτές επικαλούνται το εν λόγω άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τρίτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, προκειμένου να προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών, να αποδείξουν ότι η έκδοση των ανακριβών πιστοποιητικών οφείλεται στην ανακριβή έκθεση των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα.

Όταν όμως, λόγω αμέλειας για την οποία ευθύνεται μόνο ο εξαγωγέας, οι τελωνειακές αρχές τελούν σε αδυναμία να προσκομίσουν την αναγκαία απόδειξη του ότι το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 εκδόθηκε βάσει ορθής ή ανακριβούς έκθεσης των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα, στον οφειλέτη των δασμών εναπόκειται να αποδείξει ότι το εν λόγω πιστοποιητικό, το οποίο εξέδωσαν οι αρχές της τρίτης χώρας, βασίστηκε σε ορθή έκθεση των πραγματικών στοιχείων.

10.

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-23/04 έως C-25/04

(Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Ουγγαρίας – Υποχρέωση αμοιβαίας συνδρομής των τελωνειακών αρχών – Εισαγωγή εμπορευμάτων κατ' εφαρμογή του προτιμησιακού τελωνειακού καθεστώτος – Εκ των υστέρων έλεγχος της καταγωγής των εμπορευμάτων, ο οποίος θέτει υπό αμφισβήτηση την ουγγρική καταγωγή τους – Προσφυγή κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου – Είσπραξη των δασμών από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής – Ακύρωση, από το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους εξαγωγής, των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου – Υποχρέωση των τελωνειακών αρχών του κράτους εισαγωγής να λαμβάνουν υπόψη τις αποφάσεις που εκδίδει το δικαστήριο του κράτους εξαγωγής)

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

Σφακιανάκης ΑΕΒΕ

Κατά

Ελληνικού Δημοσίου

(αιτήσεις του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

Αιτούν Δικαστήριο : Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών

Νομικό πλαίσιο

- **Η Συμφωνία Συνδέσεως και το πρωτόκολλο αριθ. 4**

Η Συμφωνία Συνδέσεως, σύμφωνα με το άρθρο της 1, είχε ως κύριο σκοπό την προοδευτική δημιουργία μιας ζώνης ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ουγγαρίας. Έτσι, θα διευκόλυνε την ένταξη της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η οποία πραγματοποιήθηκε την 1η Μαΐου 2004. Η Συμφωνία Συνδέσεως προβλέπει στο άρθρο της 9 τη διαδοχική ή άμεση κατάργηση όλων των εισαγωγικών δασμών που επιβάλλονται εντός της Κοινότητας στα προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας.

Η έννοια των «καταγομένων προϊόντων ή προϊόντων καταγωγής» καθώς και οι μέθοδοι διοικητικής συνεργασίας καθορίζονται στο πρωτόκολλο αριθ. 4 (ΕΕ 1993, L 347, σ. 177), το οποίο έχει προσαρτηθεί στη Συμφωνία Συνδέσεως. Το πρωτόκολλο αυτό τροποποιήθηκε με την απόφαση 1/95 (ΕΕ L 201, σ. 39), η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Οκτωβρίου 1995, κατόπιν με την απόφαση 3/96 (ΕΕ 1997, L 92, σ. 1), η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1997. Κατά το μέτρο που τα κρίσιμα εν προκειμένω άρθρα του πρωτοκόλλου αριθ. 4, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 3/96 έχουν, κατ' ουσίαν, το ίδιο περιεχόμενο στο αρχικό κείμενο του 1993 και σε εκείνο που απορρέει από την απόφαση 1/95, δεν είναι ανάγκη να καθορισθεί ακριβώς ποιο κείμενο κάθε άρθρου έχει εφαρμογή στις διαφορές της κύριας δίκης στα διάφορα στάδια της εξελίξεώς τους. **Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται αποκλειστικά στο κείμενο των**

σχετικών άρθρων ως έχει στο πρωτόκολλο αριθ. 4, θα παρατεθεί μόνο το κείμενο αυτό.

Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο α', του πρωτοκόλλου αριθ. 4, τα προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας εισάγονται στην Κοινότητα υπό τους προτιμησιακούς όρους της Συμφωνίας Συνδέσεως, όπως και τα προϊόντα των διαφόρων κρατών μελών της Κοινότητας εισάγονται στην Ουγγαρία υπό τους ίδιους όρους, εφόσον προσκομισθεί πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1. Το άρθρο 17, παράγραφοι 1 και 5, του πρωτοκόλλου αριθ. 4 ορίζει ότι το πιστοποιητικό EUR.1 εκδίδεται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, οι οποίες πρέπει να προβαίνουν συναφώς σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την επαλήθευση της καταγωγής του προϊόντος. Μπορούν επίσης να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών καταχωρίσεων του εξαγωγέα ή οποιονδήποτε άλλο έλεγχο θεωρούν αναγκαίο.

Οι περί των μεθόδων διοικητικής συνεργασίας διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθ. 4 περιέχονται, μεταξύ άλλων, στα άρθρα 31 έως 33 αυτού, των οποίων η ερμηνεία ζητείται με την υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως. Τα άρθρα αυτά έχουν ως εξής:

«Άρθρο 31

Αμοιβαία συνδρομή

[...]

2. Για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, η Κοινότητα και η Ουγγαρία παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, μέσω των αρμοδίων τελωνειακών υπηρεσιών, για τον έλεγχο της γνησιότητας των πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή των δηλώσεων τιμολογίου και της ακρίβειας των πληροφοριών που περιέχονται σ' αυτά τα έγγραφα.

Άρθρο 32

Έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής

1. Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 και το τιμολόγιο, αν έχει υποβληθεί, τη δήλωση τιμολογίου ή αντίγραφο των εν λόγω εγγράφων στις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για έλεγχο, αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στο πιστοποιητικό καταγωγής είναι ανακριβείς.

3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού

στοιχείου και να διενεργήσουν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο.

4. Αν οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής αποφασίσουν να αναστείλουν την προτιμησιακή μεταχείριση για τα συγκεκριμένα προϊόντα, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ελέγχου, οφείλουν να επιτρέψουν στον εισαγωγέα να παραλάβει τα προϊόντα υπό τον όρο επιβολής κάθε προληπτικού μέτρου το οποίο κρίνεται απαραίτητο.

5. Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού το ταχύτερο δυνατό. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν τα έγγραφα είναι γνήσια και αν τα σχετικά προϊόντα μπορούν πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Κοινότητας [ή] Ουγγαρίας και ότι πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου.

6. Εάν, σε περίπτωση εύλογων αμφιβολιών, δεν δοθεί απάντηση εντός δέκα μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου ή εάν η απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της αυθεντικότητας του εν λόγω εγγράφου ή τη[ς] πραγματική[ς] καταγωγή[ς] των προϊόντων, οι αιτούσες τελωνειακές αρχές αρνούνται, εκτός εκτάκτων περιστάσεων, το ευεργέτημα των προτιμήσεων.

Άρθρο 33

Διακανονισμός διαφορών

Όταν προκύπτουν διαφορές σε σχέση με τις διαδικασίες ελέγχου του άρθρου 32, οι οποίες δεν μπορούν να διευθετηθούν μεταξύ των τελωνειακών αρχών που ζητούν τον έλεγχο και των τελωνειακών αρχών που είναι υπεύθυνες για τη διενέργειά του ή όταν δημιουργούνται προβλήματα ως προς την ερμηνεία του παρόντος πρωτοκόλλου, αυτές υποβάλλονται στην επιτροπή σύνδεσης.

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι διαφορές μεταξύ του εισαγωγέα και των τελωνειακών αρχών της χώρας εισαγωγής διακανονίζονται βάσει της νομοθεσίας της εν λόγω χώρας.»

• Ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας

Το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται επίσης στον κανονισμό (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: ΚΤΚ), ο οποίος περιέχει τους κανόνες και τις διαδικασίες που διασφαλίζουν την εφαρμογή των δασμολογικών μέτρων που έχουν θεσπιστεί από την Κοινότητα στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Κοινότητας και τρίτων χωρών.

Το άρθρο 220 του ΚΤΚ προβλέπει, στην παράγραφο 1, ότι, όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή έχει βεβαιωθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, η βεβαίωση του ποσού των δασμών που πρέπει ή που απομένει να εισπραχθεί, δηλαδή η εγγραφή του από τις τελωνειακές αρχές του οικείου κράτους στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο επέχει θέση βιβλίων, πρέπει να γίνει, κατ' αρχήν, εντός δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να προσδιορίσει τον οφειλέτη.

Το άρθρο 220 του ΚΤΚ προβλέπει, ωστόσο, στην παράγραφο 2, μια εξαίρεση από αυτήν την εκ των υστέρων βεβαίωση, της οποίας την ερμηνεία επίσης ζητεί το αιτούν δικαστήριο στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας. Η παράγραφος αυτή έχει ως εξής:

«Εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 217, παράγραφος 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων βεβαίωση όταν:

[...]

- β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση·

[...]»

Το άρθρο 217 του ΚΤΚ, παράγραφος 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο προβλέπει:

1. Κάθε ποσό των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που προκύπτει από τελωνειακή οφειλή, που στο εξής καλείται "ποσό των δασμών", υπολογίζεται από τις τελωνειακές αρχές μόλις αυτές διαθέτουν τα απαραίτητα στοιχεία και εγγράφεται από τις εν λόγω αρχές στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο υπόθεμα επέχει θέση βιβλίων (βεβαίωση).

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται:

- α) όταν έχει θεσπιστεί προσωρινός δασμός αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικός-
- β) όταν το ποσό των νομίμως οφειλομένων δασμών είναι ανώτερο από το ποσό που έχει καθορισθεί βάσει δασμολογικής πληροφορίας δεσμευτικού χαρακτήρα-
- γ) όταν οι διατάξεις που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής απαλλάσσουν τις τελωνειακές αρχές από τη βεβαίωση ποσού δασμών κατώτερου από ορισμένο ποσό.

Οι τελωνειακές αρχές μπορούν να μη βεβαιώνουν ποσά δασμών τα οποία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 221 παράγραφος 3, δεν μπορούν να γνωστοποιηθούν στον οφειλέτη λόγω εκπνοής της καθορισμένης προθεσμίας.

Ανάλυση

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- Το 1995, η εταιρία Σφακιανάκης, αποκλειστική αντιπρόσωπος στην Ελλάδα της ιαπωνικής εταιρίας κατασκευής αυτοκινήτων Suzuki Motor Corporation, εισήγαγε από την Ουγγαρία ορισμένα αυτοκίνητα μάρκας Suzuki. Οι εισαγωγές αυτές πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος που καθιερώνεται με την Συμφωνία Συνδέσεως (στο εξής: προτιμησιακό καθεστώς), βάσει πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 που βεβαιώναν την ουγγρική καταγωγή των προϊόντων. Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης έτυχε του ευεργετήματος των διατάξεων του ως άνω καθεστώτος.

- Κατά τα έτη 1996 έως 1998, κατόπιν αιτήματος της μονάδας συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης (στο εξής: UCLAF) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι αρμόδιες αρχές της Ουγγαρίας πραγματοποίησαν εκ των υστέρων έλεγχο στην κατασκευάστρια ουγγρική εταιρία Magyar Suzuki Corporation, με σκοπό την επαλήθευση της καταγωγής και της αξίας των αυτοκινήτων της εταιρίας αυτής που εισήχθησαν στην Κοινότητα από τις 31 Δεκεμβρίου 1994 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1997, με δασμολογική απαλλαγή και υπό την κάλυψη ουγγρικών πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1. Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, η UCLAF ζήτησε από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές την αποστολή όλων των πιστοποιητικών καταγωγής και των αντιστοίχων τιμολογίων εισαγωγής που αφορούσαν εισαγωγές αυτοκινήτων μάρκας Suzuki από την Ουγγαρία κατά τα εν λόγω έτη.
- Κατόπιν του ως άνω ελέγχου, ο οποίος πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με κοινοτική αντιπροσωπεία, οι ουγγρικές αρχές γνωστοποίησαν τα αποτελέσματά του στις ελληνικές τελωνειακές αρχές με έγγραφο της 3ης Νοεμβρίου 1998. Στο έγγραφο αυτό είχε επισυναφθεί κατάλογος όλων των εγγράφων που οι ελληνικές τελωνειακές αρχές επέστρεψαν για τον εκ των υστέρων έλεγχο. Ο κατάλογος περιελάμβανε τρία τμήματα. Το πρώτο περιείχε τα λεπτομερή στοιχεία όλων των αυτοκινήτων στα οποία αποδόθηκε καθεστώς ουγγρικής καταγωγής τόσο από την κατασκευάστρια εταιρία όσο και από τις ουγγρικές αρχές ελέγχου· το δεύτερο απαριθμούσε τα αυτοκίνητα στα οποία αποδόθηκε καθεστώς μη εγχώριας καταγωγής από τις εν λόγω αρχές, αποτέλεσμα το οποίο αποδέχθηκε με δήλωσή της και η κατασκευάστρια εταιρία· το τρίτο αφορούσε τα αυτοκίνητα το καθεστώς των οποίων αποτέλεσε αντικείμενο δικαστικής διαμάχης. Όσον αφορά το τρίτο αυτό τμήμα, στο οποίο περιλαμβάνονται τα αυτοκίνητα ως προς τα οποία η επιβολή προσθέτων επιβαρύνσεων προσβλήθηκε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, οι ουγγρικές αρχές ελέγχου δήλωσαν ότι δεν μπορούσαν να παράσχουν πληροφορίες σχετικές με την έκβαση των ανωτέρω δικών έως την περάτωσή τους· οι ίδιες αυτές αρχές ζήτησαν από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές να επιδείξουν υπομονή όσον αφορά την είσπραξη των επίμαχων στις κύριες δίκες τελωνειακών δασμών. Τέλος, ενημέρωσαν τις ελληνικές αρχές ότι τα πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1, τα οποία αφορούσαν αποκλειστικά αυτοκίνητα μη εγχώριας καταγωγής, είχαν ανακληθεί.
- Κατά το μέτρο που τα επίμαχα στις υποθέσεις των κυρίων δικών αυτοκίνητα δεν πληρούσαν, σύμφωνα με τις διαβιβασθείσες καταστάσεις της UCLAF, τα κριτήρια προτιμησιακής μεταχείρισης, οι ελληνικές αρχές προέβησαν, με την προσβαλλομένη ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου πράξη, σε πρόσθετη χρέωση εισαγωγικού δασμού, του αναλογούντος επί του δασμού αυτού φόρου προστιθεμένης αξίας, καθώς και της κατά το άρθρο 33 του ελληνικού τελωνειακού κώδικα ποινής.
- Τα ουγγρικά δικαστήρια όμως, κατόπιν προσφυγής της κατασκευάστριας των εν λόγω αυτοκινήτων εταιρίας, ακύρωσαν τελεσίδικα τις αποφάσεις των ουγγρικών τελωνειακών αρχών που εκδόθηκαν κατά τη διαδικασία της εκ των υστέρων εξακριβώσεως της καταγωγής των εξαχθέντων αυτοκινήτων και υποχρέωσαν τις εν λόγω αρχές να κινήσουν εκ νέου τη διαδικασία ελέγχου των πιστοποιητικών EUR.1, σύμφωνα με τις εκδοθείσες δικαστικές αποφάσεις.
- Με έγγραφο της 26ης Ιουλίου 1999, οι αρμόδιες ουγγρικές αρχές ενημέρωσαν την Ελληνική Γενική Διεύθυνση Τελωνείων για τις μεταβολές αυτές και της απέστειλαν ένα παράρτημα με τα στοιχεία που αφορούσαν τα αυτοκίνητα για τα οποία δεν ήταν τελικά νόμιμη η έκδοση των πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 και ένα άλλο παράρτημα το οποίο απαριθμούσε τα αυτοκίνητα για τα οποία τα εν λόγω πιστοποιητικά εκδόθηκαν νομίμως, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονταν και τα οχήματα της προσφεύγουσας της

κύριας δίκης. Κατόπιν της ενημερώσεως αυτής, το καθ' ου της κύριας δίκης (δηλαδή το Ελληνικό Δημόσιο) δεν εξέδωσε παρά ταύτα καμία περαιτέρω απόφαση.

- Η εταιρία Σφακιανάκης άσκησε τρεις προσφυγές ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ζητώντας την ακύρωση της πράξεως επιβολής προσθέτων επιβαρύνσεων των ελληνικών αρχών. Στο πλαίσιο των προσφυγών αυτών, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο 5 προδικαστικά ερωτήματα.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Επιβάλλει η καθιερωθείσα από το άρθρο 31, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου αριθμ. 4 (που επισυνάπτεται στην Ευρωπαϊκή Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας αφετέρου) υποχρέωση αμοιβαίας συνδρομής στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής να λαμβάνουν υπόψη τους τις αποφάσεις ουγγρικών δικαστηρίων σχετικά με το κύρος των διενεργούμενων από τις αρχές του κράτους εξαγωγής ελέγχων, οι οποίοι αφορούν την ακρίβεια πιστοποιητικού εξαγωγής EUR. 1, ενόψει του ότι:
 - οι ουγγρικές αρχές είχαν πληροφορήσει αρμοδίως τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής για τα αποτελέσματα του αρχικώς διενεργηθέντος ελέγχου, περί ανακρίβειας ορισμένων πιστοποιητικών εξαγωγής, υπογραμμίζοντας, ωστόσο, ότι το κύρος του ελέγχου ήταν αντικείμενο εκκρεμών διαδικασιών ενώπιον των ουγγρικών δικαστηρίων και,
 - οι ουγγρικές αρχές διαβίβασαν επισήμως στις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής το αποτέλεσμα των διαδικασιών αυτών, τις αποφάσεις δηλαδή των ανωτέρω δικαστηρίων, διά των οποίων διαπιστώθηκε ότι τελικώς ένας αριθμός πιστοποιητικών EUR. 1 ήταν ακριβής;
- 2) Έχει την έννοια το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου αριθμ. 4 (που επισυνάπτεται στην Ευρωπαϊκή Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας αφετέρου) ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τις αποφάσεις των δικαστηρίων του κράτους εξαγωγής, οι οποίες ανατρέπουν τα αποτελέσματα ελέγχων που διατάχθηκαν και διενεργήθηκαν από τις ουγγρικές αρχές μετά την εξαγωγή, λαμβανομένου υπόψη:
 - ότι οι αρχές του κράτους εισαγωγής πληροφορήθηκαν αρμοδίως τόσο την εκκρεμοδικία ενώπιον των ουγγρικών δικαστηρίων όσο και το αποτέλεσμα των σχετικών διαδικασιών και,
 - ότι δεν ζήτησαν ποτέ οι ίδιες τη διενέργεια του ελέγχου;
- 3) Αν η απάντηση σε ένα από τα παραπάνω ερωτήματα είναι καταφατική, έχουν την έννοια οι παραπάνω ρυθμίσεις του κοινοτικού δικαίου ότι δεν επιτρέπουν την έκδοση διοικητικών πράξεων επιβολής πρόσθετων δασμών, φόρων και προστίμων, που εκδόθηκαν από τις εθνικές αρχές του κράτους εισαγωγής μετά την κοινοποίηση από τις ουγγρικές αρχές του αποτελέσματος του διενεργηθέντος από αυτές ελέγχου, αλλά πριν από τη γνωστοποίηση του περιεχομένου των δικαστικών αποφάσεων, με τις οποίες ανατρέπονται τα αποτελέσματά του, προκειμένου να διασφαλιστεί το ωφέλιμο

αποτέλεσμα της απαγόρευσης επιβολής δασμών από την Ευρωπαϊκή Συμφωνία Σύνδεσης ΕΕ-Ουγγαρίας, ενόψει και του γεγονότος ότι τελικώς τα εκδοθέντα πιστοποιητικά EUR. 1 ήταν ακριβή;

4) Ασκήι, συναφώς, επίδραση στα παραπάνω ερωτήματα το γεγονός ότι ούτε οι ελληνικές ούτε οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές ζήτησαν τη σύγκληση της επιτροπής σύνδεσης του άρθρου 33 του ως άνω Πρωτοκόλλου αριθ. 4, προκειμένου να αποφανθεί σχετικά, κατάσταση που υποδηλώνει ότι καμία από τις δύο αρχές δεν θεώρησε ότι η έκδοση των αποφάσεων των ουγγρικών δικαστηρίων αποτελεί διαφορά μεταξύ τους, που θα έπρεπε να υπαχθεί στην κρίση της επιτροπής αυτής;

5) Συμπληρωματικά, αν η απάντηση στα προηγούμενα ερωτήματα είναι αρνητική, εάν δηλαδή οι ελληνικές τελωνειακές αρχές δεν παραβίασαν τις προαναφερόμενες ρυθμίσεις του κοινοτικού δικαίου με την επιβολή πρόσθετου δασμού, ΦΠΑ και ποινής, τότε είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι δεν επιτρέπεται η εκ των υστέρων βεβαίωση δασμών σε βάρος του εισαγωγέα με βάση το άρθρο 220 παρ. 2 του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα, λόγω ιδίου σφάλματος των τελωνειακών αρχών του κράτους είτε της εισαγωγής είτε της εξαγωγής αν ληφθεί ιδίως υπόψη ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής διέθεταν όλα τα πραγματικά στοιχεία σχετικά με την καταγωγή των προς εξαγωγή οχημάτων με βάση τα οποία δεν θα εκδιδόταν το πιστοποιητικό EUR. 1, ώστε οι αρχές του κράτους εισαγωγής να είναι σε θέση να βεβαιώσουν εξαρχής το νομίμως οφειλόμενο δασμό;

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

➤ Επί του πρώτου και δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

Τα δύο πρώτα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία συνδέονται στενά μπορούν να εξεταστούν από κοινού.

Με τα ερωτήματα αυτά, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσία, αν η Συμφωνία Συνδέσεως και το πρωτόκολλο αριθ. 4, ιδίως δε οι διατάξεις αυτού περί της υποχρέωσης αμοιβαίας συνδρομής, που περιέχονται στο άρθρο 31, παράγραφος 2, καθώς και οι διατάξεις του περί του ελέγχου των πιστοποιητικών καταγωγής των εμπορευμάτων, που περιέχονται στο άρθρο 32, έχουν την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται εντός του κράτους εξαγωγής επί των προσφυγών οι οποίες ασκούνται κατά των αποτελεσμάτων του ελέγχου του κύρους των πιστοποιητικών κυκλοφορίας των εμπορευμάτων που πραγματοποιούν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής, άπαξ πληροφορηθούν την άσκηση των προσφυγών αυτών και το περιεχόμενο των αποφάσεων αυτών. Το αιτούν δικαστήριο ερωτά επίσης το Δικαστήριο αν το γεγονός ότι ο έλεγχος του κύρους των πιστοποιητικών κυκλοφορίας δεν διενεργήθηκε κατόπιν αιτήματος των τελωνειακών αρχών του κράτους εισαγωγής ασκεί επιρροή επί της απαντήσεως που πρέπει να δοθεί στο ανωτέρω ερώτημα.

Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επομένως να μάθει αν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πρέπει να συμμορφώνονται προς τα αρχικά αποτελέσματα του εκ των υστέρων ελέγχου των πιστοποιητικών κυκλοφορίας, τον οποίο πραγματοποίησαν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής, ή αν πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις

δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν εντός του κράτους εισαγωγής επί των προσφυγών που ασκήθηκαν κατά των αποτελεσμάτων του ελέγχου αυτού.

Με τις παρατηρήσεις τους, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης, η Ουγγρική Κυβέρνηση και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την τελική θέση του κράτους εξαγωγής, ακόμη και αν η λήψη της τελικής θέσης αποτελεί αποτέλεσμα παράλληλης δράσεως των οργάνων της εκτελεστικής και της δικαστικής εξουσίας. Συναφώς, επικαλούνται τον μηχανισμό διοικητικής συνεργασίας τον οποίο θεσπίζει το πρωτόκολλο, ο οποίος βασίζεται στην αρχή της γενικής και αποκλειστικής αρμοδιότητας των τελωνειακών αρχών της χώρας εξαγωγής για την εκτίμηση της καταγωγής των προϊόντων, προτιμησιακού καθεστώτος προκειμένου να τύχουν του ευεργετήματος του προτιμησιακού καθεστώτος.

Η Ελληνική Κυβέρνηση επισημαίνει, αντιθέτως, ότι αρμόδιες για τη διενέργεια του εκ των υστέρων ελέγχου των πιστοποιητικών καταγωγής είναι οι τελωνειακές αρχές και όχι η δικαστική αρχή του κράτους εξαγωγής. Τούτου δοθέντος και λαμβάνοντας υπόψη ότι η διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν, ορθώς, στις υποθέσεις των κυρίων δικών, η ουγγρική αρχή ανακάλεσε τα πιστοποιητικά EUR.1 με αποφάσεις που κατέστησαν οριστικές. Σε μια τέτοια περίπτωση, καμία διάταξη του πρωτοκόλλου δεν υποχρεώνει τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής να διαπιστώσουν την ακρίβεια των αποτελεσμάτων του ελέγχου ούτε την αληθή καταγωγή του εμπορεύματος, ούτε, κατά μείζονα λόγο, να αναμείνουν την έκβαση ενός δικαστικού αγώνα τα αποτελέσματα του οποίου δεν αφορούν τις περί διοικητικής συνεργασίας διατάξεις του πρωτοκόλλου.

Η Ελληνική Κυβέρνηση προτείνει να δοθεί η απάντηση ότι η Συμφωνία Συνδέσεως και οι προαναφερθείσες διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθ. 4 δεν υποχρεώνουν τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής να λαμβάνουν υπόψη τις αποφάσεις που εκδίδει το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους εξαγωγής επί του κύρους του εκ των υστέρων ελέγχου περί της ακρίβειας των πιστοποιητικών EUR.1. Προς στήριξη της απόψεως αυτής, η Ελληνική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι ο προσδιορισμός της καταγωγής των εμπορευμάτων απόκειται στις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής και ότι η εφαρμοστέα κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν υποχρεώνει τις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής να εξετάζουν την ακρίβεια του ελέγχου αυτού. Η Ελληνική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η δήλωση των τελωνειακών αρχών του κράτους εξαγωγής ως προς την ακρίβεια των πιστοποιητικών EUR.1 αρκεί για να δικαιολογήσει την εκ των υστέρων επιβολή δασμών. Εκθέτει ότι, κατά το μέτρο που οι τελωνειακές αρχές και όχι η δικαστική αρχή του κράτους εξαγωγής είναι αρμόδιες για τον εκ των υστέρων έλεγχο των πιστοποιητικών που βεβαιώνουν την καταγωγή των προϊόντων και που το άρθρο 32, παράγραφος 5, του πρωτοκόλλου αριθ. 4 προβλέπει ότι η διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν, ορθώς οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές ακύρωσαν τα επίδικα πιστοποιητικά EUR.1. Η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι καμία διάταξη της εφαρμοστέας κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, ιδίως δε τα άρθρα 31 και 32 του πρωτοκόλλου αριθ. 4, δεν υποχρεώνει τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής να αναμείνουν την έκβαση του δικαστικού αγώνα. Ωστόσο, η κατά τα άνω εκτεθείσα άποψη της Ελληνικής Κυβερνήσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

Το σύστημα διοικητικής συνεργασίας που προβλέπει το πρωτόκολλο βασίζεται συγχρόνως στην κατανομή των καθηκόντων και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών του ενδιαφερομένου κράτους μέλους και αυτών της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας. Στο πλαίσιο της κατανομής αυτής, το πρωτόκολλο απονέμει τις

αρμοδιότητες της επαληθεύσεως της καταγωγής των προερχομένων από την Ουγγαρία προϊόντων στις τελωνειακές αρχές του κράτους αυτού. Έτσι, το άρθρο 17, παράγραφοι 4 και 5, του πρωτοκόλλου θεσπίζει την υποχρέωση των τελωνειακών αρχών που εκδίδουν τα πιστοποιητικά EUR.1 να προβαίνουν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την επαλήθευση της καταγωγής των προϊόντων. Επιπλέον, κατά το άρθρο 32, παράγραφος 3, του ίδιου πρωτοκόλλου, ο εκ των υστέρων έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής οι οποίες, για τον σκοπό αυτόν, έχουν το δικαίωμα να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν οποιονδήποτε έλεγχο κρίνουν αναγκαίο. Όπως έκρινε το Δικαστήριο όσον αφορά πρωτόκολλα σχετικά με τον ορισμό της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα ή προϊόντα καταγωγής» και με μεθόδους διοικητικής συνεργασίας παρόμοιες με αυτές του πρωτοκόλλου αριθ. 4, αυτή η κατανομή καθηκόντων δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι αρχές του κράτους εξαγωγής βρίσκονται σε ευνοϊκότερη θέση για να ελέγχουν άμεσα τα πραγματικά περιστατικά που καθορίζουν την καταγωγή του οικείου προϊόντος. Συνεπώς, το σύστημα αυτό μπορεί να λειτουργήσει μόνον αν η τελωνειακή υπηρεσία του κράτους εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές του κράτους. Η τήρηση της εν λόγω επιταγής περί αναγνώρισης διασφαλίζεται μόνον αν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής σέβονται και αποδέχονται και τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται επί των προσφυγών οι οποίες ασκούνται κατά των αρχικών αποτελεσμάτων της εκ των υστέρων επαληθεύσεως της καταγωγής των εμπορευμάτων.

Συγκεκριμένα, η Συμφωνία Συνδέσεως έχει ως σκοπό να διασφαλισθεί ότι τα εμπορεύματα που πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να μπορούν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εισάγονται στην Κοινότητα ή στην Ουγγαρία τυγχάνοντας του ευεργετήματος της υπαγωγής στο προτιμησιακό καθεστώς που προβλέπει η εν λόγω συμφωνία. Τούτο συνεπάγεται ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τα αποτελέσματα της επαληθεύσεως της καταγωγής των εμπορευμάτων η οποία πραγματοποιείται δικαστικώς, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι όλα τα εμπορεύματα τα οποία πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ως προς την καταγωγή τους, και μόνον τα εμπορεύματα αυτά, τυγχάνουν του προτιμησιακού καθεστώτος. Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του πρωτοκόλλου επιβάλλει όπως η υποχρέωση αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων τις οποίες λαμβάνουν οι οικείες αρχές ως προς την καταγωγή ορισμένων προϊόντων καταλαμβάνει κατ' ανάγκη και τις αποφάσεις που εκδίδουν τα δικαστήρια εκάστου κράτους στο πλαίσιο της λειτουργίας τους που συνίσταται στον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών.

Εξάλλου, το να μη ληφθούν υπόψη οι αποφάσεις που εκδόθηκαν, όπως στις υποθέσεις των κυρίων δικών, από τα εθνικά δικαστήρια τα οποία αποφάνθηκαν στο πλαίσιο της λειτουργίας τους, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της νομιμότητας των διοικητικών αποφάσεων, αντιβαίνει στο δικαίωμα του εξαγωγέα για αποτελεσματική προσφυγή στη δικαιοσύνη. Το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής στη δικαιοσύνη αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου στην οποία στηρίζονται οι κοινές στα κράτη μέλη συνταγματικές παραδόσεις. Δεδομένου ότι η Συμφωνία Συνδέσεως αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινοτικής έννομης τάξεως, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών οφείλουν συνεπώς, όσον αφορά την εφαρμογή του τελωνειακού καθεστώτος που προβλέπει η συμφωνία αυτή, να σέβονται το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής στη δικαιοσύνη.

Όσον αφορά το περιγραφόμενο στην πρώτη περίπτωση του πρώτου ερωτήματος περιστατικό, σημειώνεται ότι, δεδομένου ότι οι ελληνικές τελωνειακές αρχές πληροφορήθηκαν αρμοδίως ότι εκκρεμούσαν ένδικες διαδικασίες των οποίων το αποτέλεσμα μπορούσε να καταλήξει στη διαπίστωση της πλημμελείας των ελέγχων που διενήργησαν εκ των υστέρων οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές, δεν μπορούσαν να αγνοούν ότι το ζήτημα της ανακλήσεως των επίμαχων πιστοποιητικών EUR.1 δεν είχε επιλυθεί οριστικά.

Τέλος, επισημαίνεται ότι το περιγραφόμενο στη δεύτερη περίπτωση του δεύτερου ερωτήματος περιστατικό, ότι δηλαδή τον έλεγχο δεν ζήτησαν οι ίδιες οι ελληνικές τελωνειακές αρχές, ουδόλως θίγει την υποχρέωση των αρχών του κράτους εισαγωγής να συμμορφωθούν προς το τελικό αποτέλεσμα του εν λόγω ελέγχου. Συναφώς, από το άρθρο 32, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 4 προκύπτει ότι ο εκ των υστέρων έλεγχος μπορεί να διενεργείται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους εξαγωγής αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος των αρχών του κράτους εισαγωγής. Ο έλεγχος αυτός μπορεί επίσης, όπως εν προκειμένω, να πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος των υπηρεσιών της Επιτροπής στην οποία, σύμφωνα με το άρθρο 211 ΕΚ, εναπόκειται να μεριμνά για την ορθή εφαρμογή της Συμφωνίας Συνδέσεως και των πρωτοκόλλων της.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στα δύο πρώτα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η Συμφωνία Συνδέσεως και τα άρθρα 31, παράγραφος 2, και 32 του πρωτοκόλλου έχουν την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται εντός του κράτους εξαγωγής επί των προσφυγών οι οποίες ασκούνται κατά των αποτελεσμάτων του ελέγχου του κύρους των πιστοποιητικών κυκλοφορίας των εμπορευμάτων που πραγματοποιούν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής, εφόσον οι εν λόγω αρχές έχουν πληροφορηθεί την άσκηση των προσφυγών αυτών και το περιεχόμενο των αποφάσεων αυτών, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν ο έλεγχος του κύρους των πιστοποιητικών κυκλοφορίας διενεργήθηκε κατόπιν αιτήματος των τελωνειακών αρχών του κράτους εισαγωγής ή όχι.

➤ Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η πρακτική αποτελεσματικότητα της καταργήσεως των δασμών την οποία προβλέπει η Συμφωνία Συνδέσεως εμποδίζει την έκδοση διοικητικών αποφάσεων που επιβάλλουν την καταβολή δασμών, πλέον φόρων και προστίμων, τις οποίες λαμβάνουν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πριν από την έκβαση της δίκης επί των προσφυγών που έχουν ασκηθεί κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου, όσες φορές, κατ' εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται επί των προσφυγών αυτών, επιβεβαιώνεται το κύρος των πιστοποιητικών EUR.1.

Η εξέταση του ζητήματος αυτού οδηγεί, κατ' αρχάς, στην εξέταση του αν οι ελληνικές τελωνειακές αρχές, αφού πληροφορήθηκαν από τις ουγγρικές αρχές τον εσφαλμένο χαρακτήρα των επίμαχων πιστοποιητικών EUR.1 είχαν δικαίωμα να λάβουν τις επίδικες αποφάσεις πριν από την έκβαση της δίκης επί των προσφυγών που ασκήθηκαν κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου, ή αν όφειλαν να αναβάλουν την κίνηση της διαδικασίας εισπράξεως δασμών εν αναμονή της εκβάσεως της δίκης επί των προσφυγών.

Η εταιρεία Σφακιανάκης και η Ουγγρική Κυβέρνηση εξέθεσαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι οι ελληνικές τελωνειακές αρχές όφειλαν να αναβάλουν την

κίνηση της διαδικασίας εισπράξεως δασμών διότι, στο ουγγρικό δίκαιο, η προσφυγή που ασκείται κατά των διοικητικών αποφάσεων αναστέλλει την εκτέλεσή τους. Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στα δύο πρώτα ερωτήματα συνάγεται ότι οι εθνικές αρχές του κράτους εισαγωγής υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη το αποτέλεσμα των διαδικασιών τις οποίες διεξάγουν οι αρχές του κράτους εξαγωγής, χωρίς να μπορούν να το τροποποιούν μονομερώς. Συνεπώς, οι εφαρμοστέες διατάξεις έχουν την έννοια ότι δεν παρέχουν στις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής την εξουσία να εκδίδουν διοικητικές πράξεις επιβάλλουσες δασμούς ή πρόσθετες επιβαρύνσεις πριν από την περάτωση της διαδικασίας του εκ των υστέρων ελέγχου.

Δεδομένου ότι Ελληνική Κυβέρνηση έδωσε αρνητική απάντηση στα δύο πρώτα ερωτήματα, δεν δίδει απάντηση στο τρίτο υποβληθέν ερώτημα.

Οι ελληνικές τελωνειακές αρχές, άπαξ πληροφορήθηκαν από τις ουγγρικές τελωνειακές αρχές ότι ο εκ των υστέρων έλεγχος των πιστοποιητικών EUR.1 είχε καταλήξει στον εσφαλμένο χαρακτήρα ορισμένων από αυτά, όντως δικαιούνται να κινήσουν τη διαδικασία εισπράξεως των δασμών για τα εισαχθέντα υπό την κάλυψη των πιστοποιητικών αυτών αυτοκίνητα, μολονότι τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού αποτελούσαν αντικείμενο προσφυγής σύμφωνα με τους κανόνες του εσωτερικού δικαίου. Πρέπει να εξετασθεί το ζήτημα ποιας αντιμετώπισης πρέπει να τύχουν οι προσβαλλόμενες στη διαφορά της κύριας δίκης αποφάσεις των ελληνικών αρχών, οι οποίες αφορούν τα αυτοκίνητα των οποίων το πιστοποιητικό EUR.1 εν τέλει επικυρώθηκε κατ' εφαρμογήν των αποφάσεων που εξέδωσε το εθνικό δικαστήριο.

Η αρμοδιότητα για τον καθορισμό της καταγωγής των προϊόντων που προέρχονται από την Ουγγαρία απονέμεται, κατ' αρχήν, στις τελωνειακές αρχές του κράτους αυτού, η δε τελωνειακή υπηρεσία του κράτους εισαγωγής δεσμεύεται από τις εκτιμήσεις στις οποίες προβαίνουν νομίμως οι εν λόγω αρχές. Μια πρώτη συνέπεια που αντλείται από τα ανωτέρω είναι ότι στις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής απόκειται να χορηγούν τα πιστοποιητικά EUR.1, τα οποία βεβαιώνουν την ουγγρική καταγωγή των προϊόντων που κατασκευάζονται στην Ουγγαρία. Συγχρόνως, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πρέπει να αποδέχονται το κύρος των πιστοποιητικών αυτών. Μόνον υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 32, παράγραφος 6, του πρωτοκόλλου, δηλαδή σε περίπτωση ευλόγων αμφιβολιών και αν δεν δοθεί απάντηση εντός δέκα μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου ή εάν η απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες, δικαιούνται οι τελωνειακές αρχές που ζήτησαν τον εκ των υστέρων έλεγχο να αρνηθούν το ευεργέτημα του προτιμησησιακού καθεστώτος. Πλην των περιπτώσεων κατά τις οποίες πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, το πρωτόκολλο δεν προβλέπει τη δυνατότητα για ένα συμβαλλόμενο κράτος να ανακαλέσει μονομερώς τα πιστοποιητικά που εξέδωσαν οι τελωνειακές αρχές άλλου συμβαλλομένου κράτους. Επομένως, τα πιστοποιητικά που εκδίδονται από τις αρχές του κράτους εξαγωγής παραμένουν έγκυρα και παράγουν τα αποτελέσματα που προβλέπει το πρωτόκολλο μέχρι να ανακληθούν ή να ακυρωθούν από τις αρμόδιες διοικητικές ή δικαστικές αρχές του εν λόγω κράτους. Στις υποθέσεις των κυρίων δικών, από τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο δεν προκύπτει ότι οι ουγγρικές αρχές προέβησαν σε μια τέτοια ανάκληση η οποία να επέτρεπε στις ελληνικές αρχές να αναστείλουν την εφαρμογή του προτιμησησιακού καθεστώτος των επιμάχων προϊόντων.

Πράγματι, οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές απηύθυναν έγγραφο στις 3 Νοεμβρίου 1998 στις ελληνικές τελωνειακές αρχές, με το οποίο επισήμαναν την ύπαρξη εκκρεμών δικών όσον αφορά τα επίμαχα στις υποθέσεις των κυρίων δικών πιστοποιητικά, σημειώνοντας ιδίως ότι μόνον τα πιστοποιητικά EUR.1 που αφορούσαν αυτοκίνητα, ως προς τα οποία

ο κατασκευαστής είχε αναγνωρίσει επισήμως τη μη εγχώρια καταγωγή, μπορούσαν να ανακληθούν. Ωστόσο, στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει αν οι ελληνικές αρχές διέθεταν επαρκή στοιχεία ώστε να θεωρήσουν ότι τα επίμαχα πιστοποιητικά EUR.1 δεν είχαν ανακληθεί και, κατά συνέπεια, εξακολουθούσαν να ισχύουν. Εξάλλου, η αποτελεσματική προστασία των χρηματοοικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας διασφαλίζεται από το άρθρο 32, παράγραφος 4, του πρωτοκόλλου, το οποίο επιτρέπει στις τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής να λάβουν τα προληπτικά μέτρα που κρίνουν απαραίτητα κατά την παραλαβή του προϊόντος, σε περίπτωση που αποφασίσουν να αναστείλουν την προτιμhsιακή μεταχείριση για το οικείο προϊόν, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ελέγχου.

Η Συμφωνία Συνδέσεως έχει ως σκοπό τα εμπορεύματα που πληρούν τις προϋποθέσεις, ώστε να μπορούν να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής Ουγγαρίας, να εισάγονται στην Κοινότητα τυγχάνοντας του ευεργετήματος της υπαγωγής στο προτιμhsιακό καθεστώς που προβλέπει η εν λόγω συμφωνία. Έτσι, η πρακτική αποτελεσματικότητα της Συμφωνίας Συνδέσεως θα διακυβευόταν αν τα εμπορεύματα αυτά, των οποίων η ουγγρική καταγωγή επιβεβαιώθηκε εν τέλει κατ' εφαρμογή αποφάσεων τις οποίες εξέδωσε το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους εξαγωγής δεν ετύγχαναν του ευεργετήματος της υπαγωγής στο προτιμhsιακό καθεστώς. Συνεπώς, αυτή η πρακτική αποτελεσματικότητα δεν επιτρέπει όπως, σε μια τέτοια περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής να προβαίνουν στην εκ των υστέρων είσπραξη δασμών, πλέον φόρων και προστίμων.

Ομοίως, το δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής θα παραγνωριζόταν προδήλως αν, αφού ο εξαγωγέας επιτύγχανε τη δικαστική ακύρωση των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου ο οποίος έθεσε υπό αμφισβήτηση το κύρος των πιστοποιητικών EUR.1, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής προέβαιναν παρά ταύτα στην είσπραξη δασμών από τον εισαγωγέα βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου αυτού. Συνεπώς, υπό τις συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως, οι ελληνικές τελωνειακές αρχές όφειλαν να προβούν στην ακύρωση ή στην ανάκληση των προσβαλλόμενων διοικητικών αποφάσεων, καθόσον αυτές αφορούν τα αυτοκίνητα των οποίων η ουγγρική καταγωγή επιβεβαιώθηκε εν τέλει.

Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να δοθεί στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα η απάντηση ότι η πρακτική αποτελεσματικότητα της καταργήσεως των δασμών την οποία προβλέπει η Ευρωπαϊκή Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου, (όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αριθ. 3/96 του Συμβουλίου Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου), εμποδίζει την έκδοση διοικητικών αποφάσεων που επιβάλλουν την καταβολή δασμών, πλέον φόρων και προστίμων, τις οποίες λαμβάνουν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πριν τους γνωστοποιηθεί η τελική έκβαση της δίκης επί των προσφυγών που έχουν ασκηθεί κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου και ενώ οι αποφάσεις του κράτους εξαγωγής με τις οποίες χορηγήθηκαν αρχικώς τα πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί.

➤ **Επί του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος**

Το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν επηρεάζει την απάντηση που δόθηκε στα ανωτέρω ερωτήματα το γεγονός ότι ούτε οι ελληνικές ούτε οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές ζήτησαν τη σύγκληση της επιτροπής συνδέσεως του άρθρου 33 του πρωτοκόλλου

αριθ. 4. Το ερώτημα αυτό μπορεί να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι το αιτούν δικαστήριο ζητεί να μάθει αν οι απαντήσεις που δόθηκαν στα προηγούμενα ερωτήματα μπορούν να θιγούν από το ότι ούτε οι ελληνικές ούτε οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές υπέβαλαν το ζήτημα στην κρίση της επιτροπής συνδέσεως κατόπιν της εκδόσεως των αποφάσεων των ουγγρικών δικαστηρίων.

Η Ελληνική Κυβέρνηση φρονεί ότι καμία διαφωνία ως προς την εκτίμηση δεν ανέκυψε μεταξύ των αρμοδίων τελωνειακών αρχών της Ουγγαρίας και της Ελλάδας, ικανή να υποβληθεί στην επιτροπή συνδέσεως.

Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι ούτε οι αρχές του κράτους εισαγωγής ούτε οι αρχές του κράτους εξαγωγής κίνησαν τη διαδικασία του άρθρου 33 του πρωτοκόλλου για την επίλυση των διαφορών τους, **ουδόλως επηρεάζει την απάντηση που δόθηκε** στα τρία πρώτα ερωτήματα, δεδομένου ότι **η σύγκληση της επιτροπής συνδέσεως αποτελεί απλώς δυνατότητα που παρέχεται στις αρμόδιες τελωνειακές αρχές.**

Η Ουγγρική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, μολονότι δεν υποβλήθηκε στην κρίση της επιτροπής συνδέσεως ζήτημα σχετικό με την απόφαση του ουγγρικού δικαστηρίου και με την εφαρμογή των διοικητικών αποφάσεων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας που κινήθηκε κατόπιν της εν λόγω δικαστικής απόφασης, η εξουσία της επιτροπής αυτής προς διευθέτηση των διαφορών δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια τον περιορισμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσώπου το οποίο αφορούν οι υποθέσεις των κυρίων δικών, όπως είναι το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής στη δικαιοσύνη.

Το πρωτόκολλο στηρίζεται σε σύστημα διοικητικής συνεργασίας που βασίζεται συγχρόνως στην κατανομή των καθηκόντων και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών των ενδιαφερομένων κρατών μελών. Κατά το σύστημα αυτό και υπό την επιφύλαξη της περιπτώσεως του άρθρου 32, παράγραφος 6, του πρωτοκόλλου, οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής δεν μπορούν να κηρύξουν μονομερώς άκυρο ένα πιστοποιητικό EUR.1 εκδοθέν νομοτύπως από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής. Ομοίως, σε περίπτωση εκ των υστέρων ελέγχου, οι ίδιες αυτές αρχές δεσμεύονται από τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού. Σύμφωνα με το άρθρο 33 του πρωτοκόλλου, αν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής διαφωνούν με τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου, πρέπει να επιδιώξουν τη φιλική επίλυση του προβλήματος με τις αρχές αυτές. Σε περίπτωση που η φιλική διευθέτηση είναι αδύνατη, τότε πρέπει να υποβάλουν τη διαφορά στην κρίση της επιτροπής συνδέσεως. Οι διατάξεις αυτές σκοπούν στην ενίσχυση των μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών και, συνεπώς, στη διασφάλιση του ότι οι αρμοδιότητες που προσιδιάζουν σε κάθε κράτος ως προς τον έλεγχο της καταγωγής των προϊόντων τηρούνται. Υπό το πρίσμα αυτό, η μη υποβολή της υποθέσεως στην κρίση της επιτροπής συνδέσεως δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να δικαιολογήσει την παρέκκλιση από το σύστημα συνεργασίας και από τον σεβασμό των αρμοδιοτήτων που απορρέουν από τη Συμφωνία Συνδέσεως. Επιπλέον, από τις υποβληθείσες ενώπιον του Δικαστηρίου παρατηρήσεις προκύπτει ότι οι ελληνικές αρχές δεν αμφισβήτησαν τα αποτελέσματα της διαδικασίας ελέγχου ενώπιον των ουγγρικών αρχών ή στο πλαίσιο συνεδριάσεως της επιτροπής συνδέσεως και ότι, στη συνέχεια, δεν υπήρξε καμία διαφορά ικανή να συνεπάγεται την υποβολή της στην εν λόγω επιτροπή.

Συνεπώς, **στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν επηρεάζει την απάντηση που δόθηκε στα τρία πρώτα ερωτήματα το γεγονός ότι ούτε οι ελληνικές ούτε**

οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές ζήτησαν τη σύγκληση της επιτροπής συνδέσεως του άρθρου 33 του πρωτοκόλλου.

➤ *Επί του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος*

Το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα μόνο για την περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στα δύο πρώτα ερωτήματα που εξετάστηκαν προηγουμένως. Καθόσον στα ερωτήματα αυτά δόθηκε καταφατική απάντηση, παρέλκει η εξέταση του πέμπτου αυτού ερωτήματος.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο αποφαίνεται :
--

- 1) Τα άρθρα 31, παράγραφος 2, και 32 του πρωτοκόλλου αριθ. 4 της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αριθ. 3/96 του Συμβουλίου Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου, της 28ης Δεκεμβρίου 1996, έχουν την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται εντός του κράτους εξαγωγής επί των προσφυγών οι οποίες ασκούνται κατά των αποτελεσμάτων του ελέγχου του κύρους των πιστοποιητικών κυκλοφορίας των εμπορευμάτων που πραγματοποιούν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής, εφόσον οι εν λόγω αρχές έχουν πληροφορηθεί την άσκηση των προσφυγών αυτών και το περιεχόμενο των αποφάσεων αυτών, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν ο έλεγχος του κύρους των πιστοποιητικών κυκλοφορίας διενεργήθηκε κατόπιν αιτήματος των τελωνειακών αρχών του κράτους εισαγωγής ή όχι.
- 2) Η πρακτική αποτελεσματικότητα της καταργήσεως των δασμών την οποία προβλέπει η Ευρωπαϊκή Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, αφετέρου, η οποία συνάφθηκε και εγκρίθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1993, εμποδίζει την έκδοση διοικητικών αποφάσεων που επιβάλλουν την καταβολή δασμών, πλέον φόρων και προστίμων, τις οποίες λαμβάνουν οι τελωνειακές αρχές του κράτους εισαγωγής πριν τους γνωστοποιηθεί η τελική έκβαση της δίκης επί των προσφυγών που έχουν ασκηθεί κατά των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου και ενώ οι αποφάσεις του κράτους εξαγωγής με τις οποίες χορηγήθηκαν αρχικώς τα πιστοποιητικά EUR.1 δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί.
- 3) Δεν επηρεάζει την απάντηση που δόθηκε στα τρία πρώτα ερωτήματα το γεγονός ότι ούτε οι ελληνικές ούτε οι ουγγρικές τελωνειακές αρχές ζήτησαν τη σύγκληση της επιτροπής συνδέσεως του άρθρου 33 του πρωτοκόλλου αριθ. 4, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 3/96.